Aanbieding en inleiding

Koers houden en scherp aan de wind varen

Geachte gemeenteraad,

Koers houden en scherp aan de wind varen, vanuit deze visie bieden we u de Ontwerp Programmabegroting 2024 aan.
Er gebeurt veel in de wereld. In Nederland en daarbuiten is de inflatie hoog, zijn er tekorten aan grondstoffen en arbeidskrachten en kampen we nog steeds met energieproblemen. De oorlog in Oekraïne gaat door, grote groepen vluchtelingen zijn op zoek naar een veilige plek om te wonen en steeds vaker zien we effecten van extremer weer. De economie staat onder druk, er is minder vertrouwen in de overheid en in de samenleving zien we meer mensen die het niet altijd met elkaar eens zijn. Ondanks deze uitdagingen, werken we in de gemeente Barneveld hard om onze ambities te realiseren. We willen er zijn voor onze inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers. Vooral nu is dat belangrijk. We moeten scherp(er) aan de wind varen, maar we willen onze koers vasthouden.
Onze visie en plannen uit het coalitieakkoord veranderen niet. Drie belangrijke woorden leiden ons hierin: **ondernemend, betrouwbaar en zorgzaam**.
Ondernemend betekent dat we de groei van de gemeente Barneveld mogelijk willen maken. We willen meer woningen, wegen, groen, scholen en sportfaciliteiten. En ook meer sociale activiteiten en ondersteuning bieden en de bedrijvigheid vergroten. Naast nieuwe uitbreidingen realiseren, gaat het ook om bestaande zaken onderhouden. We werken hieraan tegelijkertijd.
Betrouwbaar betekent dat we als overheid doen wat we beloven. We willen goed communiceren met onze inwoners en samenwerken in participatietrajecten. Betrouwbaar zijn is voor ons ook zorgen voor de toekomst. Ook voor volgende generaties willen we goede voorzieningen, duurzame oplossingen en gezonde financiën.
Zorgzaam betekent dat we willen dat iedereen kan meedoen. Het gaat om de gezondheid van onze inwoners, bestaanszekerheid, kansen op een baan, een betaalbare woning voor jong en oud, ruimte voor gasten, zorg voor onze agrariërs in onzekere tijden.
Voor 2024 hebben we zo realistisch mogelijk begroot en gepland. We kiezen er bewust voor om in 2024 minder geld te investeren dan het voorgestelde financiële plafond. We maken scherpe keuzes en maken eerst af wat is afgesproken. Tegelijk is er ook ruimte voor nieuwe accenten. We willen onze organisatie sterker maken om de opgaven van de gemeente Barneveld aan te kunnen pakken, ervoor te zorgen dat iedereen mee kan doen in een veilige leefomgeving.
We gaan graag in gesprek met de gemeenteraad over deze Ontwerp Programmabegroting 2024. We vertrouwen erop dat deze begroting eraan bijdraagt dat we samen goed kunnen zorgen voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in de gemeente Barneveld.

Het college van burgemeester en wethouders van Barneveld

Secretaris	Burgemeester
W. Wieringa	J. van der Tak

Inleiding

1. **Groeien in verbinding**

De kernwoorden ‘ondernemend’, ’betrouwbaar’ en ‘zorgzaam’ beschouwen we vooral als ‘werkwoorden’ die we in 2024 blijven nastreven. In deze Programmabegroting bouwen wij voort op de Kadernota 2024-2027 en de daarbij aangenomen moties. Onze prioriteit ligt bij de inhoud. We staan voor extra opgaven bovenop onze reguliere taken als gemeente. Het gaat om de opgaven vanuit de Rijksoverheid, die van ons extra inzet vragen voor wonen, klimaat, toekomst landelijk gebied, bereikbaarheid en bestaanszekerheid. Als gemeente moeten we hier nu op reageren om de toekomst van onze inwoners veilig te stellen.
Er is veel te doen in dit opzicht. We merken dat het Rijk en de provincie steeds meer taken en verantwoordelijkheden bij gemeenten neerleggen. Daarom is gerichte aandacht nodig. Momenteel voeren gemeenten via de VNG gesprekken met het Rijk over dit onderwerp. Lokaal staan we voor de uitdaging om dit alles te coördineren en af te stemmen op de behoeften van een snel groeiende gemeente. We kunnen immers niet alles tegelijk aanpakken. Daarom hebben we onze focus gelegd op vijf belangrijke bestuurlijke opgaven met betrekking tot wonen, landbouwtransitie, klimaat, bereikbaarheid en bestaanszekerheid.

1. **Passende ontwikkeling van de gemeente Barneveld**
Hoe zorgen we ervoor dat een groeiend Barneveld een prettige en veilige plek blijft om te wonen, werken, vervoeren en samenleven?
2. Duurzaam Barneveld
Hoe dragen we bij aan een gezond en toekomstbestendig Barneveld vanuit onze duurzaamheidsdoelstellingen?
3. Waardevol landelijk gebied
Hoe creëren we een waardevol en leefbaar landelijk gebied met perspectief voor de landbouw en met verbetering van natuur en landschap?
4. Open en bereikbare gemeente
Hoe realiseren wij een meer open, omgevingsbewuste en bereikbare gemeente, die goed luistert, samenwerkt, vertrouwt op de eigen kracht van inwoners en hen ondersteunt daar waar het nodig is?
5. Iedereen doet mee
Hoe zorgen we voor een samenleving waarin iedereen mee kan doen, ertoe doet en gelijke kansen krijgt?

De groei die de gemeente Barneveld doormaakt is fors en zorgt voor een schaalsprong. Het groeiend aantal inwoners vraagt voorbereiding in verschillende opzichten. Zoals het uitbreiden van maatschappelijke voorzieningen en infrastructuur en het scheppen van werkgelegenheid. We willen onze inwoners een prettige en bovenal gezonde leefomgeving, veiligheid en ondersteuning blijven bieden. Dit vraagt ook meebewegen en ontwikkeling van de gemeentelijke organisatie en het bestuur. We blijven ons richten op proactief handelen, ‘van buiten naar binnen-denken’ en tijdig sturen via het samenwerken in netwerken. We zorgen ervoor dat we bij alle opgaven en plannen samenwerken met onze inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers. Zij aan zij en in verbinding.

We zijn zorgvuldig in het laten meegroeien van de benodigde voorzieningen en investeringen voor de komende jaren. De kwaliteit van de leefomgeving heeft onze aandacht. We faciliteren en stimuleren waar het kan, maar doseren en faseren waar nodig. Hierbij houden we altijd rekening met de kenmerkende identiteit van de gemeente Barneveld, waarbij aanpakken, ondernemen, innoveren, sterke gemeenschapszin en omzien naar elkaar samengaan. Zo hebben wij ook de motie opgevat van de raad over het temporiseren van de groei (aangenomen bij de behandeling van de Kadernota 2024-2027). Deze motie houdt in dat er wordt gekeken of de groei minder snel zou moeten gaan om deze beter te kunnen opvangen. Scenario’s voor groei, waarbij we een onderscheid maken tussen natuurlijke bevolkingsgroei (geboortes) en extra groei (het aantrekken van meer inwoners), worden aangegeven in de Omgevingsvisie gemeente Barneveld. Deze visie wordt in 2024 vastgesteld en vormt een inhoudelijk kompas om op te varen.

2. **Uitgangspunten**

Al deze opgaven en uitdagingen vragen om een heldere werkwijze en aan aantal algemene uitgangspunten. In paragraaf 4 gaan we dieper in op wat dat betekent voor de begroting 2024.

Organisatorische uitgangspunten
Om de taken en opgaven goed aan te kunnen pakken, moet de manier van werken van onze organisatie ook meegroeien en in verbinding blijven met de samenleving. Via het programma ‘Barneveld groeit!’ zijn daarvoor al de nodige stappen gezet, die we in 2024 voortzetten met de volgende accenten:

- *Omgevingsgericht*
  We willen meer leiding nemen bij grote opgaven en zo meer invloed uitoefenen. De raadsmotie over intensivering van Public Affairs en lobby (aangenomen bij Kadernota 2024-

2027) ondersteunt dit. Door signalen uit de samenleving mee te nemen in onze acties, werken we meer omgevingsgericht. De hiervoor gevraagde extra financiële middelen zijn in deze begroting opgenomen. Hiermee willen we onder meer onze denkkracht versterken door het aantrekken van medewerkers die hierover strategisch adviseren aan organisatie en bestuur.

- *Opgaven uitvoeren via programma's: integraal en omgevingsbewust*
  Voor veel van onze activiteiten volstaat uitvoering op de huidige manier. Maar voor de bestuurlijke opgaven is er meer nodig. Vaak zijn deze complex en zijn er veel partners binnen de samenleving, in de regio en bij medeoverheden bij betrokken. Juist dan is het verstandig om de bestuurlijke opgaven die vakdisciplines en gemeentegrenzen overstijgen, te vertalen naar programma's met heldere doelen, inspanningen en te bereiken resultaten. Dit biedt een integraal overzicht van en inzicht in onze opgaven. Vanuit dat overzicht kunnen we beter (bij)sturen en tijdig verbinding maken met alle belanghebbenden, zoals inwoners, organisaties, ondernemers en medeoverheden. Er zijn programma's voor 'Duurzaamheid' en 'Eigentijdse dienstverlening'. De programma's voor 'Waardevol landelijk gebied', 'Bestaanszekerheid' en 'Samenwerken in netwerken' staan in de steigers. De uitwerking van de overige programma's volgt later.
  - *Van kortetermijnplanning naar meerjarig sturen*
  We willen meer nadruk leggen op de langetermijnplanning. Dat doen we bijvoorbeeld door te werken met meerjarige programma's en het Meerjaren Investeringsplan (MIP).
  Zo willen we nieuwe ontwikkelingen op tijd signaleren, erop anticiperen en een integraal beeld van de lange termijn hebben om op tijd voorbereid te zijn.

Financiële uitgangspunten

- *Realistisch begroten*

Zoals we al bij de Kadernota 2024-2027 aankondigden, hebben wij de omslag naar 'realistisch begroten' doorgezet. We kijken nog kritischer of het vastgestelde beleid in evenwicht is met de beschikbare financiën en capaciteit. Daarbij geldt het uitgangspunt dat we eerst afmaken waar me mee bezig zijn. We willen verwachtingen waarmaken. Waar we eerder wellicht eerst begonnen en later keken waar we uitkwamen, proberen we nu zuiniger om te gaan met onze spaarzame tijd. Steeds kijken we naar wat nu echt bijdraagt aan onze opgaven. We hebben vooraf het gesprek over wat we wel en wat we (nu) niet doen. We willen dat begroting en uitvoering zoveel mogelijk hetzelfde zijn. Anders reken je jezelf ofwel te rijk, ofwel te arm. Beide zijn ongewenst. Als je jezelf te arm rekent, ga je bezuinigen op investeringen in de samenleving of ga je lasten verhogen terwijl dat niet nodig is. Als je jezelf te rijk rekent, dan kom je in financiële problemen in de toekomst.
Naast beschikbare financiën en capaciteit houden we ook rekening met omstandigheden waar we zelf minder controle op hebben zoals participatieprocessen, ingewikkelde procedures, beschikbaarheid van materialen of onverwachte ontwikkelingen die aanpassing vereisen met vertraging tot gevolg. Zoals het naar voren moeten halen van investeringen in bepaalde bruggen en viaducten.

Bij de Kadernota hebben we nog geen beleidstoevoegingen aan uw raad voorgelegd, maar eerst samen met de organisatie een intensief en essentieel proces naar realistisch begroten doorlopen. Voor het maken van keuzes in alle opgaven en ambities is bewustwording van beschikbare capaciteit essentieel. We blijven ook in 2024 inzetten op het maximaal behouden van onze capaciteit. Dit doen we door medewerkers vast te houden, ze op te leiden en te begeleiden, te sturen op duurzame inzetbaarheid (met o.a. behoud van relatief lage verzuim) en het invullen van vacatures. In de huidige krappe arbeidsmarkt zetten we extra in op werving en selectie om de juiste mensen te vinden. Dat leidt veelal tot succesvolle invulling van vacatures, met uitzondering van specifieke vakgebieden waar het moeizamer is.
Dit proces heeft financiële ruimte opgeleverd. Een bedrag van 1,4 miljoen euro incidenteel, dat we willen gebruiken voor het uitvoeren van de incidentele beleidstoevoegingen in 2024 (opgenomen in de tweede Tussenrapportage 2023). En een bedrag van 2,4 miljoen euro als structurele ruimte voor de structurele beleidstoevoegingen in 2024, zoals afgesproken in de Kadernota 2024-2027.
Realistisch begroten leidt tot minder flexibiliteit om tussentijds benodigde aanpassingen op te vangen binnen de begroting. Indien nodig zal u over aanpassingen in de begroting geïnformeerd worden op de gebruikelijke wijze, zo nodig inclusief besluitvorming door de raad.

- *Grip hebben op de investeringen via het Meerjaren Investeringsplan (MIP)*

Bij de Kadernota hebben wij u via het MIP een doorkijk gegeven op de investeringsbehoefte van gemeente Barneveld in de komende 10 jaar. Een instrument dat inzicht geeft in de noodzakelijke investeringen voor nu en de lange termijn. Het geeft ons en uw raad ook de 'knoppen' om mee te sturen. Dat laatste is direct nodig. Als we alle investeringen willen doen, krijgen we zoveel kapitaallasten in onze begroting dat het niet meer betaalbaar is. Het MIP laat ons het grote gat zien tussen ambities en beschikbare financiën. We moeten dit ter discussie stellen om keuzes te maken, en om betrouwbaar te zijn richting de toekomst. Te beginnen met het Uitvoeringsplan voor 2024. Met het accent op 'afmaken waar we aan begonnen zijn'. We houden ons aan het afgesproken investeringsplafond van 13 miljoen euro. Hoe dat uitpakt voor 2024 komt verderop

in deze begroting aan de orde. We zullen daarbij ook aangeven welke investeringen niet zijn opgenomen in het Uitvoeringsplan 2024, zodat in de gemeenteraad het gesprek over deze keuzes op een goede manier gevoerd kan worden. Op de keuzes, die we voor de periode na 2024 willen maken, zullen we ingaan in de kadernota voor volgend jaar.

3. **Financiële situatie**

Bij het opstellen van een begroting, is het van belang de huidige financiële situatie in ogenschouw te nemen. Onze financiën zijn op dit moment gezond. Barneveld is geen beheergemeente. Het tegendeel is het geval. Er zijn volop nieuwe ontwikkelingen, die op ons afkomen. De opgaven, de schaalsprong en de uitdagende omstandigheden vereisen echt meer. We moeten investeren in de strategische uitvoeringskracht en hebben forse ambities. Om dat ook in de begroting te krijgen vereist 'scherp aan de wind varen'.

- Gezonde financiële situatie in meerjarenperspectief

Financieel zijn we als gemeente Barneveld een gezonde gemeente met een gezonde reserve. Voor 2024 en 2025 stellen we een begroting voor waarvan de structurele uitgaven gedekt worden door structurele inkomsten. Voor de jaren 2026 en 2027 is dat nog niet het geval. Dat komt grotendeels omdat het Rijk ons dan minder inkomsten geeft. De onderhandelingen met Rijk daarover lopen nog. Totdat daarover duidelijkheid is, passen wij overeenkomstig het advies van de VNG onze uitgaven in 2026 en 2027 nog niet aan. Wel bereiden we ons voor op de situatie dat de inkomsten van het Rijk in deze jaren echt zo laag zullen blijven. Een meerjarig structureel financieel perspectief, ook voor 2026 en 2027, blijft het uitgangspunt. Alleen doen we dit nu gefaseerd. Wij bereiden scenario's voor. Zoals beschreven in het coalitieakkoord, doen we dat in deze volgorde:
1. het vervangen van oud beleid voor nieuw beleid of bezuinigingen;
2. indien dit onvoldoende blijkt, dan overwegen we herprioriteren van ambities en/of lastenverhoging. De nu voorziene terugval in rijksinkomsten in 2026 en 2027 is aanzienlijk. Wij zijn geen voorstander van de 'kaasschaafmethode' (alles een klein beetje minder). Dit levert waarschijnlijk onvoldoende op en er wordt geen bewuste afweging gemaakt. Wij willen bewuste keuzes maken over het voorzieningenniveau voor de samenleving en kijken of we ambities moeten laten vallen of uitstellen. Hoewel we tijd hebben, zullen we nu al moeten nadenken over mogelijke oplossingen. Het is zeker geen eenvoudige opdracht waar we met elkaar voor staan. Het zal tijd en aandacht vragen van de organisatie. Indien u zich kunt vinden in deze richting zullen wij met de organisatie scenario's voorbereiden en bespreekbaar maken met u. Momenteel onderzoeken we hoe we die specifieke aandacht kunnen organiseren. Het instrument van lastenverhoging is zeker niet de eerste optie die bij die zoektocht op tafel ligt.

- Schuldpositie

De gemeente Barneveld is financieel gezond, maar heeft ook een aanzienlijke schuldenpositie opgebouwd voor onder meer grondaankopen en aankopen vastgoed voor het realiseren van woningbouw, maatschappelijke voorzieningen, infrastructuur en werkterreinen. Dit staat de financiële gezondheid niet in de weg als maar geborgd is dat de kapitaallasten daarvan (rente en aflossing van de daarmee gefinancierde activa) betaald kunnen worden, ook als de rente eventueel nog stijgt.
Daar wordt nu in voorzien in onze begroting. Tegelijkertijd zijn we ons bewust van deze schulden. Uitgangspunt is om bij nieuwe investeringen zo min mogelijk nieuwe schulden te maken. Om alle activiteiten van de gemeente te betalen, maken we zoveel mogelijk gebruik van de financiële middelen die jaarlijks binnenkomen. Dat bepalen we niet per project, maar voor het totaal van de financiën van gemeente Barneveld. Het Meerjaren Investeringsplan (MIP) helpt om hierop meer grip te krijgen. Het laat de effecten zien van keuzes op onze schuldenpositie (en daarmee op de jaarlijkse kapitaallasten) en geeft de gemeenteraad de mogelijkheid om jaarlijks via het uitvoeringsprogramma een definitieve afweging te maken. Kortom, wij houden grip op de financiën en hebben een goede meerjarige doorkijk. Daarbij beseffen we dat de informatiebeschikbaarheid verbeterd kan worden. Daar hoort bij dat wij onze reserves op peil houden als een buffer voor een aantal risico's dat we als gemeente lopen.

- Investeringsambitie na 2024

In de Kadernota is ook een overzicht gegeven van benodigde en geambieerde investeringen voor de periode 2024-2033. Investeringen leiden tot kapitaallasten (afschrijving en rente) in de begroting en vereisen geldmiddelen (eigen of geleend geld). Dat leidt tot een bedrag van meer dan 500 miljoen aan investeringen in 10 jaar. In de kadernota is ook duidelijk gemaakt dat dit bedrag vooralsnog niet beschikbaar is over een periode van 10 jaar. Als we dus alles uit willen voeren wat we ambiëren, is er nog werk aan de winkel. Zoals aangegeven in de discussie bij de behandeling Kadernota 2024-2027, concentreren we ons in deze Programmabegroting op de investeringen voor 2024. De kapitaallasten van de kredieten die we voorstellen voor de investeringen in 2024, zijn gedekt in onze begroting. Voor de ambities na 2024 is dat nog niet het geval. We hebben en nemen de tijd om hiervoor met voorstellen te komen in 2024.

4. Wat we gaan doen in 2024

- **De vier begrotingsprogramma’s**

Wat we in 2024 gaan doen, is verder uitgewerkt in de vier begrotingsprogramma’s. We beschrijven belangrijke ontwikkelingen, wat we willen bereiken en via welke speerpunten.
Een groot deel van onze activiteiten en investeringen voor 2024 ligt al vast. Dit gaat veelal over de reguliere kerntaken waar de gemeente verantwoordelijk voor is. Denk aan fysieke zaken, zoals wegen, bruggen, viaducten en gebouwen die van tijd tot tijd moeten vervangen worden. Of aan eigentijdse dienstverlening richting onze inwoners en het bieden van veiligheid. Ook zorgen we voor belangrijke (vangnet)ondersteuning in het sociaal domein. We zien dat de samenleving voor een groter wordende groep inwoners steeds complexer wordt. Dat vraagt iets van onze ondersteuning en de inrichting van onze dienstverlening.
Een ander deel van onze activiteiten gaat over de bestuurlijke opgaven.
Voor de noodzakelijke nieuwe accenten en activiteiten in 2024 waarvoor nog geen (voldoende) budget was, stellen wij u beleidstoevoegingen voor. Als het gaat om investeringen, dan leggen wij u die voor aan de hand van het Uitvoeringsplan 2024, dat een nadere uitwerking is van het Meerjaren Investeringsplan (MIP).

- **Beleidstoevoegingen 2024**

Via het proces van realistisch begroten hebben we ruimte gemaakt in de bestaande begrotingsposten om zo diverse wensen alsnog in te kunnen passen. Dat is bij de bespreking van de Kadernota toegezegd en dat is ook gelukt. Een aantal noodzakelijke aanpassingen zoals het indexeren voor prijzen en lonen is overigens al bij de Kadernota 2024-2027 gebeurd en in deze begroting aangepast op de laatste inzichten. We hebben de beleidstoevoegingen ingedeeld in twee groepen om zo goed het onderscheid te laten zien tussen inzet vanuit de bestuurlijke opgaven en de reguliere taken (basis op orde).
De totale lijst van voorgestelde beleidstoevoegingen treft u aan in de bijlage bij deze begroting. Daarbij is rekening gehouden met de door uw raad bij de Kadernota 2024-2027 aangenomen moties. De meer uitgebreide toelichting op de beleidstoevoegingen treft u aan bij de speerpunten in deze begroting, verdeeld over de vier begrotingsprogramma’s.

- **Uitvoeringsplan 2024 (vanuit het MIP)**

In de Kadernota 2024-2027 kondigden we al aan om bij de Programmabegroting 2024 een Uitvoeringsplan van het MIP voor 2024 voor te leggen. Dit plan treft u aan in de bijlage van deze Programmabegroting. Voor 2024 is het investeringsplafond van 13 miljoen euro uitgangspunt. Nieuw is dat we de investeringen ook opgedeeld hebben in jaarschijven waarin de investeringen zullen plaatsvinden. Dit is immers bepalend voor de kapitaallasten. Naast de financiële toets heeft een capaciteitstoets plaatsgevonden. De combinatie van beide toetsen heeft ertoe geleid dat we een aantal investeringen hebben moeten doorschuiven naar latere jaren.
Zo maken wij de gemeente Barneveld verder gereed voor de toekomst. Vanuit onze kernwoorden: ondernemend, betrouwbaar en zorgzaam. Met een stevig financieel fundament en een scherp inhoudelijk kompas, brengen we de gemeente Barneveld verder op haar koers.

5. Leeswijzer

In de hiernavolgende hoofdstukken verdiepen wij de onderwerpen als volgt:

- Financieel beeld en beslispunten
  Verdere analyse en wat we te beslissen hebben
- Financiële begroting
- De vier begrotingsprogramma’s
  In deze programma’s zoomen we in op de ontwikkelingen en opgaven en werken deze uit in speerpunten. Daarin vindt u het nieuwe beleid en de koppeling met de beleidstoevoegingen en het uitvoeringsprogramma 2024 MIP.
- Paragrafen
  In de paragrafen zijn de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot de meer beheersmatige activiteiten en de lokale heffingen. Doel van de paragrafen is dat onderwerpen met een groot financieel belang, die min of meer versnipperd in de begroting staan, worden gebundeld in een kort overzicht. Om de raad voldoende inzicht te geven.
- Bijlagen

Financieel beeld en beslispunten

Inleiding

Met de Kadernota 2024-2027 is het speelveld en de uitgangspunten voor de Programmabegroting 2024 en de procedure (wat gaan we wanneer doen) bepaald. Daarbij is besloten om de afweging van nieuwe beleidstoevoegingen te betrekken bij de programmabegroting 2024. Ook hebben wij onszelf de opgave gesteld om in het proces naar de programmabegroting realistisch te ramen en de beleidstoevoegingen binnen de begroting te dekken.
In deze Programmabegroting 2024 is deze slag te zien, we hebben (structurele) ruimte gevonden. We presenteren voor 2024 en 2025 een begroting die met meerjarenraming structureel sluitend is. Voor de jaren 2026 en 2027 is dat nog niet het geval.

Financieel beeld

Financiële positie

Financieel zijn we als gemeente Barneveld een gezonde gemeente met een gezonde reserve. Voor 2024 en 2025 stellen we een begroting voor waarvan de structurele uitgaven gedekt worden door structurele inkomsten. Voor de jaren 2026 en 2027 is dat nog niet het geval. Dat komt grotendeels omdat het Rijk ons dan minder inkomsten geeft. De onderhandelingen met Rijk daarover lopen. Totdat daarover duidelijkheid is, passen wij overeenkomstig het advies van de VNG aan de gemeenten onze uitgaven in 2026 en 2027 nog niet aan. Wel bereiden we ons voor op de situatie dat de inkomsten van het Rijk in deze jaren echt zo laag zullen blijven. Een meerjarig structureel financieel perspectief, ook voor 2026 en 2027 blijft het uitgangspunt. Alleen doen we dit nu gefaseerd. Wij bereiden scenario’s voor - zoals beschreven in het coalitieakkoord - in de hieronder aangegeven volgorde naar:
1. het vervangen van oud beleid voor nieuw beleid of bezuinigingen
2. indien dit onvoldoende blijkt, dan overwegen we herprioriteren van ambities en/of lastenverhoging.De nu voorziene terugval in rijksinkomsten in 2026 en 2027 is aanzienlijk.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen komt uit op een factor van 1,07. Dit is net onder de optimale bandbreedte (1,2 - 1,6) en licht gedaald aan het niveau van de jaarverslaggeving 2022. Daarbij zijn ten opzichte van de jaarverslaggeving 2022 de risico's geactualiseerd, maar is het benodigde weerstandsvermogen nagenoeg gelijk gebleven. De daling van de factor wordt veroorzaakt door een afname van de algemene reserve van 2,7 miljoen euro. Het weerstandsvermogen moet mede worden beoordeeld in het licht van de solvabiliteit. De beschikbare weerstandscapaciteit maakt hier onderdeel van uit.

Meerjarenbalans prognose en financiële ratio's

Wij beoordelen de financiële positie van de gemeente Barneveld niet alleen op basis van het weerstandsvermogen en het begrotingsresultaat, maar ook op basis van de solvabiliteit en de netto-schuldquote gebaseerd op een meerjarenbalans prognose. In paragraaf 2.6 is een meerjarenbalans prognose opgenomen. Graag verwijzen wij u hiernaar.

In deze begroting zien we dat de solvabiliteit, ten opzichte van de jaarverslaggeving 2022, daalt, maar meerjarig op de drempelwaarde van 20% blijft. De netto schuldquote stijgt ten opzichte van de jaarverslaggeving 2022. Dit heeft vooral te maken met het investeringsvolume en voorraden grondexploitaties. Een belangrijk deel van het investeringsvolume moet gefinancierd worden met vreemd vermogen. Voor een nadere toelichting, aanvullende kengetallen en definities van deze financiële kengetallen verwijzen wij u graag naar paragraaf 2.

De komende jaren blijven de financiële kengetallen de aandacht vragen. Onze ambities gaan namelijk gepaard met investeringen. Hierdoor zal bijvoorbeeld de netto schuldquote de komende jaren hoog blijven.

Beleidstoevoegingen

In deze begroting zijn twee soorten beleidstoevoegingen opgenomen:
- Beleidstoevoegingen die nodig zijn om de bestuurlijke opgaven van de gemeente Barneveld verder te brengen via uitvoeringsactiviteiten per programma per jaar;
- Beleidstoevoegingen die toezien op het versterken en op orde houden van de organisatorische basis, de realisatiekracht van de gemeente.

De totale lijst van gehonoreerde beleidstoevoegingen treft u aan in de bijlage bij deze begroting. Elke beleidstoevoeging is ondergebracht en toegelicht bij één van de speerpunten in deze begroting verdeeld over de vier begrotingsprogramma’s. Beleidstoevoegingen zijn nieuwe activiteiten voor 2024 die een eenmalig of structureel karakter hebben.

Tarieven
In het financieel meerjarenperspectief bij de kadernota voor de begroting 2024 zijn geen nieuwe autonome belastingontwikkelingen voorzien buiten de jaarlijkse aanpassing aan de inflatieontwikkeling. Voor 2024 is het percentage voor de inflatieontwikkeling vastgesteld op 4%. Dit geldt voor alle belastingen, heffingen en leges tenzij er vanwege maximale kostendekkendheid of wettelijke maximumtarieven aanpassingen noodzakelijk zijn.

Bij tarieven streven wij naar een kostendekkend tarief, waarbij wij zonodig een geleidelijke tariefontwikkeling voorstaan. Voor de rioolheffing is er sprake van een tariefsverhoging met 4% op basis van het in mei 2021 vastgestelde GRP. De tarieven van de grafrechten verhogen we vanaf 2019 jaarlijks met 7% (conform de notitie "kostendekkendheid grafrechten", raad van juli 2018, en de programmabegroting 2019). Voor de afvalstoffenheffing wordt een tariefsverhoging van 2% voorgesteld, als tegemoetkoming in de verhoogde kosten in verband met inflatie.

Beslispunten

Wij stellen u voor de Programmabegroting 2024 vast te stellen, kennis te nemen van de geactualiseerde meerjarenraming en daarmee:

1. opdracht te verlenen aan ons college tot uitvoering van de programma’s en de bijbehorende doelstellingen en speerpunten vast te stellen;
2. de bijbehorende budgetten per programma voor 2024 te autoriseren;
3. de voorgestelde aanwendingen en stortingen in de reserves en voorzieningen te autoriseren zoals opgenomen in bijlage 1;
4. de belastingen voor het jaar 2024 te verhogen met een inflatiecorrectie van 4%;
5. de rioolheffing te verhogen met 4%, conform het in mei 2021 vastgestelde GRP;
6. de afvalstoffenheffing te verhogen met 2% als gevolg van stijging van de kosten door inflatie;
7. de tarieven van de grafrechten te verhogen met 7%, conform het besluit bij de Programmabegroting 2019 om dit percentage voor 6 jaar te hanteren;
8. de leges burgerzaken (binnen het kader van de landelijke maximumtarieven) te verhogen met een inflatiecorrectie van 4%;
9. akkoord te gaan met de uitvoering van de beleidstoevoegingen 2024 en de daarbij behorende baten en lasten zoals opgenomen in bijlage 2.a.;
10. de mandaten op het gebied van strategische grondaankopen en instellen van voorbereidingskredieten ten behoeve van de grondexploitatie aan het college toe te kennen (zie onderaan in paragraaf 5);
11. bij vaststelling van de jaarverslaggeving 2024 het incidentele begrotingstekort ad € 3,896 miljoen te onttrekken aan de algemene reserve;
12. de in het uitvoeringsplan 2024 opgenomen kredieten beschikbaar te stellen voor een totaalbedrag van € 60,8 miljoen. Als volgt verdeeld over de jaarschijven 2024: 33,3 miljoen; 2025: 20,9 miljoen; 2026: 6,6 miljoen. Waarbij opgemerkt wordt dat in bijlage 2.b. per project is aangegeven of deze voor aanwending van het krediet nog aan de raad wordt voorgelegd.

Financiële begroting

Inleiding

De begroting 2024 is opgesteld volgens de reguliere richtlijnen en uitgangspunten. Die zijn opgenomen in de Kadernota 2024-2027. De belangrijkste uitgangspunten zijn:

- Prijs- en loonontwikkeling op basis van een 3-jaarsgemiddelde;
- Voor de loonontwikkeling gebruiken we een percentage van 5,2%, en voor de prijs- en loonontwikkeling derden en subsidies een percentage van 5,5%;
- Voor de belastingen is een indexering van 4% opgenomen (inflatie);
- Voor de afvalstoffenheffing wordt een verhoging van 2% voorgesteld, vanwege stijging van de kosten door inflatie. Zie hiervoor de toelichting in de paragraaf Lokale heffingen.

In de financiële begroting worden weergegeven:
- een overzicht van baten en lasten per programma, voor en na resultaatbepaling, inclusief inzicht in kosten van overhead, algemene dekkingsmiddelen en de incidentele begrotingsruimte;
- de meerjarenraming 2025-2027 en een toelichting hierop.

Het meerjareninvesteringsplan (MIP), dat in 2023 voor het eerst deel uitmaakte van de programmabegroting, is voor 2024 tot en met 2026 gehandhaafd als plafond. In deze begroting is voor 2024 en deels 2025 invulling gegeven aan het uitvoeringsplan. In bijlage 2.b vindt u een overzicht van alle investeringen, waarvan de uitvoering in 2024 en doorlopend naar 2025 worden voorgesteld.

Begroting 2024

Ontwikkelingen

Een groot deel van de gemeentelijke begroting is afhankelijk van de Rijksinkomsten. In 2022 werd al bekend dat het Rijk de financieringsmethodiek heeft gewijzigd door alleen te werken met een indexatie op de lonen en prijzen, maar niet op het volumedeel van het accres. Dit betekent dat vanaf het jaar 2026 de algemene uitkering sterk daalt ten opzichte van eerdere jaren. Bij de Meicirculaire 2023 heeft het Rijk wel een structurele compensatie toegekend vanaf 2026, maar dit heft de verlaging van de inkomsten niet op. Er lopen onderhandelingen met de VNG over een oplossing. Totdat daarover duidelijkheid is, passen wij overeenkomstig het advies van de VNG aan de gemeenten onze uitgaven in 2026 en 2027 nog niet aan. Wel bereiden we ons voor op de situatie dat de inkomsten van het Rijk in deze jaren echt zo laag zullen blijven. Een meerjarig structureel financieel perspectief, ook voor 2026 en 2027 blijft het uitgangspunt.
In de voorliggende meerjarenraming zien we dat:

- Het eerste jaar structureel sluit met een positief resultaat van € 1,9 miljoen;
- Er in 2024 een nadeel is op het incidentele resultaat waarbij we het voorstel doen dit te dekken door de algemene reserve. Hiervan is incidenteel 1,4 miljoen uit het proces realistisch begroten voor het jaar 2023 in de Tweede Tussenrapportage 2023 verantwoord;
- In 2026 en 2027 nadelig structureel resultaat is te zien, die met name wordt veroorzaakt door:
    - Lagere Rijksinkomsten;
    - Hogere uitgaven op het vlak van de jeugdzorg (indexering en aantallen);
    - Stijgende rentelasten in relatie tot de investeringen (Kadernota 2024);
    - Stijgende kapitaallasten (MIP).

Het meerjarenperspectief voldoet aan het toetsingskader van de provincie waarbij onder andere wordt getoetst op het structureel sluitend zijn van de begroting (1^e jaar of laatste jaar sluitend). Op basis daarvan bepaalt de provincie of er een repressief of preventief toezicht wordt ingesteld. Daarnaast is er sprake van een reëel evenwicht, de ramingen zijn volledig, realistisch en haalbaar omdat loon- en prijsstijgingen en de algemene uitkering zijn verwerkt.

Overzicht baten en lasten per programma

bedragen x € 1.000

Overzicht baten en lasten	Begroting 2024		
	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten			
Programma's	**- 148.553**	**42.932**	**- 105.620**
1. Participatie en ondersteuning	- 66.641	12.615	- 54.026
2. Bedrijvigheid en bereikbaarheid	- 6.584	925	- 5.660
3. Woon- en leefomgeving	- 67.289	25.561	- 41.728
4. Bestuur en interne dienstverlening	- 8.038	3.832	- 4.207
Alg. dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	**- 27.276**	**124.951**	**97.676**
Algemene dekkingsmiddelen	- 1.607	124.668	123.061
Overhead	- 25.568	283	- 25.285
Onvoorzien	- 100		- 100
Saldo van baten en lasten	**- 175.828**	**167.884**	**- 7.945**
Mutatie reserves			
Mutatie reserves	**- 4.877**	**8.925**	**4.048**
Mutatie reserves	**- 4.877**	**8.925**	**4.048**
Totaal	**- 180.705**	**176.809**	**- 3.896**

Meerjarenraming 2024-2027

Meerjarenraming

bedragen x € 1.000

Meerjarenraming	Begroting 2024	MJR 2025	MJR 2026	MJR 2027
Begrotingsresultaat Programmabegroting 2023	**778**	**5.226**	**- 780**	**- 780**
Totaal mutaties Kadernota 2024 per jaar (incl. 1e Tussenrapp.)	- 1.920	- 2.395	- 2.416	- 3.501
Prognose resultaat per begrotingsjaar bij Kadernota 2024	**- 1.142**	**2.831**	**- 3.195**	**- 4.280**
Mutaties t.o.v. voorgaand jaar				
Mutaties lasten				
1. Autonome ontwikkelingen (lasten)	44	- 76	- 52	359
2. Salarisbegroting	-357	-168	28	28
3. Ontwikkelingen Jeugdzorg	- 2.437	- 2.307	- 2.307	- 2.307
4. Proces ruimte zoeken in begroting (lasten)	2.371	2.169	1.690	1.670
5. Rente	- 105	- 105	- 105	- 105
6. Beleidstoevoegingen	- 3.799	- 2.734	- 2.376	- 2.052
7. Actualisatie kapitaallasten	199	144	192	212
Totaal mutaties lasten	**- 4.084**	**- 3.077**	**- 2.930**	**- 2.195**
Mutaties baten				
8. Algemene uitkering	734	1.049	- 1.697	- 3.018
9. Autonome ontwikkeling (baten)	- 111	- 111	- 111	- 111
10. Proces ruimte zoeken in begroting (baten)	707	707	707	707
Totaal mutaties baten	**1.330**	**1.645**	**- 1.101**	**- 2.422**
Totaal mutaties	**- 2.754**	**- 1.432**	**- 4.031**	**- 4.617**
Prognose resultaat per begrotingsjaar	**- 3.896**	**1.399**	**- 7.226**	**- 8.897**
Waarvan incidenteel	- 5.825	976	- 1.494	- 561
Totaal Structureel resultaat	**1.929**	**424**	**- 5.732**	**- 8.336**

Toelichting meerjarenraming

1. **Autonome ontwikkelingen (lasten)**

In deze regel is een structurele ophoging van het budget Veilig thuis opgenomen (VGGM). Verder vindt er in 2027 een technische correctie plaats van zo'n 7 ton vanwege de doorwerking van het resultaat op het nieuwe jaar. Daarnaast zijn er wat kleinere budgetbijstellingen.

2. **Salarisbegroting**

Dit betreft een verhoging van de salariskosten ten opzichte van het eerdere begrotingsjaar. We hadden eerder al rekening gehouden met een CAO stijging. Het restantverschil wordt veroorzaakt door een saldo van hogere lasten door hogere periodieken en de doorbelasting van salarissen naar de grondexploitaties en tariefproducten riool- en afvalstoffenheffing.

3. **Ontwikkelingen Jeugdzorg**

Voor 2024 is de verwachting dat de kosten jeugdhulp verder zullen stijgen door indexering en herijking van de tarieven van jeugdzorgaanbieders. Het merendeel van de huidige tarieven is bepaald op basis van een model uit 2016. In september 2021 is het besluit genomen door de bestuurders van de Jeugdhulpregio FoodValley over indexering en om de tarieven periodiek te herijken. Het periodiek herijken heeft tot doel dat we als jeugdhulpregio, conform de Jeugdwet, reële tarieven blijven bieden. De tarieven zijn dus jaarlijks geïndexeerd, maar deze indexatie loopt niet gelijk aan de (CAO)-ontwikkelingen. De kosten van de jeugdhulp stijgen door de extra indexatie naar verwachting met maximaal 1,5 mln en door de herijking met maximaal nog eens 0,7 mln. Het is zeker geen vanzelfsprekendheid dat het budget voor jeugd automatisch mee stijgt met kostenstijgingen bij de jeugdzorgaanbieders. Mogelijk dat hier in de toekomst een andere keuze gemaakt wordt.

4. **Proces ruimte zoeken in begroting (lasten)**

In de Kadernota is de toezegging gedaan om bij het opstellen van de programmabegroting 2024 een slag te maken in het realistisch begroten. Het doel was om daarmee de (nieuwe) beleidstoevoegingen binnen de meerjarenbegroting 2023 in te vullen. De afgelopen periode is hierin een aantal stappen gezet met het gepresenteerde structurele voordeel als resultaat. Dit bedrag bestaat uit een bijstelling van meerdere budgetten verdeeld over de hele organisatie op basis van een trend van de werkelijke uitgaven van afgelopen jaren en realistische prognoses voor de komende jaren. Daarnaast kan het zijn dat structurele uitvoering minder kost dan eerder verwacht of dat marges voor tegenvallers naar beneden zijn bijgesteld. Een aantal onderwerpen heeft in 2023 incidentele vrijval opgeleverd (in de tweede tussenrapportage opgenomen).

5. **Rente**

Het rentebedrag is herberekend op basis van naar verwachting nieuw aan te trekken leningen. Dit betreft een prognose en update van de ontwikkeling van de rentelasten.

6. **Beleidstoevoegingen (lasten)**

Via het proces van realistisch begroten hebben we in zekere zin een pas op de plaats gemaakt gelet op de beschikbare financiën. De noodzakelijk resterende wensen en behoeften die niet konden worden ingepast zijn door ons gewogen en via beleidstoevoegingen voor 2024 in de begroting opgenomen. De totale lijst van gehonoreerde beleidstoevoegingen treft u aan in bijlage 2.a. bij deze begroting. Elke beleidstoevoeging is ondergebracht en toegelicht bij één van de speerpunten in deze begroting verdeeld over de vier begrotingsprogramma’s. Daarbij zijn de beleidstoevoegingen ingedeeld in twee groepen:

- Beleidstoevoegingen, die nodig zijn om de bestuurlijke opgaven van de gemeente Barneveld verder te brengen via uitvoeringsactiviteiten per programma per jaar.
- Beleidstoevoegingen, die toezien op het versterken en op orde houden van de organisatorische basis, de realisatiekracht van de gemeente.

7. **Actualisatie kapitaallasten**

Door het actualiseren van (planningen van) de investeringen en het Uitvoeringsplan 2024 (zie bijlage 2.b.) en het herrekenen van de rente ontstaan nieuwe kapitaallasten. Hierdoor ontstaat een voordeel ten opzichte van het eerdere beeld.

8. **Algemene uitkering**

In deze regel is de nieuwe meerjarige stand van de algemene uitkering verwerkt dat ontstaat door de verwerking van de Meicirculaire 2023 opgenomen (de raad is hierover via een aparte memo bij behandeling van de Kadernota 2024 over geïnformeerd).
In het jaar 2027 vindt een eenmalige verlaging plaats van de inkomsten algemene uitkering vanwege een dubbele verwerking van de compensatie vanuit het Rijk vanwege de nieuwe financieringssytematiek.

9. **Autonome ontwikkeling (baten)**

Doordat de OddV vanaf 2024 niet meer in het gemeentehuis is gevestigd ontstaan lagere huuropbrengsten.

10. **Proces ruimte zoeken in begroting (baten)**

Het gaat hier om het realistischer begroten van de belastingopbrengsten zoals de ozb. Zie ook de toelichting onder punt 4.

Incidentele baten en lasten en structureel evenwicht

bedragen x € 1.000

Structureel resultaat	Begroting 2024	MJR 2025	MJR 2026	MJR 2027
Saldo van baten en lasten				
Programma lasten	- 175.828	- 170.987	- 169.991	- 170.347
Programma baten	167.884	170.257	161.175	160.726
Saldo van baten en lasten	**- 7.945**	**- 730**	**- 8.815**	**- 9.622**
Mutatie reserves				
Stortingen reserves	- 4.877	- 1.904	- 845	- 460
Onttrekkingen reserves	8.925	4.034	2.435	1.185
Mutatie reserves	**4.048**	**2.129**	**1.589**	**724**
Resultaat	**- 3.896**	**1.399**	**- 7.226**	**- 8.897**
Af: incidentele baten en lasten				
Incidentele lasten	- 10.390	- 3.757	- 2.206	- 626
Incidentele baten	1.567	3.481	-	218
Incidentele stortingen	- 4.772	- 1.819	- 760	- 375
Incidentele onttrekkingen	7.770	3.071	1.472	222
Af: incidentele baten en lasten	**- 5.825**	**976**	**- 1.494**	**- 561**
Totaal structureel resultaat	**1.928**	**423**	**- 5.732**	**- 8.336**

Programma's

1. Participatie & Ondersteuning

Inleiding

De gemeente Barneveld doet het goed op sociaal gebied. Meestal doen we het net zo goed of zelfs beter dan andere plaatsen in Nederland. Dit zien we bijvoorbeeld aan hoe lang mensen leven, hoe goed ze met elkaar omgaan en hoeveel mensen hulp krijgen van de gemeente. Maar er zijn ook dingen waar we beter op moeten letten. Naast het zorgen voor mensen, moeten we ook zorgen voor een gezonde de plek waar ze wonen. We moeten letten op dingen zoals veiligheid, schone lucht, duurzaamheid, bereikbaarheid en wonen, maar bijvoorbeeld ook sporten, bewegen en ontmoeten. Dit komt te staan in de ‘Omgevingsvisie’.
We hebben het beleidsplan dat 'Mensen voorop' heet. Hierin staat dat we werk willen maken van de volgende opgaven:

- Groeien naar Zelfstandigheid
- Meedoen naar Vermogen
- Samen Oud Worden

Ontwikkelingen
Groeien naar Zelfstandigheid
In april 2023 koos de gemeenteraad voor de aanpak ‘Opgroeien in een Kansrijke Omgeving’. Deze aanpak helpt jongeren veilig, gezond en kansrijk op te groeien. Zo willen we samen met lokale en regiopartners een positieve leefomgeving bevorderen en hierdoor voorkomen dat jongeren alcohol gaan drinken of andere middelen gaan gebruiken. Begin 2024 krijgen we de resultaten van de eerste OKO-monitor. De resultaten bespreken we met de lokale partners, samen bepalen we de belangrijkste doelen en acties.

In juni 2023 is er een landelijk plan gemaakt om de jeugdzorg te verbeteren (Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028). Hierin staan afspraken om de jeugdzorg te verbeteren en betaalbaar te houden. We zien dat minder jeugdigen hulp nodig hebben, maar hun problemen zijn wel groter en moeilijker op te lossen. Daarnaast kost de jeugdhulp veel geld en de vraag is hoe we ervoor kunnen zorgen dat het niet steeds meer geld kost. Dit pakken we regionaal en lokaal op.

In 2024 gaan we verder met de regionale proeftuin Jeugdbescherming. Binnen dit project proberen we gezinnen, waar het niet veilig is, sneller en beter te helpen.

Meedoen naar Vermogen
In september 2023 vroeg de gemeente Barneveld geld aan voor de Brede SPUK-Regeling, Hiermee willen we sport, bewegen, cultuurparticipatie, gezondheidsbevordering en de sociale basis stimuleren. Door deze regeling krijgt de gemeente meer geld om door te gaan met wat ze al doen, om het beter te maken en om nieuwe dingen te doen. We gaan hierbinnen aan de slag met de motie Eén tegen Eenzaamheid.

We werken ook samen met andere gemeentes uit de regio aan een Regioplan voor het Integraal Zorgakkoord. We zetten in op betere samenwerking tussen organisaties in welzijn, ondersteuning en zorg.

We starten met een programma Bestaanszekerheid. We willen dat iedereen zich zeker voelt over hun leven. Zodat inwoners de rust en ruimte voelen om mee te kunnen doen en zich te ontwikkelen. Hierover staat meer in het speerpunt Iedereen kan meedoen.

Er komen meer mensen naar Nederland die asiel zoeken. In 2023 had de gemeente een verhoogde taakstelling voor statushouders. We verwachten dat we in 2024 weer veel statushouders moeten opvangen. De gemeente is regievoerder op de wet inburgering. Dit betekent dat we statushouders helpen bij de inburgering. We krijgen hiervoor geld van het Rijk. We monitoren of dit geld voldoende is om de dingen te blijven doen die nodig zijn.

Inclusiebeleid
In mei 2023 is het plan: ‘Meedoen is vanzelfsprekend’ vastgesteld. Dit plan gaat over hoe iedereen mee kan doen in de gemeente. Het gaat niet alleen over plekken die voor iedereen toegankelijk zijn, maar ook dat iedereen zich welkom voelt. Elk jaar maken we een nieuw plan over hoe we dit gaan doen (Lokale Inclusie Agenda). Het plan voor 2023/2024 maken we in de herfst van 2023. In september 2023 hebben we met de raadscommissie Samenleving gepraat over dit plan. In 2024 gaan we dit plan uitvoeren met hulp van anderen.

Beschermd Wonen
Vanaf 1 januari 2025 worden alle gemeenten stapsgewijs ook financieel verantwoordelijk voor

beschermd wonen (doordecentralisatie). Nu is de centrumgemeente (in ons geval Ede) dat voor alle regiogemeenten. Samen met alle regiogemeenten maken we hiervoor een regionaal plan en gaan wij gezamenlijk inkopen. De contracten starten per 1 januari 2025.

Opvang en ondersteuning aan Oekraïense vluchtelingen
Sinds maart 2022 helpen wij in Barneveld mensen die uit Oekraïense gevlucht zijn. 300 vluchtelingen wonen in 5 verschillende gemeentelijke opvanglocaties (GOO). In oktober 2023 komen hier 25 plekken bij. Ook zijn er rond de 100 vluchtelingen in de particuliere opvang (POO). De verwachting is dat de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) nog met een jaar zal worden verlengd tot 4 maart 2025. Vanaf 1 januari 2024 gaat zeer waarschijnlijk ook de Tijdelijke Wet opvang ontheemden Oekraïne in, die de in tijdelijke werking gestelde noodwetten vervangt.

Om de opvang in goede banen te leiden en als eerste aanspreekpunt is er een locatiemanager in dienst. Een van de speerpunten voor 2024 is om te kijken welke scenario's er zijn om de opvang waar mogelijk duurzamer gemaakt kan worden zodat deze beter geschikt is om langer in te verblijven. Dit hangt samen met keuzes en ontwikkelingen bij Het Rijk, maar de verwachting is dat gezien de huidige situatie in Oekraïne opvang nog een langere tijd geboden zal moeten worden.

Voor de bekostiging van deze opvang en aanvullende ondersteuning (bijvoorbeeld leefgeld) ontvangen we een bedrag per plek via een specifieke uitkering (SPUK). De verwachting is dat dit ook over 2024 het geval zal zijn, maar er wordt door het Rijk onderzoek gedaan naar de hoogte van dit normbedrag en er wordt verkend of de bekostiging beter kan aansluiten op de soms grote verschillen in kosten tussen gemeenten. Voor de overige gemeentelijke kosten als ondersteuning vanuit de Jeugdwet, Wmo en Wet publieke gezondheid voor vluchtelingen uit Oekraïne is er een meerkostenregeling via het Gemeentefonds.

<u>Samen Oud Worden</u>
Het aantal ouderen in de gemeente Barneveld neemt de komende twintig jaar toe. We vinden het belangrijk dat deze inwoners zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Hierdoor is er meer vraag naar zorg en ondersteuning. Maar er zijn minder mensen die hiermee kunnen helpen. Dit komt omdat er minder mensen zijn die dit werk doen en ook minder familieleden (mantelzorgers) die kunnen helpen. Het is belangrijk dat we goed voor elkaar blijven zorgen. Daarbij vinden we het belangrijk dat de aandacht blijft gaan naar mensen die anderen helpen (mantelzorg).

In 2024 vinden aanbestedingen plaats voor de Valleihopper, de huishoudelijke ondersteuning, de ondersteuning thuis, beschermd werk en dagopvang voor nieuwe overeenkomsten per 2025 Dit kan invloed hebben op hoeveel geld we uitgeven.

Vanaf 1 januari 2026 gaat het Rijk veranderen hoeveel mensen zelf moeten betalen voor hulp vanuit de WMO. Mensen met meer geld moeten dan misschien meer betalen We weten nog niet wat dit betekent voor het geld dat we ontvangen van Het Rijk. We denken dat minder mensen hulp gaan vragen.

Maatschappelijke en economische ontwikkelingen
Er gebeuren veel dingen in de samenleving en de economie waar we geen controle over hebben. We moeten ons wel steeds aanpassen aan deze veranderingen Er is een spanningsveld tussen dat wat Het Rijk moet doen en waar gemeenten lokaal invloed op hebben We zien dat er steeds meer taken naar de gemeente komen. Zoals het werk rondom de energietoeslag, het uitkeren van leefgeld aan Oekraïners of de brede ondersteuning en daarbij horende financiële afwikkeling van het toeslagenschandaal. Dit betekent dat we meer werk hebben bovenop het werk dat al gedaan wordt. Meer mensen vragen om hulp en er zijn ook meer regels over hulp. We moeten goed kiezen (prioriteren) wat we eerst doen en hebben genoeg en goed personeel nodig om dit werk te doen.

Sommige mensen vertrouwen de overheid niet altijd. Problemen zoals het toeslagenschandaal dragen hieraan bij. Het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) geeft aan dat het de uitdaging is voor de overheid is om te luisteren naar de inwoners en zich betrouwbaar op te stellen. Zowel op landelijk als op lokaal niveau kan dit wantrouwen bestaan. Het is belangrijk dat de overheid goed luistert naar de mensen. Hiermee zorgen we voor meer vertrouwen in de politiek. Het is belangrijk dat we hier aandacht voor hebben in de communicatie richting onze inwoners,

Wat willen we bereiken?

De gemeente Barneveld wil dat iedereen mee kan doen. Dit doen we door zelfstandigheid te ontwikkelen en te bevorderen. We vinden het belangrijk dat mensen elkaar helpen. Als dat niet genoeg is, helpt de gemeente. Ons idee: zelf – samen – gemeente. Hierbij geldt het motto: op eigen kracht waar mogelijk, ondersteuning en hulp indien nodig.

In Barneveld vinden we het belangrijk dat inwoners zichzelf kunnen redden met hulp van anderen. Voorzieningen voor onderwijs, cultuur en sport helpen hierbij. We vinden het daarbij belangrijk om de zelfredzaamheid van inwoners te vergroten voor diegene die hier hulp bij nodig heeft. Dit ondersteunen we door maatschappelijk werk en bemoeizorg.

We willen dat gemeente Barneveld een plek is waar:

- er mogelijkheden zijn voor zelfontplooiing en talentontwikkeling: een leven lang leren en ontwikkelen;
- we de sociale cohesie tussen groepen en individuen in de samenleving vergroten;
- we het zien als iemand hulp nodig heeft;
- de bestaanszekerheid van onze inwoners wordt vergroot;
- we goed zorgen voor onze vrijwilligers en mantelzorgers;
- iedereen de hulp krijgt die hij of zij nodig heeft, en op tijd.

We willen veel verschillende voorzieningen aanbieden zoals onderwijs, sport, cultuur en hulp en ondersteuning. We kijken naar wat mensen nodig hebben. Dit kan in elk dorp, wijk of buurt, anders zijn. We kijken naar demografische gegevens, kengetallen en praten met mensen om te weten wat nodig is We vinden het ook goed als mensen zelf met ideeën (burgerinitiatieven) komen.

Wat gaan we daarvoor doen?

1.1 Zelfredzame inwoners

113 Maatschappelijke zorg

Speerpunt Iedereen kan meedoen

Doel (lange termijn)	We willen dat mensen zich geen zorgen hoeven te maken over geld. Zo kunnen zij rust en ruimte ervaren om te ontwikkelen en mee te doen.
Inhoud	Door stijgende kosten, zoals hogere prijzen voor energie hebben meer mensen geldproblemen. Dit kan zorgen voor stress en andere problemen. Als mensen zich elke dag zorgen maken over geld, kunnen ze niet normaal leven. Mensen kunnen zich zorgen maken over het betalen van de rekeningen of hebben geen huis die past bij het soort gezin. Zonder genoeg geld, is het moeilijker om gezond te leven en verstandige keuzes te maken. Dit kan zorgen voor meer gezondheidsproblemen. Mensen met geldzorgen kunnen zich ook schamen of eenzaam voelen en hulp vragen is een grote stap. Kinderen hebben er op veel manieren last van als er thuis niet genoeg geld is. Dat zorgt er voor dat als zij volwassen zijn, zij ook een grotere kans op armoede hebben en alle problemen die daar bij horen. Ook mensen die moeilijk kunnen lezen en schrijven of de Nederlands lastig vinden, hebben vaker geldzorgen en een hoger risico op schulden. Bestaanszekerheid is breder dan geldproblemen en geldzorgen. Het gaat ook over andere dingen zoals wonen, veiligheid en energie. Het vergroten van bestaanszekerheid vraagt een lange adem en wordt integraal opgepakt in een programma. In de arbeidsmarktregio Foodvalley, werken we samen met scholen, bedrijven en werknemersorganisaties. We willen dat mensen die een baan zoeken en bedrijven die mensen zoeken beter bij elkaar passen.
Financiën	We doen al veel vanuit ons beleid en bijbehorende budgetten al veel inspanningen plaats die bijdragen aan bestaanszekerheid om te zorgen dat mensen zeker zijn van hun bestaan. Met ons programmaplan willen we alles beter op elkaar afstemmen en kiezen wat het belangrijkste is. Door het programmatisch oppakken willen we verdere integraliteit van inspanningen en prioritering bevorderen. In het programmacontract staat ook of we meer geld of meer mensen nodig hebben.
Planning	In maart 2024 wordt een programmacontract bestaanszekerheid en jaarplan met focusactiviteiten voor het jaar 2024 gedeeld met de raad. We vertellen de raad tijdens het jaar hoe het gaat met dit plan. Dit doen we onder andere met Tussenrapportages.

Risico's	• We kunnen niet alles bepalen, vooral niet over grote veranderingen in de samenleving en economie. Daarnaast is er sprake van een spanningsveld tussen wat behoort tot de taken van het rijk, en dat waar we als gemeente invloed op mogen én kunnen uitoefenen. • Mensen vertrouwen de overheid minder. Hierdoor bereiken we inwoners soms slechter. • Het aantal regelingen voor uitvoering van inkomensondersteuning bij gemeenten stijgt. We moeten goed kiezen wat we eerst doen en zorgen dat we genoeg goed personeel hebben om te helpen.

1.2 Sociale en vitale samenleving

122 Sociaal-cultureel werk

Cultuur, sport en bewegen

Doel (lange termijn)	We willen dat meer mensen meedoen met cultuur, sport en bewegen.
Inhoud	*Integrale cultuurvisie* We maken een integrale cultuurvisie voor cultuur in 2023 en 2024. Deze visie bestaat uit drie stappen: 1. Kijken hoe het nu gaat. 2. Samen met anderen (zowel intern als extern) een visie maken. 3. Een plan maken voor de uitvoering (uitvoeringsagenda). In 2024 gaan we verder met stap 2 en beginnen we met stap 3. *Brede Regeling Combinatiefuncties* In 2024 gebruiken we de Brede Regeling Combinatiefuncties. Hiermee willen we dat meer mensen van alle leeftijden sporten, bewegen en meedoen met cultuur. Connect ontvangt geld om ons hierbij te helpen. We maken afspraken over wat we in 2024 willen bereiken. *Sport- en Beweegakkoord II* We hebben een akkoord om meer mensen te laten sporten en bewegen. Dit akkoord werd in 2023 opnieuw bekeken. In dit akkoord werken we aan: 1. Vitale sportaanbieders 2. Sociaal veilige sport 3. Ruimte voor sport en bewegen 4. Vaardig in bewegen 5. Inclusie en diversiteit We werken samen met andere lokale partners aan dit akkoord. De gemeente is één van de deelnemende partijen en onderdeel van het kernteam. Het Sport- en Beweegakkoord II heeft veel te maken met het Gezonde Leefstijlakkoord (speerpunt 123). *Brede SPUK-Regeling voor sport, bewegen, cultuurparticipatie, gezondheidsbevordering en de sociale basis* Met deze regeling verbinden we sport, bewegen en cultuur aan de dingen die we doen om de gezondheid en de sociale basis van inwoners te verbeteren. Meer hierover staat bij speerpunt 123.
Financiën	De activiteiten worden vanuit de bestaande begroting gedekt.
Planning	2023-2024 (Totstandkoming integrale cultuurvisie) 2023-2026 (Uitvoering Brede Regeling Combinatiefuncties) 2023-2026 (Uitvoering Brede SPUK-Regeling voor sport, bewegen, cultuurparticipatie, gezondheidsbevordering en de sociale basis) 2023-2026 (Lokaal Sport en Beweegakkoord II)
Risico's	Voor de uitvoering van de integrale cultuurvisie zijn een aantal uitdagingen: • Geld kan een probleem zijn. Dit kan invloed hebben op de plannen die we willen maken. • Het maken van de integrale cultuurvisie kost veel tijd, vooral voor mensen die werken in cultuur en maatschappij. • We hebben de hulp en mening nodig van deze mensen. De betrokkenheid van de partners is nodig om tot een breed gedragen cultuurvisie en uitvoeringsagenda te komen conform het participatiebeleid en het integrale doel van de cultuurvisie.

123 Volksgezondheid en preventie

Speerpunt Veilig en gezond opgroeien en samenleven

Doel (lange termijn)	Meer veiligheid, gezondheid en welzijn voor jong en oud
Inhoud	*Brede Regeling voor sport, bewegen, cultuurparticipatie, gezondheidsbevordering en de sociale basis en het Integraal Zorgakkoord* In september 2023 vroeg de gemeente Barneveld geld aan voor de Brede SPUK-Regeling. Deze regeling gaat over sport, bewegen, cultuurparticipatie, gezondheidsbevordering en de sociale basis. Door deze regeling krijgt de gemeente meer geld om door te gaan met wat ze al doen, om het beter te maken en om nieuwe dingen te doen. Dit past bij speerpunt 122. Daarnaast maakt de gemeente samen met andere gemeentes, zorg- en welzijnsorganisaties afspraken (Regioplan voor het Integraal Zorgakkoord). Het doel van deze afspraken is betere zorg en ondersteuning en voorbereiding op de toekomst. We verwachten dat het plan eind 2023 klaar is. Dan krijgen regiogemeenten ook samen geld om dit plan uit te voeren. Met dit plan willen de gemeenten meehelpen om beter samen te werken bij zorg, welzijn en ondersteuning. We vinden het belangrijk om aandacht te hebben voor mantelzorg. We zien dat steeds meer mensen dit nodig hebben. Daarom geven we in 2024 extra geld aan Welzijn Barneveld voor mantelzorgondersteuning (via de Brede SPUK-regeling) en de jaarlijkse mantelzorgwaardering (via een beleidstoevoeging). *Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)* Eind april 2023 besloot de gemeente Barneveld mee te doen aan Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO). OKO zorgt ervoor dat jongeren in Barneveld in een kansrijke omgeving opgroeien. Hierbij gaat het onder andere om geluk, gezondheid en het voorkomen van middelengebruik. Eind 2023 is de eerste OKO monitor geweest. Begin 2024 horen we wat daaruit is gekomen. Daarna vindt er een brede dialoogsessie plaats met iedereen die meedoet met OKO. Samen kiezen we belangrijke speerpunten uit. Daarna maken we met de betrokken partners plannen en worden de speerpunten omgezet naar concrete doelen en activiteiten. *Gezonde Leefstijlakkoord* Binnen het Gezonde Leefstijl Akkoord wordt in 2024 gewerkt aan het terugdringen van roken en meeroken, gezonder eten en het tegengaan van problematisch alcoholgebruik. Naast de inzet op preventie, blijven we repressief handelen om middelengebruik tegen te gaan. In 2024 ligt de focus op: 1. Terugdringen van Roken en Meeroken: de gemeente wil het aantal rokers verminderen en ervoor zorgen dat niet-rokers minder worden blootgesteld aan tabaksrook. 2. Bevorderen van Gezonder Eten: er zal worden gewerkt aan initiatieven die gezonde voeding stimuleren en ongezonde voedingskeuzes ontmoedigen. 3. Tegengaan van Problematisch Alcoholgebruik: de gemeente wil overmatig en schadelijk alcoholgebruik verminderen, vooral onder jongeren en kwetsbare groepen. Naast deze preventieve maatregelen, zal de gemeente ook streng optreden tegen illegaal middelengebruik en handel in illegale middelen. Ook wordt er streng opgetreden bij middelengebruik onder de leeftijd van 18 jaar of (overmatig) middelengebruik in het verkeer. *Borgen kwaliteit kinderopvang* Er is meer werk rondom kinderopvang / gastouder locaties bij gekomen. Dit komt omdat er strengere regels zijn., Daardoor moeten we vaker inspecties laten uitvoeren bij de kinderopvang. We hebben daarom meer personeel nodig om te zorgen dat de kinderopvang goed en veilig blijft. *Formatie gespreksvoering Onderwijs* Er zijn meer kinderen in onze gemeente die naar school moeten. Ook vragen meer kinderen om hulp met vervoer naar school, vooral aan het eind van het schooljaar. Ingrado (landelijke vereniging voor leerplichtambtenaren) heeft gezegd hoeveel mensen we nodig hebben voor dit werk. Hieruit blijkt dat we 1.41 fte onder de richtlijn zitten. We hebben meer mensen nodig om te zorgen dat alle kinderen goed naar school kunnen en dat alles goed gaat.

Hervormingsagenda Jeugd
In juni 2023 is een nieuw plan gemaakt voor de zorg voor jeugdigen Dit plan heet de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028. Het plan heeft afspraken om de zorg voor jeugdigen beter te maken en betaalbaar te houden. Gemeenten moeten zorgen voor betere hulp voor deze jeugdigen. Dit moet gebeuren aan de hand van een stevige pedagogische basis. Er zijn projecten zoals OKO en Kansrijke start die hierbij helpen. Ook willen ze dat zorg en school beter gaan samenwerken. En jeugdigen ondersteunen met collectieve voorzieningen. Er komen ook nieuwe regels over wanneer jeugdigen en hun ouders hulp kunnen krijgen. En we worden verplicht om specialistische zorg regionaal in te kopen. Verder willen we zoveel mogelijk voorkomen dat jeugdigen uit huis moeten. Dit nieuwe plan kost ook geld. Eerst krijgen we meer geld om het plan te starten. Maar als alles goed gaat, kost het later minder geld. Daarom krijgen we vanaf 2025 minder geld voor de zorg voor jeugdigen. worden.

Kosten jeugdhulp
- Sinds begin 2023 zijn de kosten van de jeugdhulp gestegen. De kosten veranderen elk jaar en we kunnen daar niet altijd iets aan doen. Een reden voor de stijging is dat de kosten van jeugdhulpaanbieders stijgen.
- Landelijk tarief jeugdbescherming. In 2023 heeft het Rijk gezegd dat er een landelijk tarief voor jeugdbescherming komt. Dit gaat per 1 januari 2024 in. Ze hebben afspraken gemaakt over beter werk en nieuwe regels voor goede zorg. We weten nog niet wat dit betekent voor de kosten We weten nog niet precies wat dit voor gevolgen heeft voor onze gemeente.
- Essentiële functies. Om de zorg voor jeugdigen met weinig voorkomende hulpvragen waar hoogwaardig specialisme voor nodig is, beter te organiseren, worden de essentiële functies opgezet. Het betreft zorg voor jeugdigen met complexe hulpvragen die vastlopen in het systeem. Hulp is er niet of alleen ver weg van huis. Er zijn lange wachtlijsten of geen enkel aanbieder kan de benodigde hulp organiseren en/of heeft de expertise beschikbaar. Doordat deze zorg zo hoog specialistisch is, is het niet haalbaar om deze op gemeente- of regioniveau goed georganiseerd te krijgen. Vanaf halverwege 2024 worden deze functies dan ook bovenregionaal gecontracteerd. Dit om niet alleen de beschikbaarheid te verbeteren, maar ook de gewenste transformatie mogelijk te maken zodat deze zo thuis mogelijk geleverd wordt.

Proeftuin jeugdbescherming
Om te voorkomen dat kinderen uit huis worden geplaatst, werkt de gemeente Barneveld sinds 2022 samen met de gemeenten in de Foodvalley aan de Proeftuin Jeugdbescherming. In deze proeftuin spelen de gespreksvoerders jeugd een centrale rol en zijn zij het belangrijkste contactpunt voor gezinnen. Als er sprake is van onveiligheid, dan wordt het Regionale Veiligheidsteam erbij gehaald. Hierdoor willen we de hulpverlening effectiever, dichterbij en persoonlijker maken voor gezinnen in nood.
Om deze verandering goed te kunnen uitvoeren is er een investering nodig in Team Jeugd. Zij zullen nu langer betrokken blijven bij gezinnen waar onveiligheid speelt. Vanaf 2024 zullen ze ook steeds vaker het vaste aanspreekpunt blijven voor gezinnen, ook als er een jeugdbeschermingsmaatregel is opgelegd door de kinderrechter. Eerder was deze rol weggelegd voor Gecertificeerde Instellingen. Dit extra werk kan niet binnen de huidige formatie worden opgepakt.

Zorg en veiligheid, digitale veiligheid, middelengebruik (beleidstoevoeging)
We willen de gemeente veiliger en prettiger maken voor iedereen die hier woont, werkt en meedoet. Dit doen we door:
- Beter samen te werken met verschillende partijen om te voorkomen dat onbegrepen gedrag overlast veroorzaakt en gevaarlijke situaties ontstaan;
- De digitale veiligheid te verbeteren door samen met verschillende partijen inwoners en ondernemers bewust te maken van de risico's van digitale criminaliteit;
- Strenger op te treden tegen het gebruik van middelen in het verkeer (repressieve aanpak).

Omdat veiligheid zowel het sociale als het fysieke domein raakt, staat hier ook meer informatie over in programma 3.

Financiën	• In 2024 ontvangt de gemeente voor de Brede SPUK-Regeling maximaal €946.000. In 2025 is dit een bedrag van €946.000 en voor 2026 en verder is dit een bedrag van €750.000.. In 2024 tot en met 2025 is €375.000 hiervan een vervanging van bestaande regelingen. In 2026 is dit een bedrag van €365.000. In september 2023 is de integrale aanvraag voor de Brede SPUK-Regeling ingediend. Hierin is beschreven hoe de overige middelen naar verwachting worden besteed. • Een deel van het Gezonde Leefstijlakkoord wordt gefinancierd binnen de Brede SPUK-Regeling en een ander deel wordt binnen de bestaande begroting uitgevoerd. • Voor de aanpak Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) is er structureel €80.000 extra budget opgenomen *(beleidstoevoeging)*. De kosten voor OKO bestaan uit kosten voor een projectleider, budget voor onderzoek en activiteiten, extra ambtelijke capaciteit en begeleidingskosten door het Trimbos Instituut. • Er is structureel € 45.000 begroot voor de formatie om de kwaliteit van de kinderopvang te waarborgen (*beleidstoevoeging).* • Er is aanvullende formatie nodig voor gespreksvoering onderwijs om het werk uit te voeren op het gebied van de leerplicht. Hier is jaarlijks € 85.000 extra voor begroot (*beleidstoevoeging*). • De herijking van de tarieven van de jeugdhulp zorg voor meer kosten. Dit betekent dat gemeente Barneveld € 570.000 meer moet betalen. Dit heeft niets te maken met de jaarlijkse indexatie van de tarieven. • Voor de ophoging van de tarieven van de jeugdbescherming geeft het Rijk extra geld aan alle gemeentes (in totaal € 50 miljoen). Hoe we dit geld krijgen en of dit geld genoeg is, weten we niet. • De essentiële functies, voor zorg voor jeugdigen zorgen mogelijk tot hogere tarieven. Dit kan betekenen dat er meer kosten voor bepaalde jeugdhulpvoorzieningen zullen komen. Halverwege 2024 is duidelijk hoe hoog deze tarieven zullen zijn. • Voor de verdere ontwikkelen van de proeftuin Jeugdbescherming is €112.000 opgenomen (*beleidstoevoeging).* • Voor het ontwikkelen en uitvoeren van beleid rondom zorg en veiligheid, digitale veiligheid en middelengebruik is aanvullende formatie nodig. Hiervoor is een incidentele beleidstoevoeging van €96.000 opgenomen (*beleidstoevoeging).*
Planning	Heel 2024.
Risico's	Voor de Brede SPUK-regeling gelden veel regels. Als we hieraan voldoen hoeven we geen geld terug te betalen aan Het Rijk. We weten niet zeker of de verhoging van de mantelzorgwaardering in de toekomst voldoende zal zijn. De verwachting is dat het aantal mantelzorgers de komende jaren verder zal toenemen. Als er niet meer mensen komen om de kwaliteit van de kinderopvang te waarborgen, kunnen we misschien niet alles doen met de kwaliteit die gewenst is. Als de uitbreiding voor gespreksvoering onderwijs er niet komt, zal de kwaliteit van onze (preventieve) inzet op verzuim en samenwerking onder druk komen te staan. Dit kan ervoor zorgen dat er wachttijden gaan ontstaan en de leerling te laat in beeld komt. Daarmee kunnen we dus onvoldoende inzetten op preventie in het onderwijs met alle gevolgen die daarmee samenhangen. De huidige gespreksvoerders krijgen het dan ook drukker. Dit kan gepaard gaan met een lager werkplezier. Als de proeftuin jeugdbescherming niet door gaat, bereidt Barneveld zich niet meer voor op het toekomstscenario 2023-2026 die in juni 2023 is vastgesteld. Het toekomstscenario beschrijft de geplande stelselwijziging van de jeugdbescherming, die in lijn is met de proeftuin Foodvalley. Daarnaast heeft de gemeente Barneveld uitgesproken om deel te nemen aan de proeftuin in de Gelderse Verbeteragenda. Ook hebben de bestuurders in de Foodvalley in juni 2023 ingestemd met de voortgang van de proeftuin. Als de uitbreiding voor zorg en veiligheid, digitale veiligheid en middelengebruik er niet komt, zullen we keuzes moeten maken op zowel onze preventieve als repressieve inzet. Hierdoor kunnen we onze plannen op het gebied van doorontwikkeling van onze aanpak en het versterken van de samenwerking onvoldoende waarmaken.

Wat gaat het kosten?

Financiële tabel

bedragen x € 1.000

1. Participatie en ondersteuning	Begroting 2024		
	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten			
1.1 Zelfredzame inwoners	**- 11.309**	**2.549**	**- 8.760**
111 Lokaal onderwijsbeleid	- 5.517	2.529	- 2.988
112 Reïntegratie	- 1.713	20	- 1.693
113 Maatschappelijke zorg	- 4.079	-	- 4.079
1.2 Sociale en vitale samenleving	**- 9.317**	**888**	**- 8.429**
121 Sportstimulering	- 679	885	205
122 Sociaal-cultureel werk	- 1.818	-	- 1.818
123 Volksgezondheid en preventie	- 6.820	4	- 6.817
1.3 Gemeentelijk vangnet	**- 46.014**	**9.177**	**- 36.837**
131 Inkomensvoorziening	- 12.039	7.962	- 4.077
132 Voorzieningen inwoners met beperking	- 33.975	1.215	- 32.759
Saldo van baten en lasten	**- 66.641**	**12.615**	**- 54.026**
Totaal	**- 66.641**	**12.615**	**- 54.026**

Lasten en baten per beleidsproduct

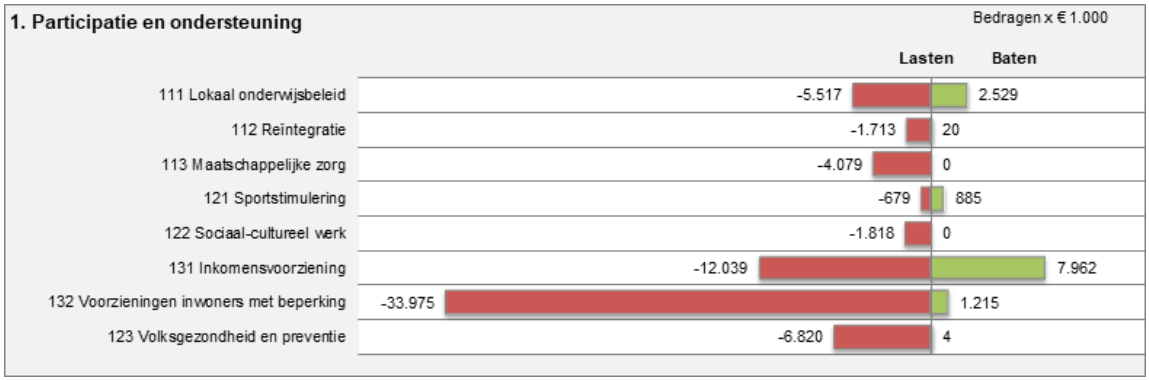

2. Bedrijvigheid & Bereikbaarheid

Inleiding

Een sterke economie zorgt voor banen, welvaart en het welzijn van de groeiende bevolking van de gemeente Barneveld. Dit versterkt de sociale binding en zorgt voor stabiliteit. Met een sterke economie kan Barneveld investeren in onderwijs, gezondheidszorg en infrastructuur. De gemeente Barneveld heeft daarvoor al een sterke basis met kansrijke sectoren als agro-food, logistiek, ICT, dienstverlening, recreatie en toerisme. De gemeente verbetert haar vestigingsklimaat om deze kansen te pakken. Dit verhoogt de leefkwaliteit en maakt Barneveld aantrekkelijker voor zowel nieuwe bewoners als ondernemers. Ten slotte helpt een sterke en gezonde economie de gemeente Barneveld om financiële tegenslagen op te vangen en de duurzaamheid op lange termijn te waarborgen.

Een goede bereikbaarheid is belangrijk voor een sterke economie en een aantrekkelijke leefomgeving. Iedereen (van wandelaar tot automobilist) moet zich goed en veilig kunnen verplaatsen in de gemeente Barneveld. Of je nu inwoner bent of doorgaand verkeer. We stimuleren alternatieve vervoerwijzen voor de auto, zoals fietsen en beter openbaar vervoer. Dat is goed voor het klimaat en de gezondheid. Voor wie vooral de auto gebruikt, stimuleren we deelmobiliteit en het gebruik van voertuigen die minder CO2 uitstoten. Dit doen we door pro-actief laadpalen te plaatsen. We ondersteunen inwoners die duurzamer willen reizen. Wij begrijpen dat bewoners van de kleine kernen en het buitengebied gemiddeld meer afhankelijk zijn van de auto dan bewoners van de grotere kernen. De autobereikbaarheid blijft daarom belangrijk. Goed openbaar vervoer helpt ook tegen vervoersarmoede. Onze inzet blijft erop gericht om de projecten A1-A30 en Knooppunt Hoevelaken uitgevoerd te krijgen. Daar is sprake is van een groot probleem op het gebied van bereikbaarheid en verkeersveiligheid. Voor het interne wegennet is het belangrijk dat er snel duidelijkheid komt over de oostelijke rondweg. We willen ongelukken vermijden en onze wegen veilig en in goede staat houden.

Ontwikkelingen
Economie

De gemeente Barneveld maakt deel uit van de Regio Foodvalley, een topregio op het gebied van voedsel (food). Hier werken we samen om de regio en de gemeente sterker te maken. Er wordt gezocht naar innovatieve oplossingen voor stedelijke uitdagingen, zoals woningbouw en landbouwtransitie. We richten ons op werkplekken van nu en later, uitbreiding van recreatie en toerisme en de ontwikkeling van aantrekkelijke winkelcentra. We helpen starters en zzp'ers en er is erkenning voor de uitdagingen die ondernemers ervaren. Hierbij valt te denken aan te weinig ruimte om te groeien, personeelstekorten (Human Capital Agenda) en stijgende kosten. We houden goed in de gaten wat dit betekent voor onze economie. De gemeente Barneveld werkt daarom samen met haar ondernemers aan een nieuwe Economische visie en uitvoeringsprogramma.

Mobiliteit
In 2023 stelde minister Harbers verschillende infraprojecten uit. In plaats van nieuwe projecten gaat het geld nu naar onderhoud. Dit komt omdat het momenteel ontbreekt aan perspectief voor de stikstofopgaven, aan capaciteit binnen Rijkswaterstaat en aan geld voor onderhoud. Hierdoor worden projecten zoals A1-A30 en Knooppunt Hoevelaken nog verder vertraagd en waarschijnlijk niet voor 2035 afgerond. En dat terwijl juist vóór 2030 veel extra woningen gebouwd moeten zijn. Het is nog niet duidelijk of mensen, door drukke wegen, meer gebruik gaan maken van het OV en de fiets. Wel is duidelijk dat OV en fiets lang niet voor iedereen handig is. Bijvoorbeeld omdat de totale reisduur te lang wordt of omdat het praktisch niet uitvoerbaar is. Landelijk zijn er ideeën om minder parkeerplekken in woonwijken te maken. Vooral in nieuwe wijken in de nabijheid van treinstations. Dit om het autobezit te ontmoedigen en om mensen meer met het OV te laten reizen. We moeten nog onderzoeken hoe ver we daarin kunnen gaan in Barneveld. Sommige verkeersplannen gaan over de gemeentegrens heen. Ze vragen om een regionale afstemming. De strategische ligging van de gemeente Barneveld vraagt vanzelfsprekend om samenwerking in de regio’s Foodvalley, Amersfoort, en de provincies Gelderland en Utrecht. Ook werken we samen met de recreatieve partners in en rondom de Veluwe aan duurzame bereikbaarheid. Deze inzet is ook belangrijk op nationaal niveau met de vervoerders en OV-centrumgemeenten.

Wat willen we bereiken?

- Een sterke economie en een goede bereikbaarheid;
- Aantrekkelijk ondernemersklimaat;
- Aantrekkelijk vestigingslocatie voor ondernemers;
- Brede en evenwichtige bedrijvigheid en werkgelegenheid;
- Barneveld en omgeving goed in de kijker voor toeristen en recreanten;
- Uitbreiding en revitalisering van de werklocaties/bedrijventerreinen;
- Aantrekkelijke centrumgebieden;
- Een goede bereikbaarheid en verkeersveiligheid;
- Slimme, gezonde en schone mobiliteit;
- Betere positionering van de gemeente Barneveld in de regio om de regionale en lokale doelen te bereiken;
- Goede kwaliteit van wegen.

Wat gaan we daarvoor doen?

2.1 Aantrekkelijk ondernemingsklimaat

211 Promotie economie

Speerpunt Dorpspromotie (en evenementenstimulering)

Doel (lange termijn)	De willen dat de gemeente Barneveld een aantrekkelijke gemeente is om te wonen, werken en recreëren. Dit op de juiste wijze uitdragen via promotie en evenementen.

Inhoud	Hiervoor zetten we in op twee plannen: 1. Promotie en informatieverstrekking door inzet Visit Regio Barneveld We blijven werken met de stichting Visit Regio Barneveld. Zij promoten de gemeente Barneveld als toeristische en recreatieve bestemming. Er is geld voor deze samenwerking tot 2024. Daarna kijken we of en hoe we verder gaan vanaf 2025. 2. Stimuleren van het organiseren van kwalitatief goede evenementen We willen dat er in elke kern van de gemeente leuke evenementen zijn. Dit maakt het wonen hier nog beter. De raad stelde t/m 2024 €25.000,- per jaar beschikbaar voor het verstrekken van subsidies aan organisatoren van evenementen. In 2024 volgt een evaluatie van deze werkwijze. We denken er ook over na om het evenementenfonds samen te voegen met het Cultuurfonds en het Sportfonds.
Financiën	• De activiteiten worden vanuit de bestaande begroting gedekt.
Planning	• Beide evaluaties vinden in 2024 plaats.
Risico's	• Bij evenementen staat veiligheid voorop. Dit wordt meegenomen in de evenementenvergunningen.

Speerpunt Innovatiebevordering en human capital

Doel (lange termijn)	We willen innovatie in Barneveld stimuleren. Dit doen we door bedrijven, scholen, onderzoeksinstellingen en de overheid met elkaar te verbinden.
Inhoud	1. Aantrekkelijk ondernemersklimaat Belangrijke aandachtspunten en activiteiten zijn: • Voorzien in voldoende passende vestigingsmogelijkheden voor ondernemers; • Doorgaan met de lopende vestigingsprojecten zoals Harselaar fase 1b, Voorthuizen Verbindingsweg en het bedrijventerrein bij Stroe; • Kijken wat bedrijven nodig hebben en daarop inspelen; • De plannen rondom de revitalisering van Harselaar-oost zijn opgenomen in het Meerjaren Investeringsplan (hoofdstuk strategische wensen; waarvoor nog geen dekking is; dit wijkt af van de eerdere planning); • Ondernemers helpen aan de juiste arbeidskrachten (Human Capital Agenda); • Voorzien in een passende ondernemersdienstverlening (en verstevigen accountmanagement) vanuit de gemeente. 2. Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt (Human Capital) • Regionaal; Human Capital Agenda: de Regio Foodvalley wil een goede arbeidsmarkt in 2030. Daarom richten we ons op het aantrekken van de nieuwe medewerkers, het leven lang ontwikkelen, het stimuleren van (sociale) innovatie en het binden en boeien van medewerkers op alle niveaus en binnen verschillende sectoren. De gemeente Barneveld werkt daaraan mee. Denk hierbij aan de Barneveldse Techniek Opleiding (BTO), waar ondernemers in samenwerking met het onderwijs opleidingspakketten ontwikkelen om de leerlingen op te leiden naar behoefte in de markt. • Lokaal; project Beter Leven Barneveld: samen met lokale ondernemers, onderwijs, zorginstellingen, accountantsbureaus en overheid zet de gemeente in op een betere aansluiting van onderwijs en arbeidsmarkt. Dit helpt voor nu en in de toekomst. • Barneveld Tomorrow : Barneveld Tomorrow is een samenwerkingsverband tussen ondernemers. Het verbindt het innovatieve Barneveldse bedrijfsleven en jonge talenten uit de regio. Zij slaat een brug tussen studenten, starters, startups en bedrijven. Dit gebeurt door het helpen bij het vinden van bijbanen, stages, afstudeeropdrachten of startersfuncties bij bedrijven in Barneveld. Daarnaast helpt Barneveld Tomorrow startups en scale-ups in hun groei. Zij kunnen gebruik maken van kennis, netwerk en een gratis inspirerende werkplek. De jaarlijkse bijdrage aan Barneveld Tomorrow bedraagt incidenteel voor de jaren 2024, 2025 en 2026 € 35.000 per boekjaar. • Poultry Expertise Centre (PEC): het Poultry Expertise Centre is een samenwerkingsverband van bedrijven, overheid en kennisinstellingen. Alle partners zijn werkzaam in of betrokken bij de pluimveesector. Het Poultry Expertise Centre combineert kennis van scholen, onderzoek en bedrijven. Ze leiden mensen op voor de pluimveesector, zowel in Nederland als daarbuiten. Ook bieden ze extra training en bijscholing aan. De jaarlijkse bijdrage aan Poultry Expertise Centre (PEC) bedraagt incidenteel voor de jaren 2024, 2025 en 2026 € 28.000 per boekjaar. Het PEC werkt samen met het Calf Expertise Centre. Het CEC functioneert als kennisloket, stimuleert en coördineert praktijkonderzoek en innovatie, kennisoverdracht naar en door o.a. onderwijs en bedrijfsleven en zorgt

	voor advisering over regelgeving en subsidieregelingen. 3. Economische Visie en uitvoeringsprogramma 2024 en verder De gemeente Barneveld groeit snel. We verwachten dat we in 2040 tussen de 80.000 en 85.000 inwoners hebben. Dat vraagt een sterke economie die meegroeit in banen, maar ook in samenwerkingen, innovaties en werkplekken. Ook willen we beter samenwerken met scholen. In het coalitieakkoord staat dat we inzetten op samenwerking tussen sterke sectoren. In 2023 maken we met hulp van ondernemers een Economische Visie en bijbehorend uitvoeringsprogramma. In 2024 zal gestart worden met de uitvoering van deze Economische Visie en het uitvoeringsprogramma. Dit pakken we samen met de ondernemers op. 4. Regio Foodvalley 2024 - 2027 Investeren in de strategische slagkracht van de Regio Foodvalley in de periode 2024 tot en met 2027 is belangrijk. Dat met als doel om zowel bestuurlijk als ambtelijk goed aangesloten te blijven op alle ontwikkelingen in de Regio. Daarnaast zijn de investeringen in strategische slagkracht op regionaal niveau en de samenwerking tussen gemeenten belangrijk om gezamenlijke doelen te bereiken. De investeringen omvatten programmamanagement voor verstedelijking en andere strategische gebieden, evenals ondersteuning. Deze investeringen zullen naar verwachting ook bijdragen aan investeringen van andere overheden, zoals provincies, waterschappen en het Rijk. De samenwerking tussen gemeenten op strategisch niveau wordt versterkt om een sterke regionale partner te zijn in grootschalige processen met meerdere partners op provinciaal en Rijksniveau. De jaarlijkse bijdrage aan de Regio Foodvalley (programma Strategische slagkracht) bedraagt incidenteel voor de jaren 2024 en 2025 € 75.000 per boekjaar. De jaarlijkse bijdrage aan de Regio Foodvalley ten behoeve van de (deel)programma's (budgetten) bedraagt incidenteel voor het boekjaar 2024 € 36.000. 5. Draagvlak onderzoek reclamebelasting Harselaar We zetten een draagvlakonderzoek naar de mogelijkheden van reclamebelasting onder een groot deel van de bedrijven (meer dan 500) op Harselaar uit. Met het instrument reclamebelasting streven we naar de totstandkoming van een ondernemersfonds. Het ondernemersfonds kan met de reclamebelastinggelden de beveiliging en parkmanagement van terreinen en andere collectieve activiteiten financieren. Dat met als doel om de toekomstbestendigheid van de bedrijventerreinen te borgen. Voor het instellen van een reclamebelasting is het belangrijk om het draagvlak onder bedrijven zorgvuldig vast te stellen. De provincie Gelderland stelt hiervoor € 50.000,- aan subsidie beschikbaar onder de voorwaarde dat de gemeente Barneveld eenzelfde bedrag aan cofinanciering beschikbaar stelt.
Financiën	• De jaarlijkse bijdrage aan Poultry Expertise Centre (PEC) bedraagt incidenteel voor de jaren 2024, 2025 en 2026 € 28.000 per boekjaar *(beleidstoevoeging)*. Voor het Calf Expertise Centre is in de begroting rekening gehouden met incidenteel € 20.000 in zowel 2024 als 2025*;* • De jaarlijkse bijdrage aan Barneveld Tomorrow bedraagt incidenteel voor de jaren 2024, 2025 en 2026 € 35.000 per boekjaar *(beleidstoevoeging)*; • De jaarlijkse bijdrage aan de Regio Foodvalley (programma Strategische slagkracht) bedraagt incidenteel voor de jaren 2024 en 2025 € 75.000 per boekjaar *(beleidstoevoeging)*; • De jaarlijkse bijdrage aan de Regio Foodvalley ten behoeve van de (deel)programma's (budgetten) bedraagt incidenteel voor het boekjaar 2024 € 36.000 *(beleidstoevoeging)*; • Het onderzoek naar de haalbaarheid van reclamebelasting en draagvlak onder bedrijven op Harselaar bedraagt incidenteel € 50.000 in het boekjaar 2024 *(beleidstoevoeging)*; • De overige activiteiten worden gedekt uit bestaand budget.
Planning	De Economische Visie zal eind december 2023 aan de raad ter vaststelling worden aangeboden en in 2024 samen met de ondernemers, overheid en het onderwijs worden uitgevoerd.
Risico’s	Niet van toepassing.

Speerpunt Recreatie en toerisme

Doel (lange termijn)	We willen het toeristische aanbod van Barneveld beter op de kaart zetten om meer overnachtingen te krijgen. Ook streven we naar een divers en kwalitatief goed aanbod van vakantieparken. Deze spelen een belangrijke rol in het toeristische recreatieve aanbod van de Veluwe.

Inhoud	De komende jaren werken we aan de uitvoering van de Visie Recreatie en Toerisme 2030 en het bijbehorende uitvoeringsprogramma. In 2024 richten we ons op: 1) Voortzetten van de regionale samenwerking op de Veluwe. Hierbij gaat in 2024 speciale aandacht naar het stroomlijnen van bezoekersstromen op de Veluwe. Om drukkere gebieden te ontlasten onderzoeken we of we meer toeristen naar de westkant van de gemeente kunnen trekken. 2) De omgeving nog aantrekkelijker maken voor toeristen. In 2024 richten we ons op de wandelrondjes rondom de gemeentelijke kernen. We kijken hierbij ook of er mogelijkheden zijn in het westen van de gemeente Barneveld. 3) Het verbeteren van het logiesaanbod (verblijfsrecreatie). In 2024 zal hierbij focus liggen op de uitvoering van de Visie Verblijfsrecreatie en het bijbehorende uitvoeringsprogramma. Naast de lopende zaken, zal in 2024 een bureau ingehuurd worden voor het uitvoeren van een onderzoek naar een optimale verhouding van type verblijfsaccommodatie. In 2024 zal daarnaast het handhavingsbeleid voor verblijfsrecreatie geactualiseerd worden. 4) Dagrecreatie verbeteren. We willen dat er het hele jaar door iets te doen is. We stimuleren evenementen en kijken hoe we kunnen samenwerken met de Studio 100 productie die naar onze gemeente komt.
Financiën	De activiteiten worden vanuit de bestaande begroting gedekt.
Planning	In 2024 zal de Visie Recreatie en Toerisme 2030 en het bijbehorende uitvoeringsprogramma verder uitgevoerd worden.
Risico’s	Niet van toepassing.

2.2 Uitbreidings- en vestigingsmogelijkheden

222 Grondexploitatie bedrijventerreinen

Speerpunt Bedrijventerreinen

Doel (lange termijn)	Het scheppen van ruimte voor de vestiging van bedrijven binnen de gemeente Barneveld.
Inhoud	• Voorbereidingen voor de uitgifte van bedrijventerreinen Harselaar-Zuid Fase 1B, Voorthuizen en Stroe. • We zoeken naar nieuw te ontwikkelen locaties voor bedrijventerreinen. Door het tekort aan werklocaties en de verstedelijkingsopgave die we als regio hebben gaan we, volgens onze omgevingsvisie, op zoek naar logische plekken voor nieuwe werklocaties. • Tolnegenweg west – Stroe – circa 2,5 ha; de gronden voor de ontwikkeling zijn deels aangekocht en de verwerving van de overige benodigde gronden wordt begin 2024 afgerond. Eind 2024 willen we het terrein klaar hebben. Daarna willen we de uitgifte zo spoedig mogelijk doen.
Financiën	• De uitgifte wordt gedekt in de grondexploitatie. • Zoekgebieden maakt onderdeel uit van normale takenpakket en hiervoor is dekking aanwezig binnen de bestaande begroting.
Planning	• Harselaar Zuid fase 1B: we ronden de onderzoekenaf, werken aan de bestemmingsplanprocedure en stellen een civieltechnisch ontwerp op. • Stroe • Voorthuizen, woonwerklandschap Verbindingsweg (2,5 ha): we ronden het stedenbouwkundig ontwerp af, we werken samen met particuliere plannen, stellen anterieure overeenkomsten op en ronden onderzoeken af voor de bestemmingsplanprocedure. • Tolnegenweg west – Stroe: verwerving van de overige benodigde gronden wordt begin 2024 afgerond.

Risico’s	• Netcongestie en stikstofproblematiek kunnen voor vertraging zorgen.
	• Tolnegenweg west – Stroe:
	  ◦ De planologische procedure kan vertraging opleveren bij bezwaren.
	  ◦ Verwerving van gronden hangt af van goedkeuring door belanghebbenden.
	• Hoewel er wel interesse is voor kavels, zijn er nog geen formele intentieovereenkomsten.

2.3 Een goede bereikbaarheid

231 Verkeer

Speerpunt Interne bereikbaarheid

Doel (lange termijn)	Een goede bereikbaarheid binnen en tussen de afzonderlijke kernen in een toegankelijke openbare ruimte met aandacht voor gezond en schoon vervoer en de mogelijkheid om vervoer te delen.
Inhoud	Na het vaststellen van de Omgevingsvisie willen we een nieuw Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan (of een plan onder een andere titel) maken. Dit plan beschrijft hoe we de doelen van de Omgevingsvisie willen bereiken. Daarnaast zijn er veel lopende onderzoeken en projecten waar wij aan meedoen. Het initiatief van een deel van die onderzoeken en projecten ligt bij andere overheden. Een voorbeeld is de aanpak van de A1-A30 en de onderzoeken rondom Barneveld-Noord. Barneveld-Noord wordt gezien als 'regiopoort': een gebied dichtbij OV-knooppunten met ruimte voor nieuwe gemengde stedelijke milieus, P+R voorzieningen en verbindingen naar werklocaties en/of het omliggende landschap. Een mobiliteitshub (of mobihub) is een plek waar verschillende vervoerwijzen samenkomen. Mensen stappen daar over van het ene op het andere vervoersmiddel. Bij station Barneveld-Noord komen nu al auto, trein bus en (deel)fiets samen. We onderzoeken hoe we dit verder kunnen verbeteren. Andere onderzoeken en projecten volgen uit regionale afspraken. Bijvoorbeeld omdat ze zijn opgenomen in de Bereikbaarheidsagenda Regio Foodvalley. Het jaarplan 2024 voor de regio Foodvalley moet nog in overleg met andere regiogemeenten worden gemaakt, dus we weten nog niet precies welke activiteit we in dat jaar zullen uitvoeren. Tenslotte blijven we de noodzakelijke verkeerskundige maatregelen nemen die nodig zijn. Ook blijven we werken aan het onderhoud van wegen, zodat ze in goede staat blijven (conform het beheerplan wegen). Zie ook paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen, onderdeel 3.2. Wegen. Hieronder een aantal activiteiten die we sowieso voorzien voor 2024. *Verkeersveiligheid* • Aanpakken van fietsveiligheid op schoolroutes *Fietsnetwerk* • Voorbereiden uitvoering fietsverbinding Barneveld-Noord (woningbouw) – Station Barneveld-Noord. • Onderzoek naar verbeteringen in het fietsnetwerk, mede in het licht van de woningbouwopgave, en naar oplossingen daarvoor. *Openbaar Vervoer* • Aandacht vragen voor goede overstapmogelijkheden in de regio. • Aandacht vragen voor de betaalbaarheid en toekomstbestendigheid van het ov. *Deelmobiliteit* • Samen met andere gemeenten een visie op deelmobiliteit ontwikkelen. Dit doen we in afstemming met ontwikkelingen op het dossier Mobiliteitshubs (regionaal moet het proces voor de totstandkoming van deze visie nog worden vastgesteld). *Autobereikbaarheid* • Verdere planvorming oostelijke rondweg Barneveld (tracékeuzenotitie na vaststelling omgevingsvisie). *Duurzame mobiliteit* • Voortzetten van de huidige aanpak voor werkgevers. • Opschalen van de werkgeversaanpak door meer werkgevers in de regio te betrekken • Zorgen voor laadpunten bij nieuwe woningen en in bestaande wijken. *Slimme mobiliteit* • We gaan onderzoeken hoe we de Verkeersdesk voor de lange termijn kunnen behouden. De Verkeersdesk is een digitaal platform binnen de regio waarop allerlei mobiliteitsgerelateerde data worden samengebracht, geborgd en ontsloten. • We gaan de Data Top 15 bijwerken en zorgen dat deze up-to-date blijft. Dit geeft weggebruikers handelingsperspectief. Veel data zoals inrijdverboden en actuele wegafsluitingen wordt namelijk verwerkt in navigatiesystemen. • We gaan verder met de ontwikkeling van een regionaal verkeersmodel. Hierdoor kunnen we op regionaal niveau bijvoorbeeld de effecten van de verdere verstedelijking en van infrastructurele ingrepen inschatten en berekenen.

Financiën	• Opstellen GVVP: € 100.000 *(beleidstoevoeging)* • Verkeerskundige maatregelen: € 200.000 structureel *(beleidstoevoeging)* • Overige activiteiten worden gedekt uit bestaand budget, tenzij de raming van de kosten hoger is dan € 70.000 euro. In dat geval wordt een apart voorstel gedaan. Wanneer verkeersmaatregelen onderdeel zijn van grotere (onderhouds)projecten wordt integraal budget aangevraagd, als onderdeel van het meerjareninvesteringsplan.
Planning	Activiteiten worden tijdens het gehele jaar gerealiseerd.
Risico's	• Stikstofopgave • Netcongestie, bijvoorbeeld bij het plaatsen van laadpalen • Capaciteit en middelen bij partneroverheden waar we afhankelijk van zijn • Wijziging in prioriteit bij wegenonderhoud: bij voorkeur combineren wij het treffen van (duurdere) verkeerskundige maatregelen met grootschalig onderhoud (bv. het inrichten van een weg tot een weg met een 30 km/u uitstraling). Wanneer groot onderhoud in het meerjareninvesteringsprogramma naar achteren wordt opgeschoven, betekent dit normaal gesproken ook dat het uitvoeren van de verkeerskundige maatregelen wordt uitgesteld.

Speerpunt Externe bereikbaarheid

Doel (lange termijn)	Een goede en veilige bereikbaarheid tussen de gemeente Barneveld en de omliggende regio's en landsdelen.
Inhoud	In aanvulling op de tekst onder het speelpunt interne bereikbaarheid, hebben we voor 2024 ook specifieke plannen voor externe bereikbaarheid. *A1-corridor* • We zetten ons in voor een integrale corridorstudie A1 • We willen dat station Barneveld-Noord een plek krijgt op het hoofdrailnet • We zetten ons in voor een regiosprinterverbinding tussen Amersfoort en Apeldoorn *A1-A30* • We zetten ons in voor het oplossen van fileknelpunt A1/30. Al dan niet gefaseerd waarbij de bekende 'botsbocht' als eerste wordt aangepakt. Het voorstel tot fasering volgt na het besluit van de minister van IenW tot het opschorten van dit project als gevolg van de opgaven op het gebied van stikstof, capaciteit en financiën. *Station Barneveld-Noord* • We zetten ons in voor een plek van het station op het hoofdrailnet (zie ook dossier A1-corridor) • We gaan een visie opstellen voor het Transferium Barneveld-Noord. Hierbij kijken we specifiek naar de noodzaak van de voetgangersbrug en parkeergarage en de kosten ervan (ism vakgroep Vastgoed) *Regiopoort* • Binnen het U Ned onderzoeksprogramma vindt momenteel een onderzoek plaats naar Regiopoorten. U Ned is een samenwerking tussen het Rijk, provincie en gemeenten gericht op verbeteringen in de regio Utrecht op vlakken zoals wonen, werken, bereikbaarheid en leefbaarheid. Regiopoorten zijn gebieden binnen loop- en fietsafstand van OV-knopen (trein en/of bus), waar ontwikkelruimte is voor nieuwe gemengde stedelijke milieus, P+R voorzieningen en verbindingen naar werklocaties en/of het omliggende landschap. Wij laten onderzoeken welke waarde Barneveld kan hebben als Regiopoort voor de Metropoolregio Utrecht. Hierbij kijken we naar de impact op het aantal reizigers bij station Barneveld-Noord en hoe dit station kan bijdragen aan de mobiliteitstransitie in de directe omgeving. Wij verwachten in 2024 nog hieraan te werken en de raad te informeren over de uitkomsten. *Valleilijn* • Inzet voor frequentieverhoging op de Valleilijn • Inzet op kwaliteitsimpuls stations Valleilijn *Aansluiting A30 Barneveld-Noord* • In 2024 hopen wij verder in te zetten op een verdere uitwerking van de aanpak van de snelwegaansluitingen A30 Barneveld-Zuid en Barneveld-Noord. Voor de aansluiting Barneveld-Noord en de aansluitende infrastructuur is een bedrag van € 17,5 miljoen toegezegd vanuit het Rijk. Het uitgangspunt van het Rijk is dat gemeente Barneveld als projectleider optreedt. Hiervoor dient een projectleider aangetrokken te worden. Of we daadwerkelijk in 2024 kunnen starten met het project hangt onder andere af van de beschikbare capaciteit bij Rijkswaterstaat.

Financiën	• Projectleider aansluiting Barneveld-Noord: € 100.000 incidenteel *(beleidstoevoeging)* • Overige activiteiten worden gedekt uit bestaand budget, tenzij de raming van de kosten hoger is dan € 70.000 euro. In dat geval wordt een apart voorstel gedaan. Wanneer verkeersmaatregelen onderdeel zijn van grotere (onderhouds)projecten wordt integraal budget aangevraagd, als onderdeel van het meerjareninvesteringsplan.
Planning	Activiteiten worden tijdens het gehele jaar gerealiseerd.
Risico's	• Stikstofopgave • Netcongestie • Capaciteit en middelen bij partneroverheden waar we afhankelijk van zijn

Wat gaat het kosten?

Financiële tabel

bedragen x € 1.000

2. Bedrijvigheid en bereikbaarheid	Begroting 2024		
	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten			
2.1 Aantrekkelijk ondernemingsklimaat	**- 2.091**	**-**	**- 2.091**
211 Promotie economie	- 2.091	-	- 2.091
2.2 Uitbreidings- en vestigingsmogelijkheden	**- 123**	**40**	**- 82**
221 Economisch structuurbeleid	- 123	40	- 82
222 Grondexploitatie bedrijventerreinen	-	-	-
2.3 Bereikbaarheid	**- 4.371**	**885**	**- 3.487**
231 Verkeer	- 3.814	8	- 3.806
232 Parkeren	- 557	876	319
Saldo van baten en lasten	**- 6.584**	**925**	**- 5.660**
Mutatie reserves			
2.2 Uitbreidings- en vestigingsmogelijkheden	**-**	**-**	**-**
222 Grondexploitatie bedrijventerreinen	-	-	-
Mutatie reserves	**-**	**-**	**-**
Totaal	**- 6.584**	**925**	**- 5.660**

Lasten en baten per beleidsproduct

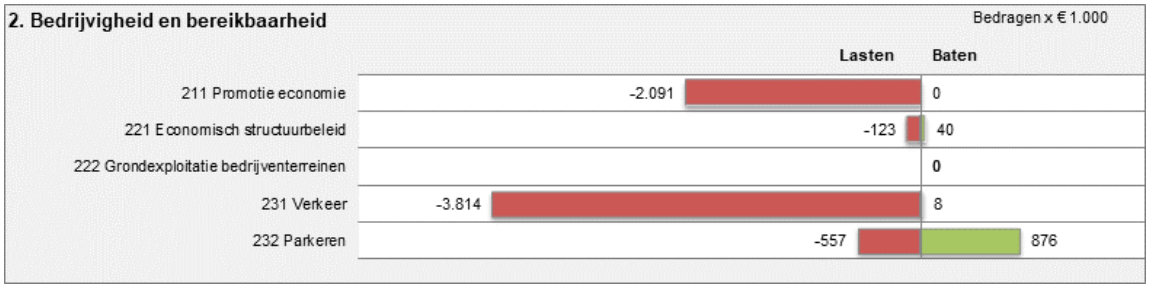

3. Woon- en Leefomgeving

Inleiding

De gemeente Barneveld is volop in ontwikkeling. We hebben een visie gemaakt voor hoe we willen dat onze gemeente eruit ziet.

De groei van de gemeente Barneveld
We willen 600 woningen bouwen. Dit moet goed geregeld worden worden. Dit doen we door plannen en regels op te stellen. De groei van wegen en voorzieningen moet hiermee gelijk lopen.

Leefbare dorpen en wijken
We geven extra aandacht aan de leefbaarheid van onze dorpen en wijken. Dit doen we door te investeren in de bereikbaarheid, in winkels en andere voorzieningen.

Openbare Orde en Veiligheid
In het domein openbare orde en veiligheid zien we een aantal ontwikkelingen. Denk bijvoorbeeld

aan de toename van maatschappelijke onrust. Ook is er meer overlast van mensen met onbegrepen gedrag en dit kan toenemen als onze gemeente groeit. We zien ook dat de maatschappij verandert. We zien dat georganiseerde criminaliteit meer impact heeft als het gaat om drugs productie en handel. Ook zien we dat criminaliteit zich verplaatst naar de digitale wereld. Van deze veranderingen moeten we ons bewust zijn en we moeten daar goed op anticiperen.

Perspectief voor het landelijk gebied
Ons buitengebied staat voor flinke uitdagingen, zoals het verminderen van stikstof. We pakken dit aan met specifieke programma's zoals de aanpak van piekbelasters en het regionaal perspectief voor het Landelijk Gebied in de Regio Foodvalley. Dit wordt uitgevoerd via het Programma Waardevol Landelijk Gebied. Bij al deze plannen kijken we goed naar de gevolgen voor mensen en de samenleving.

Klimaat en energietransitie
We willen dat Barneveld een duurzame gemeente wordt waar het goed en gezond leven is voor iedereen, inclusief de natuur en dieren. In ons jaarplan voor 2024 beschrijven we hoe we dit gaan bereiken.

Wat willen we bereiken?

De groei van de gemeente Barneveld in al haar facetten (wonen, mobiliteit, werken, voorzieningen etc.) moet overzichtelijk en betaalbaar worden. De te maken keuzes hierin moeten een plek krijgen in de Omgevingsvisie.

Voor het landelijk gebied wordt een programma verder opgezet om daarmee een duidelijke gemeentelijke aanpak te hebben en een krachtige (regionale) speler te zijn.
In het kader van duurzaamheid streeft de gemeente naar een toekomstbestendige en gezonde leefomgeving.

Wij willen een veilige woon- en leefomgeving en stellen hiervoor beleid op, voeren regie en koppelen hier uitvoering aan. Om de openbare orde en veiligheid te waarborgen gaan we een samenwerkingsgerichte aanpak hanteren zowel intern als met de ketenpartners.

Met het beheerplan wegen zetten wij in op een gemiddeld kwaliteitsniveau Basis. Het gemeentelijk wegenareaal moet daarmee op niveau worden gebracht en in stand worden gehouden.

Voor het vastgoed in onze gemeente is het doel om dit op een doeltreffende en doelmatige wijze te beheren. Verduurzaming van dit vastgoed willen aan laten sluiten bij de landelijk vastgestelde Energie- en Klimaatakkoorden.

De voorzieningen op het gebied van sport moeten aansluiten bij de groei van Barneveld. Hiervoor wordt het Masterplan Sportaccommodaties geactualiseerd.

Ook de onderwijslocaties zullen moeten aansluiten aan de lokale ontwikkelingen. Dit gaat een groei van verschillende locaties betekenen.

Wat gaan we daarvoor doen?

3.1 Woningen (kwantitatief en kwalitatief)

311 Volkshuisvesting

Speerpunt Visie op en groei van Barneveld

Doel (lange termijn)	1. De groei van Barneveld en de regio qua wonen en werken in goede banen leiden, waarbij voorzieningen en infrastructuur passend meegroeien, en de leefbaarheid en de groene kwaliteiten behouden blijven en versterkt worden. 2. Vanuit de Woonvisie (en overeengekomen Woondeal) voldoen aan de woningbouwopgave. We willen elk jaar gemiddeld 600 woningen bouwen. Twee van de drie huizen moeten betaalbaar zijn. 3. In januari 2024 komt er een nieuwe wet: de Omgevingswet. Op basis van de vastgestelde uitgangspunten van het Koersdocument voeren we nieuwe instrumenten in zoals Omgevingsvisie, Omgevingsprogramma en Omgevingsplan.
	1. Passende ontwikkeling gemeente Barneveld

Inhoud	Barneveld groeit snel. We willen elk jaar 600 nieuwe woningen bouwen. Behalve woningen gaat het echter ook om nieuwe plekken om te werken, nieuwe infrastructuur, nieuwe scholen etc. Dat is een grote opgave voor onze organisatie, zowel financieel als qua bemensing. We willen dit als volgt gaan aanpakken: Na de Hoofdlijnennotitie bepalen we in 2024 hoe we precies willen doen. Dit schrijven we op in de Omgevingsvisie. Hierin maken we een brede afweging op basis van inhoud, de uitkomsten van overleg met de samenleving en onze financiële en juridische mogelijkheden. • We gebruiken een programmatische aanpak om de groei op een goede wijze te begeleiden. Om dit te doen, hebben we meer medewerkers nodig. • We gaan gerichter kiezen welke woningprojecten we eerst aanpakken. Zo gebruiken we onze middelen slim en zorgen we voor een constante bouw. We kijken ook per gebied wat nodig is. Met portfoliomanagement bepalen we welke projecten wanneer het beste starten. We willen samenwerken met marktpartijen en partijen als Woningstichting Barneveld. Zo kunnen we efficiënt bouwen, maar ook zorgen voor verschillende soorten woningen, duurzaamheid en spreiding over de kernen. • We blijven praten met Liander over onze woningbouwplannen. Zo weten zij waar (extra) netwerkcapaciteit nodig is. Niet alleen voor woningen, maar ook voor basisscholen, supermarkten, laadinfrastructuur en medische- en sportvoorzieningen. De groeiopgave gaat niet alleen over de gemeente Barneveld. We willen ook sterk staan in de regio, omdat daar afspraken worden gemaakt die belangrijk zijn voor onze gemeente . Dit pakken we op verschillende manieren aan: • Via de verstedelijkingsstrategieën die kijken naar de periode na 2030. Deze strategieën worden omgezet naar verstedelijkingsprogramma's. Hierin maken Rijk, provincie en regio samen afspraken. • Door de Grootschalige woningbouwgebieden (GWG). Bloemendal is één van de gebieden in de GWG Foodvalley. Het Rijk heeft hiervoor geld beschikbaar gesteld. In 2024 gaan we verder met voorbereiding van de te nemen maatregelen. • Via Woondeals (zie hierna). • Door het zogeheten Ruimtelijk voorstel van de provincie en de aanpak in de NOVEX-gebieden. De gemeente Barneveld hoort bij twee NOVEX-gebieden. Het doel is om één set afspraken te maken en in 2024/2025 te starten met de uitvoering. . Dit vraagt om constante aandacht en overleg om ons verhaal goed te vertellen, alles samen te brengen en zoveel mogelijk zelf de leiding te houden. We denken dat we de komende jaren meer mensen en geld nodig hebben om dit te doen. 2. De Woonvisie 2021-2025 en Woondeal regio Foodvalley 2022 t/m 2030 Er is een uitvoeringsprogramma dat de prioriteiten aangeeft. Dit sluit aan bij de Nationale Woon- en Bouwagenda voor de komende jaren, zowel in aantallen als in kwaliteit. De Woondeal van 2023, waarin we afspreken 5.380 woningen te bouwen tussen 2022 en 2030, bevestigt ons doel om gemiddeld 600 woningen per jaar te bouwen. Ongeveer tweederde daarvan moet betaalbaar zijn,waarvan minimaal 25% sociale huurwoningen zijn. We weten al grotendeels waar we tot 2030 gaan bouwen. Het is nu belangrijk om deze op efficiënte wijze de komende jaren uit te rollen. Voor 2024 betekent dit o.a.: • het bouwen van tenminste 600 nieuwbouwwoningen in ontwikkelingen als Bloemendal (fase 1), De Lanen Oost, Oostbroek, Wulperveld, afronding Holzenbosch en in kleinere ontwikkelingen zoals Torenplein en Valkseweg (inbreiding en uitleg); • het voorbereiden van de realisatie van (volgende fasen van) woningbouwontwikkelingen (in 2025/2026) zoals fase 2a en 2b en ontwerp fase 4 van Bloemendal, Woudse Erven II, Schooneng, Woonwerklandschap, Puurveen-Zuid, de Eendracht, Wulperveld, Ecodorp en Buurtweg; • We zorgen ervoor dat de woningbouw in alle 9 kernen doorgaat en overleggen hierover met deze dorpen; • Voor Garderen maken we een plan voor de woningbouw. Concreet wordt projectbegeleiding voor de omgeving H.C. Bosstraat (komst nieuwe basisschool en herstructurerings-/inbreidingslocatie woningbouw) ingezet. Het is belangrijk dat er een constante stroom van nieuwe woningen komt, passend bij de behoefte van Garderen; • het realiseren van een AZC binnen de gemeente Barneveld (oplevering eind 2024/eerste helft 2025); • We willen minstens één grotere nieuwbouwlocatie voor de huisvesting van arbeidsmigranten en onderzoeken nieuwe mogelijkheden;

	• We ronden de actuele visie 'wonen, zorg en welzijn' af. Deze visie is verder uitgewerkt in 'Thuis voor iedereen'. Hierin focussen we op de huisvesting van een groot aantal aandachtsgroepen, waaronder statushouders, arbeidsmigranten en spoedzoekers en uitstroom beschermd wonen. • Mogelijk passen we de geactualiseerde Huisvestingsverordening 2023-2027 aan. Dit is afhankelijk van landelijke wetswijzigingen. Dit doen we in overleg met de regio. • We passen regels uit de doelgroepenverordening toe en handhaven deze, evenals de zelfbewoningsplicht en anti-speculatiebeding; • uitvoeren van het meldpunt 'Goed Verhuurderschap'; • Doorgaan met de Startersregeling; • Doorgaan met de gemeentelijke opvang van gevluchte Oekraïners • Doorgaan met het voldoen aan de taakstelling huisvesting statushouders; • We zetten de doelen om in prestatieafspraken met Woningstichting Barneveld (en Mooiland); • We houden de woningmarkt in de gaten (vraag en aanbod), door middel van halfjaarlijkse voortgangsrapportages woningbouw Barneveld. • de start van het voorbereiden/opstellen van een nieuwe Woonvisie (in zomer 2025 gereed). Dit wordt ondersteund door een onderzoek naar de woningbehoefte dat in de eerste helft van 2024 zal plaatsvinden. 3. Omgevingswet 2024 is het eerste jaar dat we echt werken binnen het nieuwe stelsel van de Omgevingswet. Daarmee begint een overgangsperiode die tot en met 2032 voortduurt. In die periode leren we steeds beter werken met het nieuwe systeem en richten we de instrumenten van de Omgevingswet in. Komend jaar richten we die instrumenten verder in: • vaststelling van de omgevingsvisie, • hoe geven we invulling aan omgevingsprogramma's, • wat komt in het omgevingsplan en hoe verhoudt zich dat tot de bestaande beleidsdocumenten. • ook zullen we verder werken aan de inrichting van de digitale systemen
Financiën	2. De ontwikkeling van het asielzoekerscentrum (AZC) zal grotendeels gefinancierd worden door het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA).Hierdoor zal dit project geen extra kosten met zich meebrengen voor onze begroting. 3. Dekking van de activiteiten voor woningbouw vindt plaats binnen de verschillende exploitaties van de verschillende projecten. 4. De kosten van het traject voor de passende ontwikkeling van de gemeente Barneveld worden gedragen door alle deelnemende partners via de regio Foodvalley. Zoveel mogelijk is dit binnen bestaande budgetten. Waar nodig zal er sprake zijn van benodigde aanvullende kredietaanvragen. Binnen de regio wordt gewerkt aan versterking van de ambtelijke capaciteit om ook vorm en inhoud te kunnen geven aan te maken afspraken en de uitvoering daarvan. 5. Als het nodig is voor de startersleningen, komt er een apart voorstel naar de raad. 6. In 2024 krijgen we meer inzicht in de effecten van de inrichting van de instrumenten (financieel als organisatorisch).
Planning	Volgens uitvoeringsplannen
Risico’s	Economische ontwikkeling (bijvoorbeeld inflatie en stijging van rente). Netcongestie. Ontwikkeling oorlog Oekraïne en ontwikkeling migratiestromen Ontwikkeling bouwprijzen en personeel. Invloed van sterk gestegen kosten en vertraagde procedures op grondexploitaties. Interne capaciteit om beoogde 600 woningen jaarlijks inhoudelijk en procedureel tijdig in voorbereiding te hebben en deze ontwikkelingen mogelijk te maken. Externe ontwikkelcapaciteit (schaarste aan personeel, bouwmaterieel). Invoering Omgevingswet (gewenning andere procedures en instrumenten) Zaken als flora- en faunawetgeving, stikstof e.d. werken vertragend. Demissionaire status kabinet. Vertraging of uitblijven van infrastructurele voorzieningen en de invloed daarvan op bereikbaarheid van woonwijken.

3.2 Aantrekkelijke leefomgeving

326 Milieu & ruimtelijke ordening

Speerpunt Klimaat en energietransitie

Doel (lange termijn)	1. CO_2- en energieneutraliteit in 2050 en een 100 procent circulaire economie in 2050 2. De gemeente Barneveld is in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust ingericht. 3. Het verhogen van de biodiversiteit zodat er een aantrekkelijke en gezonde en groene leefomgeving blijft bestaan voor mens, flora en fauna.
Inhoud	Het jaarplan 2024 van het Programma Duurzaamheid geeft meer uitleg over de activiteiten binnen het programma. Begin 2024 presenteren we dit jaarplan. De aandacht gaat vooral naar de uitvoering van vastgestelde beleid. Andere thema's binnen het Programma Duurzaamheid zijn Duurzame Mobiliteit en Duurzaam Voedselsysteem. Deze zijn terug te vinden onder respectievelijk hoofdstuk 2.31 *Verkeer* en hieronder bij het speerpunt *Toekomst van het buitengebied.* Hieronder noemen we kort de belangrijkste punten voor de genoemde doelen in 2024. 1. CO_2- en energieneutraal en circulaire economie • Opstellen CO_2 reductieplan • Isolatie en bespaar acties • Onderzoek naar verschillende duurzame oplossingen, zoals geothermie en mono-mestvergisting, Energiehub Harselaar • Stimuleren van lokale opwek via bijvoorbeeld EnergieWEB en energie coöperaties • Verduurzamen eigen organisatie • Uitvoering actieagenda Circulaire Economie 2. Klimaatbestendig en waterrobuust • Opstellen en uitvoeren van een Klimaatadaptatieplan. • Klimaatadaptatie als uitgangspunt bij de ontwikkeling van woongebieden en bedrijventerreinen en projecten • Uitvoering geven aan de projecten van het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) • Bijdragen aan de uitvoering van het Regionaal Adaptatieplan (RAP) 3. Biodiversiteit en groen • Op 2 augustus 2023 heeft de Raad van State besloten dat woningeigenaren eerst een ecologisch onderzoek moeten doen voordat ze hun spouwmuren isoleren. Dit is nodig om te kunnen vaststellen of er vleermuizen in de muren zitten. We moeten nog uitzoeken wat hier de gevolgen van zijn. • We kijken ook naar een pre-soortenmanagementplan en willen meer informatie geven over natuurinclusief bouwen. Dit kan bijvoorbeeld door een informatiepunt op te zetten. • We gaan aan de slag met de acties uit het biodiversiteitsplan (2021). Dit gaat over biodiversiteit in beleid, in bos- en natuurgebieden, in het buitengebied en in stedelijk gebied en op samenwerking, beheer en monitoring.
Financiën	Geen beleidstoevoegingen ingediend.
Planning	1. CO_2- en energieneutraal en circulaire economie Het CO_2 reductieplan komt in 2024. We controleren de data over de uitstoot van broeikasgassen en praten hierover met betrokken partijen in de gemeente. Hun feedback verwerken we in het plan. 2. Klimaatbestendig en waterrobuust Begin 2024 gaat het Klimaatadaptatieplan ter besluitvorming naar de raad. 3. Biodiversiteit en groen Door andere beleidsontwikkelingen zijn sommige beleidsaanpassingen vertraagd of aangepast. Door tijdelijk minder personeel liepen we achter op schema. Er wordt gekeken naar het verschuiven van bepaalde activiteiten naar 2024, zodat dit alsnog uitgevoerd kan worden. Waaronder het monitoringsplan en in kaart brengen invasieve soorten, mogelijkheden voor het (her)gebruik van snippergroen en het aanbieden van cursussen zoals kleurkeur.
Risico's	• Onvoldoende medewerking van externe partijen om de voorgestelde activiteiten uit te voeren. • Sterke afhankelijkheid van niet door gemeente beïnvloedbare factoren, bijvoorbeeld uitstoot mobiliteit snelwegen, stikstofbeleid Rijk en Provincie, internationale grondstoffenmarkt. • Onvoldoende netwerkcapaciteit voor de ambities, dit vraagt om een nieuwe strategie (specifiek voor CO2- en energieneutraliteit in 2050) • Bescherming van flora en fauna, bijvoorbeeld vleermuizen en wespendief, zorgt voor vertraging van de uitvoering van de doelen rond de opwekking en besparing van energie (isolatie).

Speerpunt Toekomst van het buitengebied

Doel (lange termijn)	Een sociaal-economisch vitaal en duurzaam landelijk gebied, met een gezonde, circulaire voedselproductie in aantrekkelijke leefomgeving: een waardevol landelijk gebied, met perspectief voor de landbouw.
Inhoud	*1) Programma Waardevol Landelijk Gebied* Het is een grote en ingewikkelde taak om de gestelde doelen te halen. Hierbij spelen het Rijk, provincie, waterschappen en regio een belangrijke rol. We willen een duidelijke gemeentelijke aanpak maken in deze ingewikkeld situatie. Daarom starten we een programma. Zo houden we grip op de samenhang tussen de ruimtelijke kwaliteit van ons landelijk gebied en de sociaal-economische vitaliteit. Ook willen we sterk staan tegenover andere partijen. Daarbij wordt via drie programmalijnen gewerkt: *2) Uitvoering aanpak Piekbelasters* Honderen veehouderijen in de gemeente Barneveld vallen onder de beëindigingsregeling die de overheid in juli 2023 heeft gemaakt. De uitvoering van die regeling vraagt veel van onze gemeente, maar het is lastig te zeggen hoeveel precies. We kijken nog of we deze aanpak meenemen in het programma Waardevol Landelijk Gebied. *3) Regionaal Perspectief Landelijk Gebied Regio Foodvalley (RPLG)* In het begin van 2024 stellen we het RPLG vast. Na de vaststelling gaan we het uitvoeren. Voor de lokale uitvoering (beleidsuitwerking en projecten) binnen de gemeente Barneveld, nemen we dat op in het programma Waardevol Landelijk Gebied. Ook werken we samen in een regionaal programma voor de uitvoering in de hele regio.
Financiën	1 en 2) er is een globale inschatting gemaakt van de kosten: €1.205.000 voor de jaren 2024 en 2025 en €765.000 in 2025 *(beleidstoevoeging)*. Vooralsnog stellen we voor om de algemene reserve vooruitlopend op toekomstige rijkscompensatie in te zetten als dekking. Samen met de regiogemeenten en de provincie Gelderland zoeken we echter naar dekking vanuit Rijksmiddelen voor een fors deel van die beleidstoevoeging. 3) De activiteiten worden vanuit de bestaande begroting gedekt.
Planning	1) We verwachten het programma uit te werken en vast te stellen tot begin 2024. De uitvoering loopt in ieder geval tot en met 2026. Omdat het een grote opgave is zal het programma daarna waarschijnlijk doorlopen. Maar hoe groot het programma is vanaf 2027 is nu nog niet te voorzien.
Risico's	De landelijke en provinciale politieke en beleidsontwikkelingen hebben grote invloed op de transformatie van het landelijk gebied. Dit is onvoorspelbaar, zowel in de te bereiken doelen, als de aanpak en de dekking van de kosten.

3.3 Adequate voorzieningen

336 Overige accommodaties

Speerpunt Leefbare dorpen en Wijken

Doel (lange termijn)	1. Investeren in sociale cohesie door de voorzieningen op te knappen. 2.Investeren in sociale cohesie en stimuleren van beweging en gezondheid iedereen door te helpen met moderne, betaalbare sportplekken. 3. Genoeg goede huisvesting voor basisscholen, speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs. 4. Zorgen voor een veilige woon- en leefomgeving
	1. Investeren in voorzieningenniveau - In 2024 zijn Bronveld en Hulp aan elkaar klaar. - Voorbereiding en start vervangende nieuwbouw Milieustraat. - We beoordelen het huidige beleid voor accommodaties. In het uitvoeringsplan 2024 is de grondaankoop en realisatie van de Grondbank ad. € 3,6 miljoen opgenomen. Een nieuwe grondbank levert een belangrijke bijdrage aan de duurzaamheidsopgave (circulair gebruik van grond- en bouwstoffen) met grip en inzicht op grondstromen. 2. Eigentijdse, betaalbare en adequate sportvoorzieningen *Voorthuizen - Verplaatsing Oranjevereniging Voorthuizen, sportpark Roelenengweg wordt groter en er komt een Skeelerbaan voor skeelervereniging 't Grieze Veen.*

Inhoud	In het Meerjareninvesteringsplan 2023 staat geld klaar voor grondaankoop en de aanleg van een skeelerbaan voor ’t Grieze Veen. Er is een wens om samen met de Oranjevereniging Voorthuizen op te trekken en samen te verhuizen naar een locatie aan de Oude Zeumerseweg. Door de verhuizing van de Oranjevereniging van de Roelenengweg kan voetbalclub VVOP uitbreiden. Als de verhuizing van de Oranjevereniging doorgaat, maken we samen met ’t Grieze Veen een plan. Als dit niet zo is dan wordt het proces en onderzoek naar realisatie van een skeelerbaan verder met ’t Grieze Veen opgepakt. *Barneveld - Sportpark Norschoten - Meer velden voor het sportpark* We zijn bezig met het ontwerp van de uitbreiding van het sportpark. Samen met de voetbalvereniging plannen we twee nieuwe voetbalvelden en een nieuw parkeerterrein. Na een nieuwe procedure voor het bestemmingsplan en de nodige beslissingen, hopen we in 2024 te beginnen met de bouw. *Kootwijkerbroek - Fietscross en mountainbike plek aan de Hanzeweg* We willen de sportvoorziening fietscross Flying Bikes en mountainbike Tour de Force naar Hanzeweg Zuid verhuizen. Daar kunnen we crossbanen en andere sportvoorzieningen, inrichting van het terrein en parkeerplaatsen (deels gezamenlijk te gebruiken) mogelijk te maken. *Terschuur - Sportpark Overbeek - Onderzoek bouw sporthal en herinrichting sportpark*. Voor de scholen Het Anker en De Zaaier in Zwartebroek en Terschuur is geld gereserveerd voor de bouw van een gymzaal. Deze kunnen scholen en verenigingen gebruiken. Vanuit de dorpen Terschuur en Zwartebroek is in 2022 een Right to Challenge traject gestart. De initiatiefnemers en gemeente onderzoeken in 2023 of het mogelijk is een sporthal te realiseren op het sportpark in Terschuur. Voor deze sporthal moeten we dingen verplaatsen, zoals voetbalveld 2, parkeerplaatsen en speelplekken op of naast sportpark Overbeek. De korfbalvelden maken geen onderdeel uit van dit onderzoek. Als het plan wordt goedgekeurd, is er geld voor deze verandering. *Terschuur - Sportpark Overbeek - Uitbreiding velden korfbalvereniging Revival* Renovatie + uitbreiding korfbalvelden sportpark Overbeek. *Garderen - Sportpark Westeneng - Renovatie/nieuwbouw/vernieuwbouw* We gaan samen met de vereniging de plannen verder uitwerken voor het renoveren, vernieuwen of bouwen van kleedkamers en het clubgebouw van Veluwse Boys. *Kootwijkerbroek - Gesprekken over nieuwe sportaccommodatie* We zijn in gesprek over mogelijke opties voor een nieuwe sportaccommodatie in Kootwijkerbroek. *Barneveld - Gelreweg – Bouw Boulodrome* Vereniging Petanque wil graag een Boulodrome bouwen op de huidige plek aan de Gelreweg. Vanwege het belang wat wij hechten aan gezondheid en bewegen, in combinatie met het sociale aspect van ontmoeting en tegengaan van eenzaamheid, kijken wij als gemeente positief naar dit initiatief. Hiervoor is geld voor gereserveerd in het MIP (Meerjaren Investeringsplan) voor het jaar 2024. Na vaststelling MIP gaan we dit in 2024 verder uitwerken. *Barneveld - Sportcomplex LTC – Geluidswand voor realisatie van 3 padelbanen* De tennisvereniging wil en kan 3 padelbanen extra maken op hun terrein. Er zijn maatregelen nodig tegen geluidsoverlast. We praten nu met de club over het maken van een geluidswand en hoe de gemeente kan helpen. Eventuele realisatie in 2024. 3. Huisvesting onderwijs Visie en programma huisvesting onderwijs - maken van nieuwe prognoses elke twee jaar nu opnieuw in 2024, - nieuwe richtlijnen opstellen voor een update van het Masterplan, naar aanleiding van het doelmatigheidsonderzoek naar onderwijshuisvesting. - update Masterplan - aanpassing verordening naar aanleiding van masterplan - opstellen programma huisvesting onderwijs 2025 Onderwijshuisvesting De komende tijd gaan we nieuwe schoolgebouwen maken voor het Anker en de Zaaier en de Bron Barneveld. De Zaaier en het Anker krijgen samen een nieuw gebouw in de nieuwe wijk de Eendracht. Wanneer de bestemmingsplanprocedure voor de nieuwe wijk is afgerond kan er gestart worden met het bouwrijp maken van de beoogde kavel.

De Bron krijgt een nieuw gebouw op dezelfde locatie. De oude school is al gesloopt.
We zijn gestart met de voorbereiding van vervangende nieuwbouw voor de Prins Bernhard in Garderen. Door grond te ruilen met de woningstichting hoeven we geen tijdelijke plek te zoeken. De nieuwe school komt ook dichter bij de Wardborg voor het bewegingsonderwijs.
We zijn begonnen met een nieuwe school in Bloemendal.
In 2024 rekenen we af voor de vernieuwing van het hart van het JFC en twee nieuwe gymzalen die de school in 2020 al heeft betaald.
In Terbroek en Kootwijkerbroek moeten de gymzalen voor bewegingsonderwijs vervangen worden. We doen onderzoek naar de grootte van de sportaccommodatie. Dit is ook afhankelijk van de vraag vanuit de verenigingen.
Het Van Lodenstein College wil op de huidige plek uitbreiden met bovenbouw voor VMBO en HAVO. We zijn hier net mee begonnen.
Barneveld groeit snel en dat zien we ook bij de scholen. Verschillende scholen willen groter worden, zoals IKC Juliana, Rehoboth OZ en Wheemschool.

4. Openbare Orde en veiligheid
We willen dat iedereen veilig kan wonen en leven. Daarom hebben we extra aandacht voor zaken als ondermijning, zorg en veiligheid, digitale veiligheid, middelengebruik, toezicht en handhaving en horeca en evenementen.Veiligheid raakt zowel het fysieke als het sociale domein. Daarom is hier binnen programma 1 in het speerpunt 'Veilig en gezond opgroeien en samenleven' ook specifiek aandacht voor.

Ondermijnende criminaliteit
Om georganiseerde criminaliteit aan te pakken moet de overheid ook goed georganiseerd zijn. Dit vraagt om een aanpak die zowel straft als voorkomt. We willen de voedingsbodem voor criminaliteit weghalen en actief de illegale activiteiten verstoren.

Zorg en Veiligheid
We willen beter samenwerken om kwetsbare inwoners de juiste zorg en hulp te bieden. Zo voorkomen we dat onbegrepen gedrag zorgt voor overlast en gevaarlijke situaties.

Digitale Veiligheid
We willen beter samenwerken zodat onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties beter online beschermd zijn. Hiervoor maken we een plan van aanpak.

Middelengebruik
Naast de preventieve aanpak binnen het programma Opgroeien in een Kansrijke Omgeving, zullen we ook strenger optreden (repressieve aanpak). Waar het kan, richten we ons op specifieke personen, zowel in de (para-commerciële) horeca als op de openbare weg.

Toezicht en handhaving
Omdat er meer taken zijn bijgekomen, hebben onze boa’s nu niet alleen te maken met leefbaarheid, maar ook vaker met openbare orde en criminaliteit. Ook zijn er meer woonwijken en inwoners bijgekomen, maar we hebben niet meer handhavers aangenomen. Daarom gaan we meer handhavers inzetten. Zo zijn we beter zichtbaar in de wijk, pakken we alcohol- en drugsgebruik strenger aan en letten we beter op het rijverbod in het centrum van Barneveld.

Horeca en evenementen
De gemeente Barneveld kent een groot aantal horecabedrijven en evenementen. We willen de aanvragen het gehele jaar binnen de wettelijk gestelde termijnen afdoen en afgegeven horecavergunningen periodiek controleren. In 2024 wordt verder gewerkt aan het stimuleren van recreatie, toerisme en evenementen. Daarmee groeit ook het aantal aanvragen. Daarnaast willen we bijdragen aan de verdere versterking van kwalitatief goede evenementen

Financiën	1. In het uitvoeringsplan 2024 is de grondaankoop en realisatie van de Grondbank ad. € 3,6 miljoen opgenomen. 2. Eigentijdse, betaalbare en adequate sportvoorzieningen Voor uitbreiding Sportpark Roeleneng en realisatie fietscross en mountainbike zijn er budgetten beschikbaar. Voor Skeelervereniging 't Grieze Veen is in het MIP 2023/2024 budget opgenomen voor grondaankoop en aanleg van een skeelerbaan. In het MIP 2024 zijn middelen aangevraagd voor Sportcomplex Overbeek, Westeneng en de realisatie van een Boulodrome. Voor de uitbreiding velden op Sportpark Norschoten laten de actuele financiële ramingen een verschil zien met de beschikbare budgetten. Hiervoor volgt een separaat voorstel. Er zijn nog geen middelen beschikbaar of aangevraagd voor de eventuele plaatsing van geluidswanden op het tenniscomplex van LTC. 3. Onderwijshuisvesting De investeringen zijn in het Uitvoeringsplan 2024 opgenomen. De tijdelijke huisvesting is als *beleidstoevoeging* opgenomen. 4. Voor het ontwikkelen en uitvoeren van de diverse beleidsonderdelen is een incidenteel bedrag van € 96.000 opgenomen *(beleidstoevoeging)*. Voor het versterken van handhavingscapaciteit Boa's is structureel €180.000 aangevraagd *(beleidstoevoeging)*. Blijvende inzet horeca en evenementenvergunningen vraagt structureel €55.000 aan *(beleidstoevoeging)*. Deze beleidstoevoegingen dragen bij aan "de basis op orde" brengen.
Planning	1. In de loop van 2024 zal het projectvoorstel voor aanwending van het krediet worden voorgelegd aan de raad. 2. Eigentijdse, betaalbare en adequate sportvoorzieningen Mogelijke bouw sporthal Terbroek en gedeeltelijke herinrichting sportpark Overbeek in 2024/2025. Uitkomsten onderzoek eind 2023 aan Raad gepresenteerd. Realisatie fietscrossbaan, mountainbikeparcours plus openbaar gebied en rotonde worden naar verwachting 2e kwartaal 2024.gerealiseerd. Planning voor de aanleg van de aanleg van een skeelerbaan 't Grieze Veen is afhankelijk van het al dan niet gezamenlijk optrekken met de Oranjevereniging. Ontwerpfase voor Sportpark Norschoten is tot eind 2023. Bij positieve besluitvorming rond bestemmingsplan zal realisatie in 2e/3e kwartaal zijn van 2024. 3. Huisvesting onderwijs Programma onderwijshuisvesting 2024 geheel 2024 4. geheel 2024
Risico's	2. Eigentijdse, betaalbare en adequate sportvoorzieningen Permanente uitbreiding Sportpark Roelenengweg en aanleg skeelerbaan voor 't Grieze Veen hangt af van de ontwikkelingen rondom verhuizing Oranjevereniging. Mocht dit geen doorgang vinden dan wordt het proces en onderzoek naar realisatie van een skeelerbaan verder met 't Grieze Veen opgepakt. Voor alle projecten geldt de onzekerheid op het gebied van capaciteit, stijging van kosten en onvoorziene omstandigheden.

Wat gaat het kosten?

Financiële tabel

bedragen x € 1.000

3. Woon- en leefomgeving	Begroting 2024		
	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten			
3.1 Woningen (kwantitatief en kwalitatief)	**- 2.170**	**-**	**- 2.170**
311 Volkshuisvesting	- 2.170	-	- 2.170
312 Grondexploitatie woningen	-	-	-
3.2 Aantrekkelijke leefomgeving	**- 42.960**	**20.095**	**- 22.865**
321 Veiligheid	- 7.104	123	- 6.981
322 Groen	- 4.988	15	- 4.973
323 Begraven	- 1.303	1.172	- 131
324 Afvalinzameling en -verwerking	- 5.689	7.874	2.185
325 Riolering & water	- 4.386	5.857	1.471
326 Milieu & ruimtelijke ordening	- 11.508	5.019	- 6.489
327 Wegen	- 6.895	36	- 6.859

328 Reiniging en vuilbeheersing	- 1.087	-	- 1.087
3.3 Adequate voorzieningen	**- 22.160**	**5.466**	**- 16.694**
331 Publiekszaken	- 1.673	1.029	- 644
332 Huisvesting onderwijs	- 6.725	281	- 6.444
333 Bibliotheek	- 1.177	140	- 1.037
334 Kunst en cultuur	- 2.976	280	- 2.696
336 Overige accomodaties	- 1.438	904	- 534
337 Speelvoorzieningen	- 305	-	- 305
335 Sportaccommodaties	- 7.866	2.833	- 5.033
Saldo van baten en lasten	**- 67.289**	**25.561**	**- 41.728**
Totaal	**- 67.289**	**25.561**	**- 41.728**

Lasten en baten per beleidsproduct

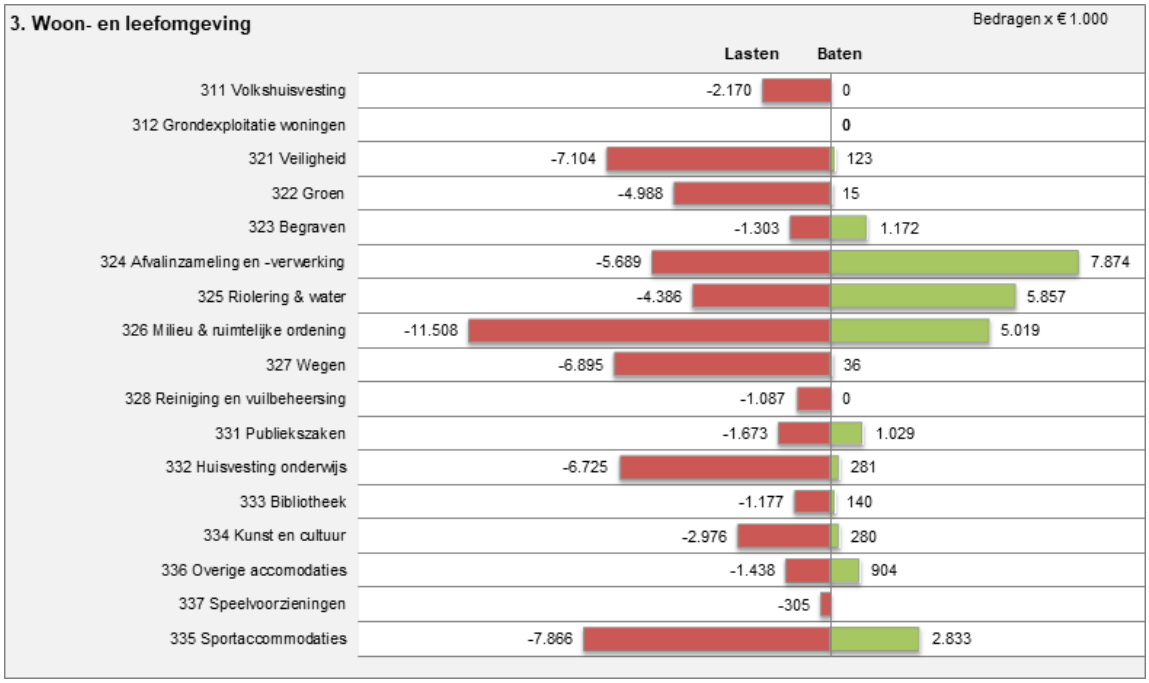

4. Samenwerken, dienstverlenen en besturen

Inleiding

Als gemeente Barneveld zijn we er voor de samenleving. Daarbij richten we onze blik niet alleen de gemeente in, maar ook naar buiten als regiopartner. Uitvoering van de grote opgaven vanuit het Rijk zoals woningbouw, landbouw en klimaat zijn groot van omvang worden in samenhang via de provincie en regio aangepakt. Wij pakken onze eigen positie richting regio en andere overheden en netwerken en zetten in op een vroegtijdige, gerichte en slimme beïnvloeding. Ervoor zorgen dat de Barneveldse opgaven, behoeften en wensen ook daar worden geagendeerd en worden ondergebracht in de landelijke programma's en beleid. In programma 4 'Samenwerken, dienst verlenen en besturen' laten we zien hoe onze werkzaamheden, samenwerkingen en projecten met elkaar gericht zijn op een positieve beleving: 'Ik ben blij met Barneveld'. Het betekent dat we er alles aan doen om ervoor te zorgen dat onze inwoners, bedrijven en partners de contacten met de gemeente Barneveld als positief ervaren. Vanuit een eigentijdse invulling van onze rol en binnen de mogelijkheden die wij hebben. Dit betekent ook dat 'nee' een antwoord kan zijn. Belangrijk daarbij is dat we uitgaan van een continu veranderende wereld, daarin meebewegen en in contact staan met onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen. We bieden ruimte om mee te praten. Om samen in gesprek te zijn en te blijven. College en ambtelijke organisatie bouwen in 2024 daarmee verder aan een klimaat waarbij we in verbinding staan met de Barneveldse samenleving. Een samenleving die nieuwe initiatieven kan aandragen en een organisatie die initiatieven op basis van visie en kaders ook daadwerkelijk kan faciliteren. Groeien in verbinding.

Wat willen we bereiken?

Het doel van programma 4 'samenwerken, dienstverlenend en besturen' is:

'een open en bereikbare gemeente die er voor Barneveld is, goed luistert naar haar inwoners, samenwerkt, uitgaat van de eigen kracht van inwoners en hen ondersteunt waar het nodig is.' Het is ook een gemeente die proactief en extern gericht is om zo de eigen opgaven te stimuleren.

De huidige tijd is een tijd van overgang en groei. 2024 kenmerkt zich dan ook door het continueren van de ingezette beweging:

- We zetten de maatschappelijke opgaven, de doelen, centraal in ons werk. We maken steeds meer gebruik van kennis en inzichten van buiten en laten dat naar binnen doorwerken in onze organisatie, prioritering en aanpak.
- Gebiedsgericht werken stelt ons in staat om effectief te werken aan en te prioriteren op wat een buurt of gebied nodig heeft. We maken bewuste keuzes hoe inwoners, ondernemers en partners mee kunnen denken over beleid en waar zij een actieve rol kunnen spelen in projecten. Daarbij werken met gebiedsregisseurs die de verbindende schakel zijn tussen gemeente en samenleving.
- We zijn proactief en effectief in onze netwerken via Public Affairs en lobbyagenda gericht op externe beïnvloeding van beleid voor de gemeente Barneveld relevante punten en opgaven en gericht op verkrijgen van meer financiering daarvoor van hogere overheden.
- Vanuit de nieuwe communicatievisie die duidelijk richting geeft aan hoe we willen communiceren met de samenleving, ontwikkelen we ons tot een informerende en luisterende gemeente. Een gemeente die de samenleving ingaat, proactief is en op de juiste momenten en op een goede manier de samenleving informeert en het gesprek aangaat.
- Eenvoudige vragen en dienstverlening bedienen we snel, efficiënt en integraal. Zo maken we ruimte om bij complexe vragen één aanspreekpunt te kunnen bieden en ruimte te creëren voor de menselijke maat. Voor al onze dienstverlening geldt: de gemeente Barneveld komt tijdig met een duidelijk antwoord.
- We werken onverminderd aan een toekomstbestendige en robuuste organisatie, ter ondersteuning van het besturen in verbinding gericht op een daadkrachtige uitvoering van de opgaven.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wat we doen om het effect te bereiken beschrijven we in de speerpunten. Daarbij staat niet alles wat we doen in de speerpunten. Wel staan daar die zaken waar de gemeente Barneveld in 2024 prioriteit aan geeft. Dit zijn zowel nieuwe activiteiten als het waarmaken van eerdere toezeggingen. En tot slot die standaard werkzaamheden die in 2024 extra aandacht vragen.

4.1 Bestuur

411 Raad

Speerpunt Samenwerken in netwerken

Doel (lange termijn)	Vernieuwing van de samenwerkingsaanpak met inwoners, ondernemers, organisaties en (overheids)partners, waarbij het accent veel meer komt te liggen op het samen vormgeven en uitvoeren van beleid, initiatieven en activiteiten. We doen dit: • via Participatiebeleid; • via Gebiedsgericht werken; • via Afspraken/spelregels met dorpen en wijken aan de voorkant over het reguleren van wederzijdse verwachtingen en behoeften.

Inhoud	Door middel van het programma "samenwerken in netwerken" zetten we in op de volgende activiteiten: • We zetten de huidige activiteiten op basis van het Participatiebeleid ook in 2024 voort. Aanvullend zullen we de aanbevelingen vanuit de eerste tussentijdse evaluatie Participatiebeleid (2023) omzetten naar een Actieplan voor 2024 per gedefinieerd spoor binnen de beschikbare mogelijkheden: Spoor 1: inwonersparticipatie bij ruimtelijke initiatieven Spoor 2: inwonersparticipatie bij initiatieven van de overheid Spoor 3: overheidsparticipatie bij maatschappelijke initiatieven vanuit de gemeenschap • Doorontwikkelen van gebiedsgericht werken: ◦ Zorgen voor verdere uitrol en borging gebiedsgericht werken en participatie binnen de gemeentelijke werkprocessen: systeem- en leefwereld met elkaar verbinden. ◦ Omzetten van visies/plannen die door dorpen en wijken zelf zijn opgesteld naar met gemeente gedeelde dorps/wijkagenda's. Daarin zijn de met concrete acties opgenomen afgewogen en geborgd binnen de gemeentelijke P&C-documenten. • Dorpenbeleid --> Participatie van dorpen en wijken ◦ Samenwerkingsaanpak aan voorkant afspreken, zodat wijken dorpen goed kunnen participeren, met aandacht voor aspecten als: ▪ hoe werken we samen: basisafspraken gecombineerd met maatwerk per dorp/wijk ▪ hoe reguleren wij over en weer de verwachtingen ▪ met welke middelen en beïnvloedingsmogelijkheden ▪ samenwerkingsaanpak ondersteunt het verder brengen van participatie en gebiedsgericht werken Het programma Samenwerken in Netwerken wordt uitgebreid met de pijler Public Affairs/lobby en Regio. De doelen. activiteiten en middelen daarvoor zijn in deze Programmabegroting vooralsnog een apart speerpunt ondergebracht (zie hierna).
Financiën	De activiteiten worden vanuit de bestaande begroting gedekt.
Planning	• Participatie: 2024 . Op grond van de aanbevelingen die voortvloeien uit gehouden evaluatie van Participatiebeleid en met inachtneming van beschikbare capaciteit gerichte keuzes maken m.b.t. uit te voeren trajecten (op te nemen in Actieplan). • Gebiedsgericht werken: Volgens planning Actieplan gebiedsgericht werken • Dorpenbeleid naar Dorpenparticipatie Start 1e helft 2024, Vaststelling Q2/3 2024
Risico’s	Hoog ambitieniveau in relatie tot aanwezige capaciteit.

Speerpunt Dienstverlening en communicatie

Doel (lange termijn)	Eigentijdse dienstverlening, die zich kenmerkt door dienstbaarheid en meedenken. Onze gemeenschappelijke vertrekpunten: • uw vraag centraal (niet 'van kastje naar de muur') • digitaal waar het kan • persoonlijk en betrokken

Inhoud	Door middel van programma dienstverlening zet de gemeente Barneveld het werk aan de volgende prioriteiten voort: • uitbreiding mogelijkheden digitale dienstverlening en versterken digitale toegankelijkheid van gemeentelijke online diensten en informatie • snellere afhandeling van (aan)vragen en meldingen door standaardisatie van processen • het bieden voortgangsinformatie over de afhandeling van (aan)vragen of melding via een persoonlijke internetpagina; als de indiener dat wenst. • begrijpelijke taal in standaardbrieven van de gemeente In 2024 verwachten we op deze prioriteiten aan nieuwe wetgeving (wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer) te kunnen voldoen. Daarmee komt er ruimte voor doorontwikkeling en nieuwe prioriteiten, zoals: • robuuste Frontoffice - het versterken van de interactie tussen de klantcontactkanalen (website, balie, post, telefonie, WhatsApp, social media, chat) • het afstemmen van ons aanbod in producten en diensten op basis van verzamelde en geanalyseerde gegevens over het gebruik van de producten en diensten • het verkennen van het bieden van ondersteuning bij digitale dienstverlening en informatievoorziening door middel van een intelligente chatbot • meer gemeentelijke informatie actief openbaar en vindbaar maken (wet Open Overheid)
Financiën	Er is een bedrag van € 210.000 incidenteel aangevraagd *(beleidstoevoeging)*.
Planning	2024 • 01-07-2024: afronding project zaakgericht werken / ingangsdatum Wmebv
Risico's	-

Doel (lange termijn)	Vanuit de nieuwe communicatievisie die duidelijk richting geeft aan hoe we willen communiceren met de samenleving, ontwikkelen we ons tot een informerende en luisterende gemeente. Een gemeente die de samenleving ingaat, proactief is en op de juiste momenten en op een goede manier de samenleving informeert en het gesprek aangaat.
Inhoud	Op basis van de in 2023 herziene visie op communicatie, zet de gemeente Barneveld in 2024 in op de volgende prioriteiten: • Meer en actiever laten zien waar de gemeente Barneveld aan werkt, wat het verhaal erachter is en welke resultaten dit oplevert voor de samenleving. Zo dragen we meer bij aan meer inzicht en zoveel mogelijk begrip over wat de gemeente doet, het waarom en de processtappen die we doorlopen. • We willen zo begrijpelijk mogelijk communiceren, op tijd en volledig. Daarbij gebruiken we een eigentijdse en herkenbare huisstijl en voegen we meer beeld aan uitingen toe. Zo bereiken we meer inwoners, online en offline, en spelen we in op de verschillende manieren waarop mensen informatie ontvangen en verwerken. • Het verder ontwikkelen van www.barneveld.nl. De gemeente werkt continu aan een kwalitatief goede informatievoorziening en digitale toegankelijkheid van haar website. • Het versterken van een open en luisterende houding in de organisatie door omgevingsanalyses te bieden via een gemeentelijke newsroom. Vanuit de newsroom krijgt de organisatie beter en sneller mee wat er in de samenleving speelt. Dit is belangrijke informatie voor medewerkers om mee te nemen in lopende en toekomstige processen. • Het versterken van de interne communicatie; onder andere via het vernieuwen van de informatievoorziening via intranet en het versterken van de ondersteuning naar de organisatie op dit punt. We zien goede interne communicatie als de basis voor een goede uitvoering van de strategische opgaven en goede communicatie naar buiten toe.
Financiën	Er is een bedrag van € 35.000 structureel en € 96.000 incidenteel aangevraagd *(beleidstoevoeging)*.
Planning	2024
Risico's	-

Speerpunt Versterken positie gemeente Barneveld in de regio

Doel (lange termijn)	Verstevigen van de positie van de gemeente Barneveld binnen de regio en buiten en buiten de regio richting andere overheden en relevante netwerken. We doen dit: • vanuit de gedachte wat goed is voor een ander is ook goed voor de gemeente Barneveld • door daarbij steeds na te gaan hoe deelname effectief kan bijdragen het realiseren van de eigen Barneveldse strategische bestuurlijk opgaven;
Inhoud	Het beschreven doel maakt onder de noemer van Public Affairs, lobby en Regio onderdeel uit van het eerder genoemde Programma "samenwerken in netwerken". Public Affairs/lobby en Regio wordt daarin als aparte pijler uitgewerkt in activiteiten met bijbehorende resultaten. Voor 2024 zet de gemeente Barneveld in op de volgende prioriteiten: • Rolneming gemeente Barneveld binnen de regio Foodvalley en binnen de regio Amersfoort evalueren, actualiseren en opnieuw vaststellen. Door de eigen behoeften scherp te maken en te koppelen aan een herijkte rolneming binnen de regio's. • Evaluatie en actualisatie Public Affairs-beleid (2020) gericht op intensivering van de lobbyactiviteiten. • Als onderdeel daarvan stakeholdersanalyse uitvoeren en positiebepaling in de netwerken. • Als onderdeel daarvan een lobby-uitvoeringsplan opstellen als handelingsperspectief voor actieve beïnvloeding door de gemeente Barneveld • Extra lobbytrajecten uitvoeren aan de hand van het lobby-uitvoeringsplan. • Nagaan hoeveel structurele middelen hiervoor in totaliteit nodig zijn en hoe de route is die we daarnaar gaan lopen. • Positioning-paper voor gemeente Barneveld vaststellen als basis en centraal uitgangspunt voor hierboven beschreven acties. Met deze prioriteiten geven we invulling aan de bij de Kadernota 2024 aangenomen motie 8 betreffende intensivering lobbyactiviteiten. Zo zorgen we ervoor dat de gemeente Barneveld beter in staat is om te komen tot een actieve en effectieve externe beïnvloeding. Om daarmee de opgaven voor de gemeente Barneveld op de door de gemeente gewenste wijze verder te brengen en de gemeente Barneveld gereed te maken voor de toekomst.
Financiën	• Benutten van beschikbare middelen (capaciteit) binnen begroting • Om zo de gevraagde intensivering van PA-beleid in combinatie met lobbyactiviteiten uit te kunnen voeren, is extra incidenteel budget nodig. • Het extra benodigd incidenteel budget van € 100.000 is onderdeel van de binnen deze begroting opgenomen lijst van beleidstoevoegingen voor 2024. • Ook is er een structurele beleidstoevoeging opgenomen voor 1fte strategisch kabinetsadviseur • Verder wordt bezien wat extra nodig is aan structurele inzet van middelen en capaciteit voor het geactualiseerde PA-beleid en lobby bij de Kadernota voor 2025.
Planning	2024
Risico’s	• Afgezien van mogelijk krapte in capaciteit op voorhand geen risico's

4.2 Interne dienstverlening

422 Ondersteuning organisatie

Speerpunt Versterken realisatiekracht middels Barneveld Groeit

Doel (lange termijn)	Een gemeentelijke organisatie met meer strategische slagkracht om vroeg aan te kunnen haken bij ontwikkelingen in gemeente en regio; en een organisatie die de groei van de gemeente kwantitatief en kwalitatief waar kan maken.

Inhoud	Het gaat hier om een meerjarige transitie van de organisatie dat wordt ondersteund vanuit het programma Barneveld groeit. Afgelopen jaar stond vooral in het teken van ontwikkelen en voorbereiden. In 2024 gaan we een volgende fase in: van denken naar doen. Vanuit 4 ontwikkellijnen rollen we uit: • Mens in ontwikkeling doorbouwen aan positionering/ontwikkeling competenties (teamleiders en CT) ontwikkelen,faciliteren en stimuleren nieuwe competenties behorend bij de opgaven: strakkere en wendbare processen gericht op behalen inhoudelijke doelen, • Versterken strategische vermogen: Werken vanuit scenario's, vergroten van strategische slagkracht: proactief signaleren, duiden en focus aanbrengen m.b.t. ontwikkelingen en opgaven waarmee de gemeente krijgt dan wel al te maken heeft. Versterken van de "van buiten naar binnen-blik". We starten met een strategisch team/overleg wat het speelveld voor elke opgave in kaart brengt. Om zo bij te dragen aan samenhang en focus m.b.t. Barneveldse opgaven • Opgaven gericht werken: Aan de slag met de uitrol van de organisatiebreed geformuleerde programma's als uitwerking van de geformuleerde bestuurlijke opgaven vanuit het coalitieakkoord. Voor elk programma is er een (bestuurlijk) opdrachtgever en opdrachtnemer, is de bestuurlijke opdracht helder geformuleerd, de scope van het programma en rol van de gemeente uitwerkt , duidelijk in welke fase het programma zich bevindt (initiatief, plan, realisatie, evaluatie). Afstemming met regulier lijn organisatie. • Krachtige bedrijfsvoering Accent op versterken financiële sturing, basisprocessen op orde houden en naar volgende fase brengen via de roadmap versterking interne dienstverlening. Dit draagt bij aan de kwaliteit en stabiliteit van de interne organisatie. Door strategische kaders te bieden aan de bedrijfsvoering, kunnen verantwoordelijken in de uitvoering de ruimte krijgen om efficiënter, effectiever en meer integraal keuzes te maken in de dagelijkse taken. De organisatie wordt daarmee omgevingsbewuster en kan eerder tot actie overgaan.
Financiën	Er is een beleidstoevoeging opgenomen voor € 500.000 structureel en € 200.000 incidenteel ten behoeve van het inrichten van het programmatisch werken en concernstrategie.
Planning	2024 : via planning ontwikkelsporen Barneveld groeit
Risico's	Afgezien van mogelijk krapte in capaciteit op voorhand geen risico's

Wat gaat het kosten?

Financiële tabel

bedragen x € 1.000

4. Bestuur en interne dienstverlening	Begroting 2024		
	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten			
4.1 Bestuur	**- 3.401**	**244**	**- 3.157**
411 Raad	- 1.680	244	- 1.436
412 B&W	- 1.029	-	- 1.029
413 Bestuurlijke samenwerking	- 692	-	- 692
4.2 Interne dienstverlening	**- 31.172**	**1.569**	**- 29.603**
421 Beheer overige eigen gebouwen en gronden	- 2.032	864	- 1.168
422 Ondersteuning organisatie	- 29.140	705	- 28.435
4.3 Algemene dekkingsmiddelen	**- 741**	**126.970**	**126.229**
431 Treasury	- 284	843	559
432 Belastingen	- 1.423	18.652	17.229
433 Algemene uitkering	- 38	107.179	107.141
434 Overige baten en lasten	- 525	4	- 521
436 Werken voor derden	1.530	292	1.822
Saldo van baten en lasten	**- 35.314**	**128.783**	**93.469**
Mutatie reserves			
4.4 Resultaatbepaling	**- 4.877**	**8.925**	**4.048**
441 Mutaties reserves	- 4.877	8.925	4.048
Mutatie reserves	**- 4.877**	**8.925**	**4.048**
Totaal	**- 40.191**	**137.708**	**97.517**

Lasten en baten per beleidsproduct

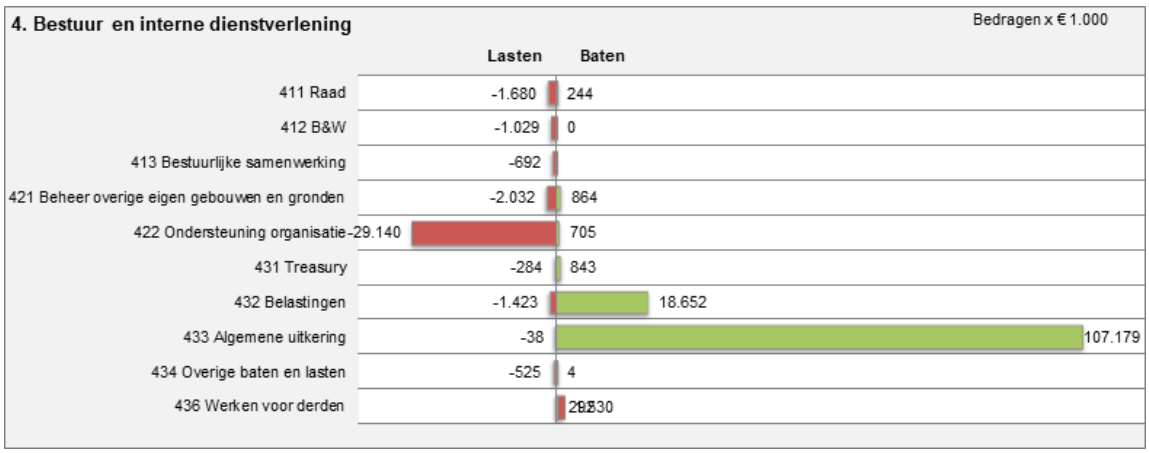
4. Bestuur en interne dienstverlening
Bedragen x € 1.000
Lasten
Baten
411 Raad
-1.680
244
412 B&W
-1.029
0
413 Bestuurlijke samenwerking
-692
421 Beheer overige eigen gebouwen en gronden
-2.032
864
422 Ondersteuning organisatie
-29.140
705
431 Treasury
-284
843
432 Belastingen
-1.423
18.652
433 Algemene uitkering
-38
107.179
434 Overige baten en lasten
-525
4
436 Werken voor derden
2

Paragrafen

Paragraaf 1 Lokale heffingen

1.1 Inleiding

Na de algemene uitkering uit het gemeentefonds zijn de gemeentelijke heffingen (belastingen, leges en rechten) de belangrijkste inkomstenbronnen van de gemeente. Deze heffingen zijn de enige inkomstenbronnen waarop de gemeenteraad invloed kan uitoefenen. Met name voor de zuivere belastingen, de heffingen waar geen direct aanwijsbare tegenprestatie van de overheid tegenover staat, is er geen maximum bedrag of opbrengst aangegeven. Voor leges en andere betalingen voor overheidsdiensten is bepaald dat er geen winst mag worden gemaakt. De opbrengst van de heffing mag dan totaal niet hoger zijn dan de kosten die de gemeente moet maken om de diensten te verlenen.

De opbrengsten van de gemeentelijke heffingen zijn geraamd onder de verschillende producten. Het (meerjaren)beleid ten aanzien van de lokale belastingen is opgenomen in de op 16 december 2014 door de raad vastgestelde Nota lokaal belastinggebied Barneveld 2014. Voor zover het beleid van specifieke belastingen afwijkt van de in de nota opgenomen uitgangspunten, is dat hieronder bij die belasting aangegeven. Een actualisatie van deze nota wordt naar verwachting in het voorjaar van 2024 aan de raad voorgelegd.

In deze paragraaf komen de volgende zaken aan de orde:
- het beleid ten aanzien van de verschillende heffingen en de tarieven;
- de lokale lastendruk;
- gegevens over kwijtschelding.

Na de zomer van 2022 is de rekenkamercommissie Vallei & Veluwerand op verzoek van de auditcommissie gestart met een onderzoek naar de lokale heffingen. Doel is inzicht krijgen in de opbouw en kostendekkendheid van de tarieven en hoe deze zich verhouden tot tarieven van vergelijkbare gemeenten. Het rapport van de rekenkamercommissie zal in het najaar van 2023 worden aangeboden aan de gemeenteraad.

Diagram lokale heffingen

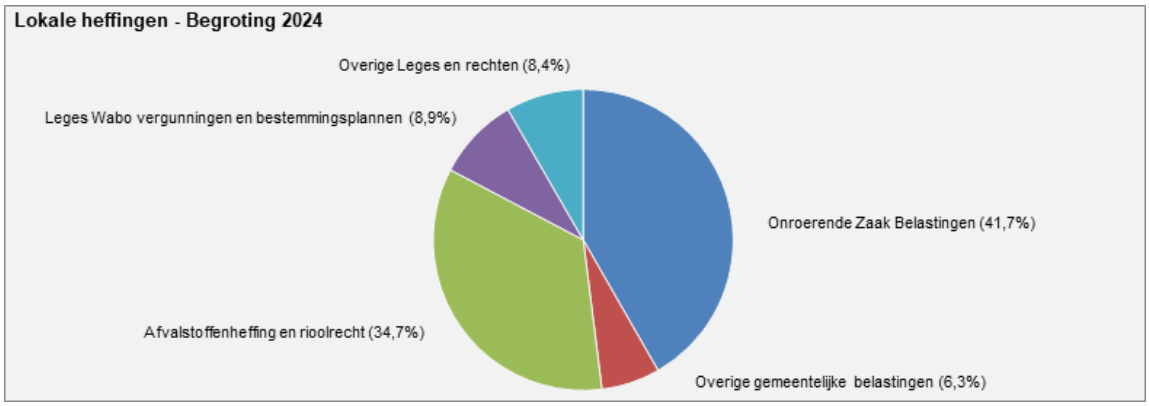

1.2 Beleid

Algemeen
Het beleid voor de lokale belastingen is vastgelegd in de verschillende verordeningen en in de Nota lokaal belastinggebied Barneveld 2014. Het tarievenbeleid wordt jaarlijks geformuleerd bij de vaststelling van de begrotingsuitgangspunten in de Kadernota. In het coalitieakkoord 2022-2026 is ten aanzien van de inflatieontwikkeling aangegeven dat gewerkt wordt met een driejaarsgemiddelde in plaats van het vijfjaarsgemiddelde dat in de vorige bestuursperiode werd gebruikt. Hiermee volgen de inkomsten beter en sneller de werkelijke ontwikkeling van de inflatie, waardoor we het huidige voorzieningenniveau kunnen behouden zonder grote ombuigingen. Voor 2024 is het percentage voor de inflatieontwikkeling vastgesteld op 4%. Dit geldt voor alle belastingen, heffingen en leges tenzij er vanwege maximale kostendekkendheid of wettelijke maximumtarieven aanpassingen noodzakelijk zijn.

Onroerendezaakbelastingen (OZB)
Voor de OZB betekent dit, afgezien van de groei, een stijging van de opbrengst met 4% inflatie

voor eigenaren woningen en voor de eigenaren en gebruikers van niet-woningen. Op het moment dat uit herwaardering blijkt dat de woningwaarden zijn gedaald, kan dit tarief met een maximum van 7% stijgen. De groei betreft de toename van de waarde en daarmee de opbrengst door nieuwbouw en verbouwing. Na het afronden van de hertaxatie, doen wij een voorstel waarbij de tarieven voor 2024 definitief worden vastgesteld en ook rekening wordt gehouden met de gemiddelde waardeontwikkeling van de objecten.

Afvalstoffenheffing
Als gevolg van inflatie nemen de kosten binnen het product Afval toe. Onder andere de stijging van de salarislasten als gevolg van de nieuwe CAO hebben hogere kosten als gevolg. Het tarief wordt daarom per 2024 met 2% verhoogd. Op basis van de actuele kostenonderbouwing is er daarnaast een onttrekking uit de egalisatievoorziening (ingesteld per 2021) benodigd. In 2024 wordt in vervolg op een doelmatigheidsonderzoek het meerjarig benodigde tarief en de voorgenomen inzet van de voorziening vastgesteld.

Rioolheffing
In het in mei 2021 vastgestelde GRP is een jaarlijkse stijging van 4% voorzien om kostendekkend te zijn. Dit komt mede door de ambities om de klimaatadaptatie ook vorm te geven. Gelet op de uitvoeringsconsequenties wordt nog nader bezien of gestalte wordt gegeven aan de nieuwe Modelverordening Riool- en Waterzorgheffing van de VNG. De (mogelijke) invoering zal dan ingaan voor het belastingjaar 2025.

Grafrechten
Bij de Programmabegroting 2018 is geconstateerd dat de opbrengsten uit de grafrechten niet volledig de kosten dekken. Daarbij is besloten dat de tarieven naar volledige kostendekkendheid moeten groeien. Dit overeenkomstig het algemene uitgangspunt van 'de gebruiker betaalt'. Uit deze notitie blijkt dat een verhoging van de tarieven van de grafrechten met 7% voor een periode van zes jaar (2019-2024) volstaat om tot kostendekkende tarieven te komen. Vanaf de Programmabegroting 2019 worden de tarieven jaarlijks met 7% verhoogd. In 2024 wordt deze lijn, voor de laatste keer, voortgezet. In 2024 volgt een beheerplan Begraven. Uit het beheerplan volgt een voorstel omtrent meerjarig benodigde tarieven en de daarbij behorende kostendekkendheid.

Omgevingswet
De komst van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging maakt het noodzakelijk de legesverordening met bijbehorende tarieventabel aan te passen aan deze nieuwe wetgeving. De Omgevingswet treedt per 1 januari 2024 in werking zodat een op de Omgevingswet aangepaste legesverordening ter besluitvorming aan u wordt voorgelegd.

1.3 Tarieven en inkomsten

Tarieven begrotingsjaar

Tarieven lokale heffingen	2023	2024	Lasten-stijging
Onroerende zaakbelastingen**			
eigenaren woningen, in % van de waarde	€ 0,0747	€ 0,0799	7,0%
eigenaren niet-woningen, in % van de waarde	€ 0,2054	€ 0,2197	7,0%
gebruikers niet-woningen, in % van de waarde	€ 0,1620	€ 0,1733	7,0%
Afvalstoffenheffing			
- éénpersoonhuishoudens	€ 196,80	€ 200,70	2,0%
- meerpersoonshuishoudens	€ 328,00	€ 334,50	2,0%
Rioolheffing			
- vastrecht tot 350 m3 afvalwater	€ 201,60	€ 209,65	4,0%
Hondenbelastingen			
- voor de 1e hond	€ 53,70	€ 55,75	3,8%
- voor de 2e hond	€ 74,30	€ 77,25	4,0%
- voor elke volgende hond	€ 91,90	€ 95,50	3,9%
- kennels	€ 128,00	€ 133,00	3,9%
Toeristenbelasting			
- per overnachting	€ 1,14	€ 1,19	4,4%
- per seizoenplaats	€ 213,20	€ 222,50	4,4%
- per jaarplaats	€ 213,40	€ 222,80	4,4%
Forensenbelasting			
- bij een WOZ-waarde van € 87.000 of minder	€ 214,00	€ 222,50	4,0%
- bij een WOZ-waarde van meer dan € 87.000 vermeerderd met 0,93% van het bedrag waamee de heffings-maatstaf een bedrag van € 87.000 te boven gaat. Met dien verstande dat per woning een maximumbedrag geldt van:	€ 214,00 € 1.050,00	€ 222,50 € 1.090,00	4,0% 3,8%

- voor woningen/onderkomens waarvoor geen waarde is vastgesteld op grond van de WOZ bedraagt het tarief:	€ 214,00	€ 222,50	4,0%

***De tarieven voor de OZB van de niet woningen zijn voorlopig verhoogd met 7% omdatde uitkomsten van de herwaardering nog niet beschikbaar zijn. Na de afronding van de jaarlijkse hertaxatie zal uiterlijk januari 2024 een voorstel worden gedaan om de tarieven voor 2024 definitief vast te stellen.*

Inkomsten uit heffingen

bedragen x € 1.000

Lokale heffingen	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Belastingen (Algemene dekkingsmiddelen)			
01. Onroerende zaakbelastingen woningen	7.476	7.836	8.258
02. Onroerende zaakbelastingen niet-woningen	6.763	7.173	7.442
03. Hondenbelasting	197	237	246
04. Toeristenbelasting	837	764	734
05. Forensenbelasting	1.205	1.301	1.272
06. Reclamebelasting	119	120	125
07. Precariobelasting	2.969	-	-
Totaal Belastingen (Algemene dekkingsmiddelen)	**19.566**	**17.431**	**18.077**
Rechten (Tariefsgebonden)			
08. Rioolheffing	5.363	5.654	6.232
08. Rioolheffing - kwijtschelding	- 115	- 115	- 125
09. Afvalstoffenheffing	6.622	6.631	7.111
09. Afvalstoffenheffing - kwijtschelding	- 156	- 155	- 155
10. Begrafenisrechten	725	898	1.101
11. Parkeergelden	812	718	718
12. Parkeerboetes	70	103	103
13. Marktgelden	36	36	36
14. Leges burgerlijke stand	138	145	145
15. Leges dienstverlening	673	806	855
16. Leges Wabo vergunningen	2.262	2.266	2.266
17. Leges bestemmingsplannen	1.015	1.097	1.097
18. Overige leges	178	192	192
Totaal Rechten (Tariefsgebonden)	**17.623**	**18.275**	**19.575**
Totaal lokale heffingen	**37.189**	**35.706**	**37.653**

1.4 Kostendekkendheid

Voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing wordt hieronder een uitgebreidere kostendekkendheid weergegeven.
Gerekend wordt met een opslag van de overhead ten opzichte van de salariskosten die toegerekend worden aan de betreffende heffing (50%).

In de verzameltabel is de kostendekkendheid van de verschillende leges op hoofdlijnen weergegeven en een totaal kostendekkendheidspercentage (rekening houdend met de in deze programmabegroting voorgestelde tariefsaanpassingen).

Afvalstoffenheffing

bedragen x € 1.000

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing	Begroting 2023		Begroting 2024	
	Bedrag	%	Bedrag	%
Kosten				
Netto kosten product				
Kosten product	5.434	83%	5.765	79%
Inkomsten product, excl. heffingen	- 640	-10%	- 651	-9%
Netto kosten product	**4.793**	**73%**	**5.114**	**70%**
Toe te rekenen kosten product				
Overhead	765	12%	979	13%
Aandeel straatreiniging (m.i.v. 2021: 50%)	338	5%	385	5%
BTW	666	10%	785	11%
Toe te rekenen kosten product	**1.769**	**27%**	**2.149**	**30%**
Totale kosten	**6.562**	**100%**	**7.263**	**100%**
Totale opbrengst heffing	**6.429**		**7.111**	

Tekort	**- 132**		**- 152**	
Dekkingspercentage opbrengsten		**98%**		**98%**

Rioolheffing

bedragen x € 1.000

Kostendekkendheid rioolheffing	Begroting 2023		Begroting 2024	
	Bedrag	%	Bedrag	%
Kosten				
Netto kosten product				
Kosten product	4.369	79%	4.538	74%
Inkomsten product, excl. heffingen	- 44	-1%	- 44	-1%
Netto kosten product	**4.326**	**78%**	**4.494**	**74%**
Toe te rekenen kosten product				
Overhead	649	12%	956	16%
Aandeel straatreiniging (m.i.v. 2021: 50%)	306		385	
BTW	230	4%	265	4%
Toe te rekenen kosten product	**1.185**	**16%**	**1.606**	**20%**
Totale kosten	**5.511**	**94%**	**6.100**	**94%**
Totale opbrengst heffing	**5.514**		**6.107**	
Overschot, te verrekenen met voorziening VGRP	**4**		**7**	
Dekkingspercentage opbrengsten		**100%**		**100%**

Leges en heffingen

bedragen x € 1.000

Kostendekkendheid heffingen	Lasten taakveld	Overhead incl. rente	BCF /BTW	Totaal lasten	Leges	Andere inkomsten	Dekkings %
Afvalstoffenheffing	5.765	1.364	785	7.914	7.111	651	98%
Rioolheffing	4.538	1.341	265	6.143	6.107	44	100%
Grafrechten	1.208	329	-	1.537	1.100	1	72%
Leges omgevingsvergunning	5.966	1.128	- 100	5.966	3.363	250	59%
Leges burgerzaken	1.673	621	-	2.294	1.029	-	45%
	19.149	**4.783**	**950**	**23.854**	**18.709**	**946**	**82%**

1.5 Lokale lastendruk

Om een indruk te krijgen van de 'lokale lastendruk' wordt berekend wat de huishoudens aan belasting moeten betalen. Daarbij wordt gekeken naar de voor huishoudens gebruikelijke heffingen: de onroerendezaakbelastingen, afvalstoffen- en rioolheffing.
Door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) van de Rijksuniversiteit Groningen wordt jaarlijks een atlas van de lokale lasten opgesteld. Deze atlas geldt voor de VNG als een officiële publicatie die de lokale lasten in beeld brengt.
De bruto woonlasten van meerpersoonshuishoudens lopen, volgens de Atlas voor 2023, uiteen van € 652 tot € 1.874 per jaar. Landelijk gezien bevindt de gemeente Barneveld zich op plaats 145 van de 342 gemeenten en is Barneveld nog altijd een gemeente met een gemiddelde lastendruk.

Tabel lokale lastendruk

Lokale lastendruk	2023	2024	Lasten-stijging (%)
Barneveld tarieven			
- Barneveld (meerpersoons huishoudens)	€ 892	€ 915	2,6%
Hoogste tarieven			
- Landelijk	€ 1.736	€ 1.874	7,9%
- Gelderland	€ 1.170	€ 1.231	5,2%
Gemiddelde tarieven			
- Landelijk	€ 904	€ 944	4,4%
- Gelderland	€ 916	€ 940	2,6%
Laagste tarieven			
- Landelijk	€ 667	€ 652	-2,2%
- Gelderland	€ 668	€ 652	-2,4%

Bron: COELO Atlas van de lokale lasten (www.coelo.nl/digatlas/index)

1.6 Kwijtschelding

Inwoners met een laag inkomen kunnen kwijtschelding krijgen voor de aanslag van de afvalstoffenheffing, rioolheffing en de onroerendezaakbelasting. Bij de beoordeling van het verzoek vindt er een toets plaats naar inkomen en vermogen. De gemeente mag alleen kwijtschelding verlenen als het inkomen niet hoger ligt dan 100% van het bijstandsniveau. Mensen die duurzaam een laag inkomen hebben en in aanmerking zijn gekomen voor kwijtschelding hoeven niet jaarlijks een nieuw verzoek om kwijtschelding in te dienen. Ieder jaar wordt onderzocht of hun aanslagen automatisch kunnen worden kwijtgescholden.

Naar verwachting wordt er in 2023 ongeveer 750 keer geheel of gedeeltelijk kwijtschelding verleend tot een totaalbedrag van € 270.000. Voor 2024 zal dit een lichte toename tonen tot € 280.000.

Tabel ontwikkeling kwijtschelding

bedragen x € 1.000

Kwijtscheldingen	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Kwijtschelding rioolheffing	- 115	- 115	- 125
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	- 156	- 155	- 155
Totaal	**- 271**	**- 270**	**- 280**

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen

2.1 Inleiding

Informatie over het weerstandsvermogen is van belang om te weten of en in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen. Deze tegenvallers kunnen incidenteel en structureel van aard zijn, maar hebben altijd invloed op de financiële positie van de gemeente. Hoe hoog het weerstandsvermogen zou moeten zijn, is niet exact aan te geven. De omvang is afhankelijk van de financiële risico’s die de gemeente loopt en de kans dat de risico’s daadwerkelijk effectief worden. De mate van flexibiliteit van de gemeentebegroting speelt een belangrijke rol bij de bepaling van het weerstandsvermogen: hoe snel kunnen tegenvallers worden opgevangen door ombuigingen van bestaand beleid, al dan niet in combinatie met belastingverhogingen?
Ook de omvang van de vrij aanwendbare reserves is daarbij van belang. Vanuit het provinciaal toezicht zijn geen directe normen voor het weerstandsvermogen aangegeven; wel wordt bewaakt dat de algemene reserve een bepaalde minimumomvang heeft.

Begrippenkader
Onder het weerstandsvermogen wordt een kengetal verstaan, namelijk de verhouding tussen de direct beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit.

Weerstandsvermogen = beschikbare weerstandscapaciteit : benodigde weerstandscapaciteit.

Met de direct beschikbare weerstandscapaciteit bedoelen we de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet-begrote kosten te dekken. Onder benodigde weerstandscapaciteit verstaan we alle risico’s waarvoor nog geen maatregelen zijn getroffen, die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Tot het treffen van dergelijke maatregelen behoren onder andere het instellen van voorzieningen, het afdekken van risicogebieden met verzekeringen of andere risicobeperkende acties.

2.2 Beleid

Eind 2020 is de Nota risicomanagement & weerstandsvermogen 2020-2024 geactualiseerd en daarin zijn de hoofdlijnen van beleid ongewijzigd.
Het weerstandsvermogen wordt concernbreed twee maal per jaar bepaald, ten tijde van de begroting en de jaarrekening. Risico's en reserves zijn continu aan verandering onderhevig, zo is ook het weerstandsvermogen in deze paragraaf een momentopname. In de paragraaf

weerstandsvermogen wordt er daarom gewerkt met streefwaardes en bandbreedtes in plaats van met exacte getallen. De bandbreedtes van het weerstandsvermogen zijn gehandhaafd als in onderstaande tabel.

Weerstands vermogen	Effect	Maatregel
< 1,0	onder minimale streefwaarde	College neemt maatregelen om binnen twee jaar > 1,0 te komen. Deze zijn gericht op het verlagen van de benodigde weerstandscapaciteit en/of het verhogen van de beschikbare weerstandscapaciteit.
1,0 – 1,2	minimale streefwaarde	college maakt analyse en geeft de meerjarige verwachting aan.
1,2 – 1,6	optimale bandbreedte	n.v.t.
1,6 – 2,0	maximale streefwaarde	college maakt analyse en geeft de meerjarige verwachting aan.
> 2,0	boven maximale streefwaarde	n.v.t.

2.3 Beschikbare weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit geeft de mate aan waarin de gemeente zelf in staat is om niet-begrote kosten te dekken door structurele middelen vrij te maken. Hierbij kan gedacht worden aan de mogelijkheden die er zijn tot het verhogen van de inkomsten (bijvoorbeeld via belastingverhoging).

Bij de incidentele weerstandscapaciteit gaat het om de aanwezigheid van vrij besteedbare middelen die eenmalig kunnen worden ingezet. Binnen deze paragraaf houden wij slechts rekening met de incidentele weerstandscapaciteit.
In onderstaande tabel is een vergelijkend overzicht gegeven van de geprognosticeerde weerstandscapaciteit per begin/einde van het boekjaar 2024.

Algemene reserves (1)
Voor de berekening van de weerstandscapaciteit worden alleen de vrij besteedbare reserves meegenomen. Deze vrij besteedbare reserves treffen wij aan bij de groep van algemene reserves. Voor de bestemmingsreserves geldt dat voor wijziging van de bestemming een raadsbesluit nodig is en er dus geen sprake is van een vrij besteedbare reserve. Voorzieningen zijn niet vrij besteedbaar en behoren daarom niet tot de weerstandscapaciteit.

Stille reserves (2)
Stille reserve is het verschil tussen de hogere directe opbrengstwaarden bij verkoop en de boekwaarden van de diverse activa. Hierbij kan worden gedacht aan panden, aandelen en bedrijfsmiddelen. De directe opbrengstwaarde dient bekend te zijn en bovendien moeten de betreffende activa direct verkoopbaar of verhandelbaar zijn. Dit is met de gemeentelijke activa zelden het geval. Mede daarom zijn de stille reserves als een PM-post opgenomen.

Tabel weerstandscapaciteit

bedragen x € 1.000

Weerstandscapaciteit	Realisatie ultimo 2020	Realisatie ultimo 2021	Realisatie ultimo 2022	Prognose ultimo 2023	Prognose ultimo 2024
Beschikbare weerstandscapaciteit					
1. Algemene reserves	34.023	45.589	34.743	35.244	32.049
2. Stille reserves	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Beschikbare weerstandscapaciteit	**34.023**	**45.589**	**34.743**	**35.244**	**32.049**
Benodigde weerstandscapaciteit	**13.700**	**22.600**	**29.900**	**25.300**	**29.880**
Weerstandsratio	**2,48**	**2,02**	**1,16**	**1,39**	**1,07**

2.4 Benodigde weerstandscapaciteit

Voor de begroting 2024 zijn de risico’s onlangs geactualiseerd. Waar mogelijk zijn maatregelen getroffen om risico's te beperken. Vervolgens is er een risicosimulatie uitgevoerd. Deze

risicosimulatie resulteerde in een een totaal risicobedrag van € 29,88 miljoen. Het benodigde weerstandsvermogen is nagenoeg hetzelfde als bij de jaarverslaggeving 2022. De top tien van belangrijkste risico's is niet gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2022, wel hebben er kleine verschuivingen plaatsgevonden binnen de top tien.

De belangrijkste tien risico's (mix van omvang/geld en kans) in volgorde van grootte van impact:

1. onvoorziene risico's grondexploitaties;
2. stagneren van taken door arbeidsmarkt en transitie organisatie;
3. beheerkwaliteit nieuwe wijken blijft achter;
4. maatschappelijke partners onder druk door economische ontwikkelingen;
5. kosten jeugdwet, WMO en participatiewet nemen toe;
6. cyber risico (digitale omgeving wordt van buitenaf aangevallen of geblokkeerd);
7. instroom statushouders;
8. groter beroep op voorzieningen Sociaal Domein door economische ontwikkelingen en na-effecten COVID-19;
9. onvoldoende managementinformatie voor adequate sturing;
10. misbruik van informatie, diefstal, omkoping, fraude.

Risico’s zijn ook inzichtelijk bij (en integraal onderdeel van) alle speerpunten van de vier programma’s. De risico’s van verbonden partijen zijn in paragraaf 6 in beeld gebracht.

2.5 Weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen = 32,0 / 29,88 = 1,07

Het weerstandsvermogen komt uit op een factor van 1,07. Dit is net onder de optimale bandbreedte (1,2 - 1,6), maar wel binnen de minimale streefwaarde. Het weerstandsvermogen is licht gedaald ten opzichte van het niveau van de jaarverslaggeving 2022.
Ten opzichte van de jaarverslaggeving 2022 zijn de risico's geactualiseerd. Hierbij is het benodigde weerstandsvermogen gelijk gebleven. De daling van de factor wordt veroorzaakt door een afname van de algemene reserve van 2,7 miljoen euro. Het weerstandsvermogen moet mede worden beoordeeld in het licht van de solvabiliteit. De beschikbare weerstandscapaciteit maakt hier onderdeel van uit. De solvabiliteit (zie paragraaf 2.6) bevindt zich boven de minimale streefwaarde, maar nog onder de optimale streefwaarde. Het is daarom verstandig geen specifieke besluiten te nemen die het weerstandsvermogen en de solvabiliteit omlaag brengen.

2.6 Balansprognose en financiële kengetallen

Wij besteden in de P&C documenten aandacht aan balansratio's. Dit zijn verhoudingsgetallen op basis van de balans en/of exploitatietotalen. Ook maken we een balansprognose en worden kengetallen opgenomen conform de voorgeschreven berekeningssystematiek. De gegevens zijn geactualiseerd en aangesloten op de stand van de jaarrekening 2022.

Meerjarenbalans

bedragen x € 1.000

Prognose meerjarenbalans	Realisatie Ultimo 2022	Begroting Ultimo 2023	Begroting Ultimo 2024	MJR Ultimo 2025	MJR Ultimo 2026	MJR Ultimo 2027
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	819	1.801	2.651	2.340	2.366	1.928
Materiële vaste activa	279.343	278.541	303.416	317.678	324.778	324.778
Financiële vaste activa	14.511	14.511	14.511	14.511	14.511	14.511
Totaal vaste activa	**294.673**	**294.853**	**320.578**	**334.529**	**341.655**	**341.217**
Vlottende activa						
Voorraden	41.293	54.235	51.322	32.582	41.362	38.084
Vorderingen	12.414	12.414	12.414	12.414	12.414	12.414
Liquide middelen	347	-	-	-	-	-
Overlopende activa	23.059	23.059	23.059	23.059	23.059	23.059
Totaal vlottende activa	**77.113**	**89.708**	**86.795**	**68.055**	**76.835**	**73.557**
Totaal activa	**371.786**	**384.561**	**407.373**	**402.584**	**418.490**	**414.774**

Vaste passiva						
Eigen vermogen						
Reserves	100.060	101.243	97.195	95.066	93.476	92.752
Onverdeeld resultaat	13.856	5.629	- 3.897	1.399	- 7.226	- 8.897
Vreemd vermogen						
Voorzieningen	14.104	14.866	14.294	14.384	14.939	14.232
Langlopende schulden	202.175	199.843	221.412	240.230	257.548	261.479
Totaal vaste passiva	**330.195**	**321.581**	**329.003**	**351.078**	**358.737**	**359.566**
Vlottende passiva						
Kortlopende schulden	22.690	43.078	58.468	31.604	39.851	35.305
Liquide middelen	-	-	-	-	-	-
Overlopende passiva	18.902	19.902	19.902	19.902	19.902	19.902
Totaal vlottende passiva	**41.591**	**62.980**	**78.370**	**51.506**	**59.753**	**55.207**
Totaal passiva	**371.786**	**384.561**	**407.373**	**402.584**	**418.490**	**414.774**

In bovenstaande balans wordt een verkorte omschrijving gebruikt voor de diverse posten. De terminologie volgens BBV is als volgt:

Balanspresentatie:	Terminologie BBV:
- Vorderingen (activa)	- Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
- Langlopende schulden (passiva)	- Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
- Kortlopende schulden (passiva)	- Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
- Liquide middelen (passiva)	- Banksaldi (deze zijn onderdeel van de netto-vlottende schulden)

Toelichting meerjarenbalans

Voor het opstellen voor de prognose van de meerjarenbalans zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:
- de materiële vaste activa: hierin is een toename opgenomen op basis van het onderhanden werk 2023 en het Meerjaren Investeringsplan 2024-2027 en een afname op basis van de vaste, toekomstige afschrijvingen;
- de financiële vaste activa: er is een inschatting gemaakt op basis van gemaakte afspraken en het historisch verloop van de portefeuille;
- de grondvoorraad (inclusief voorziening) is gebaseerd op het actuele Meerjarenplan Grondexploitaties (MPG). Er is, net als in voorgaande jaren, nog geen rekening gehouden met (verwachte) winsten;
- de reserves: er is een inschatting gemaakt op basis van vaste en incidentele stortingen en onttrekkingen;
- de langlopende schulden: op basis van het verloop gebaseerd op de huidige vaste leningenportefeuille en een inschatting van aan te trekken nieuwe geldleningen.

De post 'kortlopende schuld' is de sluitpost en geeft een indicatie voor de resterende nog aan te trekken financiering in de betreffende jaren. Dit kan kortlopend dan wel langlopend afgesloten worden.

Financiële kengetallen

Bij het beoordelen van de hoogte en de ontwikkeling van de ratio’s moet gekeken worden naar de samenhang tussen ratio’s en ontwikkeling ervan in de tijd. De uitkomst van een individuele ratio biedt een beperkt inzicht.

Netto schuldquote
Het kengetal netto schuldquote geeft de verhouding weer tussen de schuldenlast en de inkomsten. Op basis van de score kan een oordeel worden gevormd in hoeverre het inkomen van de gemeente toereikend is om de aan de schuldverplichtingen te voldoen. Als streefwaarde hanteert de VNG een netto schuldquote van 130% als bovengrens.

Gecorrigeerde netto schuldquote
De effectieve netto schuldquote is de netto schuldquote minus uitleenquote (verstrekte geldleningen).

Kengetal grondexploitatie
Het totaal van voorraad bouwgrond (in exploitatie genomen gronden en niet in exploitatie genomen gronden) afgezet tegenover de inkomsten van de gemeente. Hoe lager het percentage, hoe beter.

Solvabiliteit
Het procentuele aandeel van het eigen vermogen op het totaal van het vermogen. Deze ratio geeft aan in hoeverre een organisatie op de lange termijn aan financiële verplichtingen kan

voldoen. De algemeen gehanteerde streefwaarde is minimaal 20% (eigen vermogen/totale vermogen), maar liever meer dan 30% (streefwaarde).

Structurele exploitatieruimte
De structurele exploitatieruimte is het structurele exploitatieresultaat uitgedrukt in de totale baten voor de mutatie op reserves. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Belastingcapaciteit
Dit kengetal geeft aan hoeveel een gemeente zijn inkomsten kan verhogen bij een slechtweerscenario. Daartoe worden de gemiddelde woonlasten (OZB, riool en afvalstoffenheffing) van de gemeente vergeleken met het landelijk gemiddelde. Als de gemeentelijke gemiddelde woonlasten onder het landelijk gemiddelde liggen is er ruimte aanwezig om tarieven te verhogen, uiteraard voor zover de kostenonderbouwing bij de riool- en afvalstoffenheffing dit toelaten.

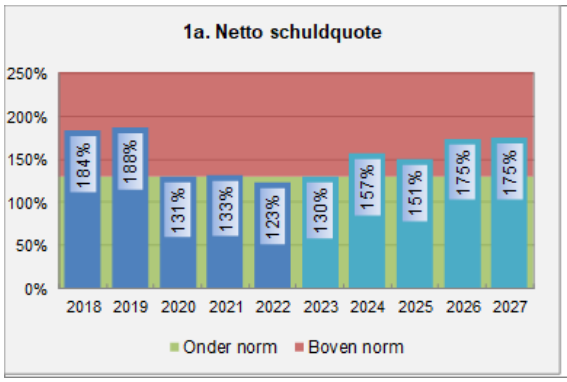

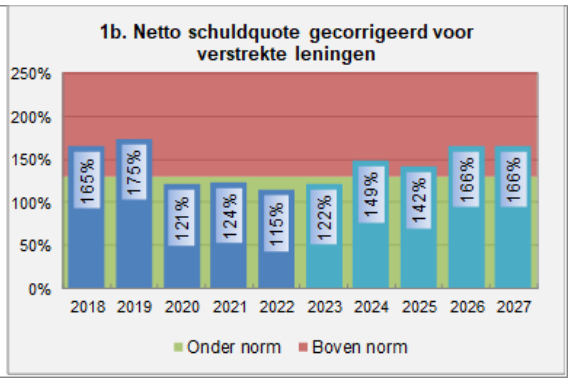

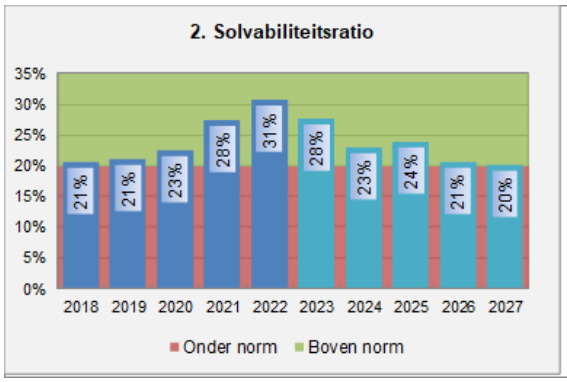

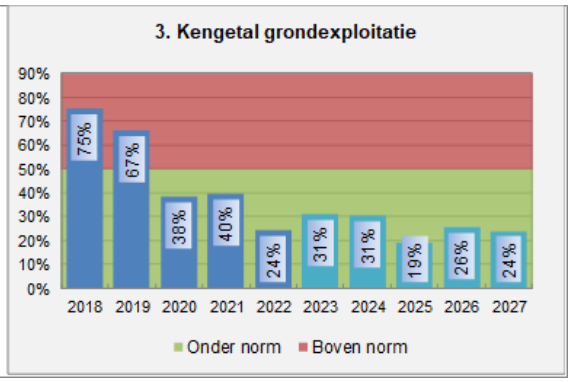

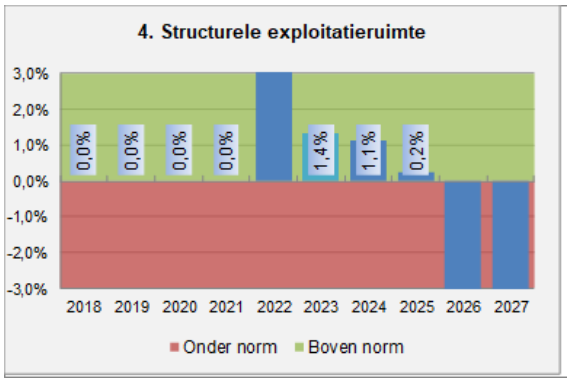

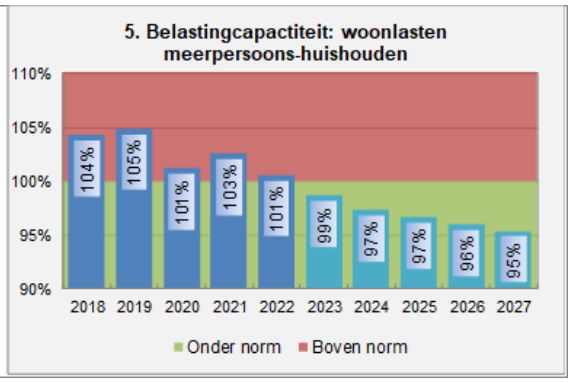

Toelichting financiële kengetallen

De kengetallen zijn op basis van de jaarrekening 2022, aangevuld met de gegevens uit het lopende begrotingsjaar 2023 en de meerjarenbegroting en -perspectief, tot stand gekomen.

1a. Netto schuldquote
De schuldquote stijgt als gevolg van het investeringsvolume. Hierdoor is ook een verhoging van het vreemd vermogen (combinatie van lang en korte geldleningen) noodzakelijk. In de prognose meerjarenbalans is een stijging voorzien van de langlopende en kortlopende geldleningen.

1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Dit kengetal geeft het effect aan als alle aan derden verstrekte leningen buiten beschouwing worden gelaten. Dit kengetal laat hetzelfde effect zien als de netto schuldquote.

2. Solvabiliteit
De solvabiliteit neemt de komende jaren licht af van 28% in 2023 naar uiteindelijk 20% in 2027. Dit is conform de minimale streefwaarde van 20%.

3. Kengetal Grondexploitatie
Dit kengetal is te lezen als een verbijzondering van de balansratio '1 Netto schuldquote'. In dit kengetal worden de bouwgronden (in exploitatie + niet in exploitatie) gedeeld door de totale inkomsten van de gemeente. Dit kengetal verbetert van 31% in 2023 naar circa 24% in 2027. Dit wordt veroorzaakt doordat de komende jaren diverse voorraden bouwgrond in exploitatie afgesloten zullen worden.

4. Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. In 2026 en 2027 is dit kengetal negatief (-3,6% in 2026 en -5,2% in 2027).

5. Gemeentelijke belastingcapaciteit
De gemeentelijke belastingcapaciteit laat de ontwikkeling van de lokale belastingen en heffingen voor een gemiddeld gezin zien afgezet tegen de gemiddelde belastingdruk van gemiddeld Nederland. Bij een score onder de 100% is de belastingdruk lager dan gemiddeld Nederland. Barneveld ligt vanaf de begroting 2023 onder het landelijk gemiddelde.

Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen

3.1 Inleiding

Het onderhoud van de kapitaalgoederen legt beslag op een aanzienlijk deel van de financiële middelen. Kapitaalgoederen zijn verdeeld naar de categorieën wegen, groen, water en gebouwen. In deze paragraaf wordt ingegaan op het beleidskader, de beheerplannen en de financiële consequenties.

In de beheerplannen legt de gemeenteraad de kaders vast voor de uitvoering van het onderhoud aan de kapitaalgoederen. Het niveau van het onderhoud en de kwaliteit van de kapitaalgoederen zijn bepalend voor het voorzieningenniveau en de jaarlijkse lasten. Met de vaststelling van de programmabegroting machtigt de raad het college van burgemeester en wethouders om de uitgaven ten laste van de eventuele onderhoudsvoorzieningen te brengen.

3.2 Wegen

Doel: wat willen we bereiken en wat zijn daarvoor de kaders?
Het beleidskader is vastgesteld in de Beleidsvisie beheer en onderhoud wegen 2017-2026. Naast veilig begaanbare wegen is het belangrijkste doel is dat het gemiddeld kwaliteitsniveau van de gemeentelijke wegen minimaal Basis moet zijn. Op dit moment is dat niet het geval. In november 2022 is het Beheerplan wegen 2023-2027 vastgesteld. Hierin is aangeven hoe we ervoor zorgen dat het kwaliteitsniveau Basis wordt bereikt.

Inhoud: wat gaan we doen om het gewenste kwaliteitsniveau te bereik?
- Kleinschalig onderhoud: om onveilige situaties op te voorkomen en te verhelpen wordt kleinschalig onderhoud uitgevoerd door eigen medewerker en aannemers. Kleinschalig onderhoud vindt plaats op basis van eigen constateringen en meldingen.
- Grootschalig onderhoud: om de wegen in stand te houden is op iedere weg eens in de zoveel jaar een grootschalige onderhoudsmaatregel noodzakelijk. Jaarlijks wordt bepaald voor welke wegen een onderhoudsmaatregel nodig is. Via het jaarlijks uitvoeringsplan groot onderhoud wegen wordt dit vastgesteld door het college. Het uitvoeringsplan wordt ter kennisname aangeboden aan de raad. De uitvoering vindt plaats via de raamcontracten asfalt- en elementenonderhoud.

- Investeringen: de investeringen vanuit beheer wegen zijn het vervangen van verouderde wegen, Levensduurverlengend Onderhoud (LVO) en de aanleg van bermbeton. Dit zoveel als mogelijk binnen integrale projecten. Investeringen vinden plaats via het jaarlijks uitvoeringsplan investeringen dat wordt vastgesteld door de raad.

Monitoren kwaliteitsontwikkeling
In 2024 volgt een rapportage kwaliteitsontwikkeling. Hierin wordt aangeven wat het kwaliteitsniveau is van de gemeentelijke wegen en wat er is bereikt ten opzichte van de vorige kwaliteitsmeting.

Financiën: hoe vindt de financiering plaats?
De financiering is als volgt:
- Kleinschalig onderhoud rechtstreeks via de exploitatie. In de programmabegroting is het hiervoor beschikbare budget geactualiseerd naar de huidige omvang van het areaal (autonome ontwikkeling).
- Grootschalige onderhoud via een jaarlijkse storting (dotatie) vanuit de exploitatiebegroting in de voorziening wegen.
- Investeringen in wegen zijn opgenomen in het MIP. De basis voor deze investeringen zit in het beheerplan wegen, waarin naast onderhoud ook de benodigde investeringen zijn begroot. Om te komen tot de invulling van het uitvoeringsplan 2024 is een afweging gemaakt op de integrale projecten. Het totale kader waarbinnen we handelen wordt bepaald door beschikbaar budget, maar ook door beschikbare capaciteit. We kiezen ervoor eerst af te maken wat al is gestart (onderhanden werk en uitvoeringsplan 2023), wat een aanzienlijk aandeel van de capaciteit claimt (voorbeeld is de Churchillstraat). En ook de onverwachte vervanging van de drie bruggen, die vanwege veiligheid geld en capaciteit claimen krijgt prioriteit (een investering van € 1,4 miljoen voor de bruggen Stoutenburgerweg en € 2 ton voor de brug Lunterseweg). Hierdoor is er onvoldoende capaciteit beschikbaar voor het opstarten van alle nieuwe investeringsprojecten zoals deze in het MIP zijn opgenomen. De afweging is gemaakt om ontsluitingswegen met een hoge verkeersintensiteit hoger te prioriteren. Om die reden zijn de Apeldoonsestraat (urgent vanuit beheer) en de Wolweg (urgent qua verkeersveiligheid) opgenomen in het uitvoeringsplan 2024. Een aantal wegen met een hoge urgentie, maar een lagere verkeersintensiteit (o.a. Postweg, Molenweg, Bakkersweg) zijn niet opgenomen voor 2024 en zullen voor 2025 opnieuw worden afgewogen.

Risico's
- Onvoldoende middelen met name voor de investeringsopgaven.
- Onvoldoende personele capaciteit met name voor het verwezenlijken van de voorgenomen investeringsopgaven binnen het investeringsplafond.
- Onvoorziene prijsstijgingen.

Voorziening groot onderhoud wegen

bedragen x € 1.000

Voorziening Groot onderhoud wegen	Begroting 2024	MJR 2025	MJR 2026	MJR 2027
Stand per 1 januari	**6.355**	**6.515**	**6.647**	**5.874**
Toevoeging	3.564	3.536	2.531	2.706
Onttrekking	- 3.404	- 3.404	- 3.304	- 3.404
Stand per 31 december	**6.515**	**6.647**	**5.874**	**5.176**

3.3 Water

Beleidskader
Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP) en vigerende beleidsplannen.

Het Gemeentelijk Rioleringsplan geeft invulling aan de verplichting vanuit de Wet milieubeheer om de water- en riooltaken en de bekostiging hiervan vast te leggen. Het GRP 2021-2026 is op 26 mei 2021 vastgesteld door de gemeenteraad.

De kern van het GRP is de invulling van de gemeentelijke zorgplichten voor stedelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en grondwater. Daarnaast is er extra aandacht voor oppervlaktewater, klimaatadaptatie, duurzaamheid en samenwerking binnen het Platform Vallei en Eem.
Jaarlijks worden aan de raad het uitvoeringsplan voor het komende jaar en een overzicht van de uitgevoerde activiteiten en maatregelen gepresenteerd.

Financiële consequenties

De genoemde inkomsten en uitgaven komen overeen met de bedragen genoemd in het GRP 2021-2026. De meerjarenbegroting in het GRP geeft een prognose tot het jaar 2026, waarbij ervan uit wordt gegaan dat de voorziening voldoende op peil is om de benodigde maatregelen uit te kunnen voeren. De voorziening riolering heeft als doel om schommelingen in de tarieven op te vangen. De komende periode vinden er vooral stortingen in de voorziening plaats, om in latere jaren (na 2026) de verhoogde kosten te kunnen dekken.

Voorziening riolering GRP

bedragen x € 1.000

Voorziening riolering GRP	Begroting 2024	MJR 2025	MJR 2026	MJR 2027
Stand per 1 januari	**2.745**	**3.046**	**3.661**	**4.234**
Toevoeging	427	742	699	699
Onttrekking	- 127	- 127	- 127	- 127
Stand per 31 december	**3.046**	**3.661**	**4.234**	**4.806**

3.4 Groen

Beleidskader

Bomenbeleidsplan:
In 2023 / 2024 willen we een Bomenbeleidsplan opstellen. Het bevat het beleid rond bomen, het behouden, beschermen en ontwikkelen van (waardevolle)bomen en boomstructuren en het beheer/ onderhoud van bomen.
Gemeente Barneveld wil haar bomen graag op een goede en toekomstgerichte manier beheren om op die manier bomen te behouden. Daarnaast bestaat ook de wens tot het investeren in herplant en nieuwplant van bomen. Om dit te bereiken, is een heldere visie nodig en moeten alle facetten op elkaar afgestemd zijn. Op dit moment zijn de verschillende onderdelen van het beleid- en beheerplannen verouderd, incompleet of ontbreken ze in het geheel.

De ervaring leert ons echter dat groen en bomen niet altijd vanzelfsprekend zijn. In de bebouwde omgeving staat groen constant onder druk. De ruimte is er schaars en kostbaar en andere functies worden ook belangrijk gevonden. De gemeente Barneveld is volop in ontwikkeling en er moet zuinig met de bestaande groen en bomen worden omgegaan. Ontwikkelingen brengen echter ook kansen met zich mee om op een eigentijdse manier met groen en bomen om te gaan en nieuwe waarden te ontwikkelen. Om op een goede manier met bomen om te gaan moet er een goed beeld zijn van wat waardevol is en hoe we dat willen beschermen, behouden en ontwikkelen.

Vanwege de geringe capaciteit binnen de gemeente is er in de begroting dekking om procesbegeleiding en opstellen van het plan extern vorm te geven

Vergroeningsvoorstel Barneveld centrum
Separaat van het Bomenbeleidsplan is er een Vergroeningsvoorstel Barneveld Centrum, opgesteld in samenwerking met Plaatselijk Belang. In overleg met Plaatselijk Belang Barneveld Centrum wordt het planten van bomen in het centrum verder uitgewerkt. De provincie Gelderland bood de mogelijkheid om subsidie aan te vragen voor het aanplanten van bomen om hittestress tegen te gaan. De subsidie vereist een eigen bijdrage van 50%. De subsidieaanvraag is inmiddels goedgekeurd. Voorbereidende werkzaamheden vinden plaats in september. Het planten van de bomen zal op 15 november op de nationale boomfeestdag plaatsvinden.

Beheerplan
Op dit moment is de afdeling bezig met het opstellen van een beheerplan voor de begraafplaatsen. Dit zou kunnen dienen als opstap naar een beheerplan voor al het groen in de wijken. Een planning hiervoor is nog niet gemaakt.

3.5 Gebouwen

Beleidskader
Met de nota Vastgoedbeleid zijn de bestaande vastgoed kaders (spelregels) op één plaats samen gebracht, waarbij een strategische visie op het vastgoed wordt ontwikkeld, “visie en sturing op het vastgoedbeheer”. Doelstelling hierbij is het vastgoed in bezit van de gemeente Barneveld, op een *doeltreffende* en *doelmatige* wijze te beheren. Sinds januari 2023 is de nota Vastgoedbeleid voor het maatschappelijk vastgoed vastgesteld voor Team Vastgoed. Nadat voor het overige gemeentelijke vastgoed het vastgoedbeleid is opgesteld, wordt het integrale vastgoedbeleid voor

besluitvorming voorgelegd aan het college van B&W en de Raad.
Na besluitvorming over de nota Vastgoedbeleid wordt het Meerjaren Plan Maatschappelijk Vastgoed (MPMV) opgesteld, hierin worden de concrete doelstellingen(visie) opgenomen ten aanzien van doelmatigheid(financieel), doeltreffendheid(gebruik), en de technische/functionele uitgangspunten voor gebouwen.
De nota Vastgoedbeleid geeft uitvoering aan de *Vraag* naar huisvesting, voortkomend uit het Accommodatiebeleid dat de handvatten biedt voor het beoordelen van maatschappelijke activiteiten en de ondersteunende rol van de gemeente bij het accommoderen van deze activiteiten. De nota Accommodatiebeleid Sport & Cultuur is op 8 maart 2022 vastgesteld door de Raad.

Technisch beheer
Voor veiligheid & gezondheid en het waarde behoud van vastgoed is het van belang vastgoed in goede staat van onderhoud te houden. Technisch onderhoud is dan ook een kerntaak van team Vastgoed. Wanneer we spreken over technisch onderhoud wordt het onderscheid gemaakt tussen: 1- Planmatig onderhoud (ook wel 'meerjarig onderhoud') en 2- Niet planmatig onderhoud (ook wel 'jaarlijks onderhoud'), dit betreft correctief-, preventief- en dagelijks onderhoud
Van beide vormen van onderhoud worden de uitgangspunten toegelicht in het werkdocument Beheerplan Technisch Onderhoud (BPTO). In de nota Vastgoedbeleid(kaders) en het werkdocument BPTO (in ontwikkeling), zijn de werkprocessen en uitvoeringseisen opgenomen voor het planmatig onderhoud

Planmatig onderhoud
De rapportage planmatig onderhoud 2024-2043 geeft een overzicht van de geprognotiseerde benodigde financiële middelen voor het uitvoeren van de onderhoudswerkzaamheden. Hierin wordt inzichtelijk gemaakt welke structurele onderhoudswerkzaamheden noodzakelijk zijn, gekoppeld aan de toekomstvisie voor het gebruik en het beheer van de gebouwen. Daarnaast zijn mutaties op het gebouwenbestand, de gewijzigde wetgeving en de meest omvangrijke werkzaamheden toegelicht. Het efficiënt uitbesteden van planmatige onderhoudswerkzaamheden is een doorlopend aandachtpunt.
Door aangescherpte wetgeving en maatschappelijke en economische ontwikkelingen wordt er steeds meer gekeken naar de mogelijkheden voor het verduurzamen van het vastgoed. Niet alleen bij nieuwbouw, maar juist bij bestaande bouw worden strengere eisen gesteld. Er wordt momenteel gewerkt aan een voorstel voor een duurzaam meerjarig onderhoudsplan (DMJOP). Verder wordt bekeken in hoeverre onderdelen van klimaat adaptief bouwen, kunnen worden meegenomen in het uitvoeren van onderhoud.

Vastgoedportefeuille
De gemeente Barneveld heeft ongeveer 140 maatschappelijke vastgoed objecten, waarvan voor ongeveer 55 objecten het juridisch eigendom is overgedragen aan scholen, buurthuizen of verenigingen. Voor ongeveer 85 gemeentelijke vastgoed objecten worden de planmatige werkzaamheden gedekt vanuit de Voorziening Onderhoud Gebouwen. Dit betreft objecten voor onder andere gemeentelijke diensten, kleedruimten op buitensportcomplexen, binnensportaccommodaties, zwembaden, de Veluwehal, buurthuizen, opstallen bij begraafplaatsen, monumentale kerktorens, parkeergarage (Transferium Noord) en brandweergarages waaronder het hulpverleningscentrum. Daarnaast verzorgt de gemeente onderhoud aan overige eigendommen in opdracht van beleidsafdelingen, zoals woningen, strategisch aangekocht vastgoed en objecten in de openbare ruimte.

Voorziening Onderhoud Gebouwen (onderhoud kapitaalgoederen)
Jaarlijks wordt de benodigde financiële dekking op de uitvoeringskosten in beeld gebracht. De financiële middelen worden jaarlijks door het college vastgesteld. Aan de hand van deze financiële prognose wordt het gemiddelde jaarlijkse dotatiebedrag berekend voor de periode 2024-2043. De Voorziening Onderhoud Gebouwen voorziet in een dekking van kosten over de eerste 20 jaar, 2024-2043. Conform de bepalingen in de *Nota reserve en voorzieningen,* wordt over de eerste 10 jaar een dekking van 100% aangehouden en voor de volgende jaren een dekking van 75%.

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen

bedragen x € 1.000

Voorziening Onderhoud gemeentelijke gebouwen	Begroting 2024	MJR 2025	MJR 2026	MJR 2027
Stand per 1 januari	**2.261**	**1.065**	**258**	**881**
Toevoeging	1.438	1.438	1.438	1.438
Onttrekking	- 2.634	- 2.246	- 815	- 2.152
Stand per 31 december	**1.065**	**258**	**881**	**167**

5.6 Meerjaren Investeringsplan (MIP)

Algemeen
In het uitvoeringsplan 2024 zijn de nieuwe investeringen opgenomen waarmee we in 2024 starten. Een groot gedeelte van deze investeringen wordt in de jaren 2025 en 2026 afgerond. Sinds 2022 werken we in Barneveld met de systematiek van het Meerjarig Investering Plan (MIP), waarbij we alle (geplande en gewenste) investeringen voor de komende 10 jaar in een overzicht bij elkaar brengen. Het werken met een MIP en uitvoeringsagenda is een ontwikkeltraject waarbij we steeds meer vooraf integraal kijken wat noodzakelijk en mogelijk is. Met het uitvoeringsplan 2024 hebben we een volgende grote stap gezet. In dit uitvoeringsplan is, naast financiën ook de beschikbare capaciteit bepalend geweest. Welke nieuwe investeringen kan de organisatie aan op basis van capaciteit, rekening houdende dat er ook al veel is opgestart (onderhanden werk) of gepland (Uitvoeringsplan 2023). Dit is een complex proces omdat hiervoor integrale planning en afstemmingen nodig zijn, niet alleen vanuit het MIP maar ook bijvoorbeeld vanuit de woningbouwopgave. Daarnaast is het investeringsplafond verder vertaald in de structurele kapitaallasten. Of de investeringen financieel haalbaar zijn is afhankelijk of de kapitaallasten gedekt kunnen worden in de begroting.
Bij de kadernota 2024 is het MIP 2024 - 2033 vastgesteld. Deze is uitgangspunt geweest voor het huidige uitvoeringsplan. Bij de kadernota is besloten om het investeringsplafond te handhaven. De investeringen waarmee in 2024 gestart worden leiden tot structurele lasten in het jaar na afronding van de investering. In het uitvoeringsplan 2024 is inzichtelijk gemaakt in welk jaar de investeringen afgerond worden. Veelal betreffen dit dus meerjarige investeringen. Met het uitvoeringsplan 2024 wordt het gehele krediet voor de investering beschikbaar gesteld. Periodiek wordt over de financiële voortgang van het krediet gerapporteerd. Zonder het totale krediet beschikbaar te stellen is het niet mogelijk de investeringen voor te bereiden en uit te gaan voeren.
De structurele kapitaallasten van het uitvoeringsplan 2024 passen binnen het bij de kadernota 2024 vastgestelde investeringsplafond.

bedragen * 1.000	Totale investering	Invulling uitvoeringsplan 2024	Invulling uitvoeringsplan 2025	Invulling uitvoeringsplan 2026
III. Investeringen onder plafond	€ 14.000	€ 5.897	€ 7.771	€ 332
IV. Nieuwe investeringen	€ 4.550	€ 240	€ 740	€ 3.570
Netto Investeringen onder plafond	**€ 18.550**	**€ 6.137**	**€ 8.511**	**€ 3.902**
Investeringsplafond voor 2024 - 2026	€ 43.100	€ 13.100	€ 11.900	€ 18.100
Verschil ten opzichte van het plafond	**€ 24.550**	**€ 6.963**	**€ 3.389**	**€ 14.198**
Bruto Investeringen	€ 60.748	€ 33.242	€ 20.918	€ 6.588

Als uitgangspunt voor de verdeling van de capaciteit voor investeringen is gehanteerd we maken de investeringen af waaraan we begonnen zijn (uitvoeringsplan 2023). Op basis van dit uitgangspunt is de capaciteit voor nieuwe investeringen beoordeeld. Voor het uitvoeringsplan 2024 betekent dit dat capaciteit een belangrijke afwegingsfactor is.
In het MIP 2024 – 2033 zijn investeringen geclassificeerd als nieuwe investeringen. In het uitvoeringsplan 2024 is de afweging gemaakt over deze investeringen en vastgesteld dat deze investeringen onder het investeringsplafond passen.
Het uitvoeringsplan 2024 is realistisch ingestoken. Of het uitvoeringsplan 2024 daadwerkelijk volgens de planning gerealiseerd gaat worden wordt beïnvloed door externe factoren.
De verwachting is dat de participatietrajecten in binnenstedelijke gebieden meer doorlooptijd gaan kosten. De impact van stikstof blijft een risico. Daarnaast zien we dat de externe uitvoeringscapaciteit een risico vormt. De krapte op de arbeidsmarkt blijft daarnaast een risico voor de benodigde personeelscapaciteit. Over deze risico’s informeren wij u bij de tweede tussenrapportage 2024.
In het uitvoeringsplan 2024 zijn de investeringen waartegenover opbrengsten staan in kaart gebracht. Deze opbrengsten zijn heffing en leges, lagere energiekosten, huuropbrengsten of een extra opbrengst uit het gemeentefonds (voorgezet onderwijs). De investeringen waarbij de verwachting is dat de opbrengsten de structurele kapitaallasten van de investering dekt zijn budgetneutraal verwerkt. Dit brengt een risico met zich mee dat de opbrengsten uiteindelijk niet de gehele kapitaallasten dekken.

Paragraaf 4 Financiering

4.1 Inleiding

Onder financiering wordt het aantrekken van geldleningen verstaan. Behalve voor investeringen wordt er geld aangetrokken (of uitgezet) voor de exploitatie. Als de inkomsten van de gemeente

(vanuit de algemene uitkering en de belastingen) niet gelijk lopen met de uitgaven wordt er zogenoemd 'kort geld' aangetrokken. Dit zijn geldleningen met een looptijd die korter is dan één jaar. In de meeste gevallen wordt een kasgeldlening met een looptijd van één of enkele maanden aangetrokken.

Conform het treasurystatuut worden in deze paragraaf de kansen en risico's rond financiering in beeld gebracht. Om de financieringsbehoefte zo goed mogelijk in te schatten wordt een liquiditeitsprognose gemaakt die in de reguliere processen wordt ingebed.

4.2 Beleid

Algemeen

In 2018 is het treasurystatuut voor het laatst geactualiseerd. De actualisatie betrof wijzigingen vanuit gewijzigde wet- en regelgeving en aansluiting bij de actuele inrichting van de treasuryorganisatie. De eerstvolgende actualisatie is gepland voor 2024.

Een algemeen uitgangspunt voor de treasury is om het renterisico te beheersen en de rentekosten zo laag mogelijk te houden. Uiteraard passend binnen de kaders die in het treasurystatuut staan, die weer gebaseerd zijn op onder andere de Wet Fido.

Bij het aantrekken of uitzetten van geld is het van belang dat slechts beperkt risico wordt genomen bij het oversluiten (consolideren) van kasgeldleningen. Daarom worden vaste geldleningen voor (grote) investeringen aangetrokken op momenten dat de rente gunstig is en wordt het tijdelijk overschot aan liquide middelen zo beperkt mogelijk gehouden. In het kader van het schatkistbankieren zijn met de bank afspraken gemaakt voor het dagelijks afromen van overbodige saldi op de rekeningen-courant bij de bank. Deze overtollige middelen dienen verplicht te worden aangehouden op de rekening schatkistbankieren.

4.3 Financiële aspecten

Renteontwikkeling/rentevisie

De rentevisie is gebaseerd op de actuele ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt. Hierbij wordt gebruikgemaakt van de renteprognose en berichtgeving van een aantal banken. De tijd van de lage, zelfs negatieve rentes, is voorbij. Om de hoge inflatie te beteugelen worden momenteel door de ECB meerdere renteverhogingen in korte tijd doorgevoerd. Onzeker is tot welk niveau.

Het gemiddelde gewogen rentepercentage van de langlopende leningen zal naar verwachting in 2024 rond de 2,27% liggen. Dit is gebaseerd op de huidige leningenportefeuille. Dit percentage is hoger dan in 2023. Dit is het resultaat van het afsluiten van herfinanciering in 2023 tegen hogere rentepercentages. Voor 2024 is uitgegaan van een aanvullende langlopende financiering van € 40 miljoen (zie de tabel financieringsbehoefte). Daarnaast is er rekening gehouden met het eventueel aantrekken van een korte lening van € 10 miljoen en een kasgeldlening van € 12 miljoen.
Voor de berekening van de kapitaallasten is uitgegaan van een rentepercentage van 1,15%.

Renteschema

bedragen x € 1.000

Renteschema		Begroting 2024
a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering	(-)	- 4.675
b. Externe rentebaten (idem)	(+)	343
Saldo rentelasten en rentebaten		**- 4.332**
c1. Rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	(+)	1.035
c2. Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	(+)	-
c3. De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= project-financiering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	(-)	-
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		**- 3.297**
d1. Rente over eigen vermogen	(-)	-
d2. Rente over voorzieningen (contante waarde)	(-)	-

Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		**- 3.297**
e. Aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	(-)	3.357
f. Renteresultaat op het taakveld treasury		**59**

Financieringsbehoefte

bedragen x € 1.000

Financieringsbehoefte	Begroting 2024
Stand van de opgenomen leningen per 1 jan.	199.843
Aflossingen in de loop van het jaar	18.432
Aan te trekken nieuwe leningen	40.001
Stand van de opgenomen leningen per 31 dec.	**221.412**

4.4 Risicobeheer

In de Wet Fido zijn kaders opgenomen ter beperking van het renterisico op de netto vlottende schuld (kasgeldlimiet) en het renterisico op de vaste schuld (renterisiconorm). Renterisico's kunnen ook met behulp van derivaten afgedekt worden, maar de gemeente Barneveld maakt hier geen gebruik van. Daarnaast kan nog sprake zijn van een kredietrisico van aan derden verstrekte leningen.

Renterisiconorm
Op grond van de Wet Fido is voor gemeenten de zogenaamde renterisiconorm ingesteld. Doel hiervan is dat gemeenten in geval van herfinanciering en renteherziening van geldleningen hun leningenportefeuille zodanig spreiden dat de renterisico's gelijkmatig over de jaren worden gespreid. De renterisiconorm geeft een aanwijzing voor de gevoeligheid van de gemeente voor veranderingen in de rente.
De renterisiconorm wordt afgezet tegen de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen. De renterisiconorm bedraagt in 2024: omvang begroting 2024 x 20% € 36,1 miljoen en moet afgezet worden tegen onze aflossingen van circa € 18,4 miljoen.
Dit betekent dat onze gemeente in 2024 binnen de norm blijft.

bedragen x € 1.000

Renterisico	Begroting 2024	MJR 2025	MJR 2026	MJR 2027
Renterisico op vaste schulden				
Renteherziening o/g	-	-	-	-
Renteherziening u/g	-	-	-	-
Netto saldo herziening	**-**	**-**	**-**	**-**
Aflossingen	18.432	19.432	20.932	21.819
Renterisico vaste schulden (3+8)	**18.432**	**19.432**	**20.932**	**21.819**
Toegestane renterisiconorm				
Omvang begroting (= grondslag)	180.705	172.892	170.836	170.807
Renterisiconorm (in % van de grondslag)	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%
Minimumbedrag (wettelijk bepaald)	2.500	2.500	2.500	2.500
Toegestane renterisiconorm	**36.141**	**34.578**	**34.167**	**34.161**
Toets renterisiconorm				
Onderschrijding	**17.709**	**15.146**	**13.235**	**12.342**
Overschrijding				

Kasgeldlimiet

Om het risico van kortlopende financiering te beperken is in de Wet Fido de kasgeldlimiet vastgesteld. De kasgeldlimiet is een vastgesteld percentage berekend over de lastenkant van de begroting. Zodra de kortlopende financiering (rekening-courant en kasgeldleningen) boven dit bedrag uitkomt dient de gemeente over te gaan tot consolidatie. De kortlopende schuld kan dan omgezet worden in een langlopende geldlening (zodat de rente alsnog 'vast' komt te staan). In 2024 blijven we onder de kasgeldlimiet van circa € 15 miljoen. Gedurende het jaar verwachten wij wel fluctuaties in de stand. Mede afhankelijk van het verwachte verloop van de financieringsbehoefte op middellange termijn en de renteontwikkeling wordt het bedrag in 2024 (deels) geconsolideerd.

bedragen x € 1.000

Kasgeldlimiet	Begroting 2024
Netto vlottende schuld	
Omvang vlottende schulden	
- Bankschulden	-
- Kasgeldleningen (looptijd < 1 jaar)	22.000
Omvang vlottende schulden	**22.000**
Omvang vlottende middelen	
- Liquide middelen	-
- Overige uitstaande gelden (looptijd < 1 jaar)	7.659
Omvang vlottende middelen	**7.659**
Netto vlottende schuld	**14.341**
Toegestane kasgeldlimiet	
Omvang begroting (=grondslag)	180.705
Kasgeldlimiet (in % van de grondslag)	8,5%
Toegestane kasgeldlimiet	**15.360**
Toets kasgeldlimiet	
Onderschrijding	**1.019**
Overschrijding	

4.5 Garantieverplichtingen

De gemeente verstrekt geen garanties, tenzij de gemeenteraad besluit om hiervan af te wijken. Dit kan de raad doen om een publiek doel te dienen, waarbij aan randvoorwaarden wordt voldaan. De mogelijkheden om deze garanties af te geven, bepaald in de wet Fido en het treasurystatuut, zijn beperkt. In 2010 is in de nota Garantstellingen uitgewerkt welke beleidsregels hierbij gehanteerd worden.

Ontwikkeling garantstellingen
Per 2024 staat de gemeente Barneveld garant voor een bedrag van € 92,4 miljoen. Een forse daling wordt voorzien vanaf 2025 door het wegvallen van de garantstelling voor de vernieuwbouw van het Johannes Fontanus College. Overige dalingen worden veroorzaakt door de aflossingen op de garantstellingen WSW.

Waarborgfonds Sociale Woningbouw
De achtervangpositie van de gemeente in het Waarborgfonds Sociale Woningbouw vormt, samen met het aandeel van het Rijk, de derde zekerheid in de achtervangstructuur. De zekerstellingen zijn namelijk als volgt georganiseerd: de eerste zekerheid zijn de financiele middelen van de woningbouwcorporatie zelf. De tweede zekerheid bestaat uit de borgstellingreserve van het waarborgfonds. En als derde en laatste staan de overheden garant.

Onderstaand is in grafiekvorm het globale verloop van de garantstellingen weergegeven voor de komende jaren. Uiteraard is deze grafiek een momentopname, omdat (zeker vanuit het Waarborgfonds Sociale Woningbouw) de kans aanwezig is, dat er nieuwe garantstellingen zullen ontstaan.

Verloop garantstellingen

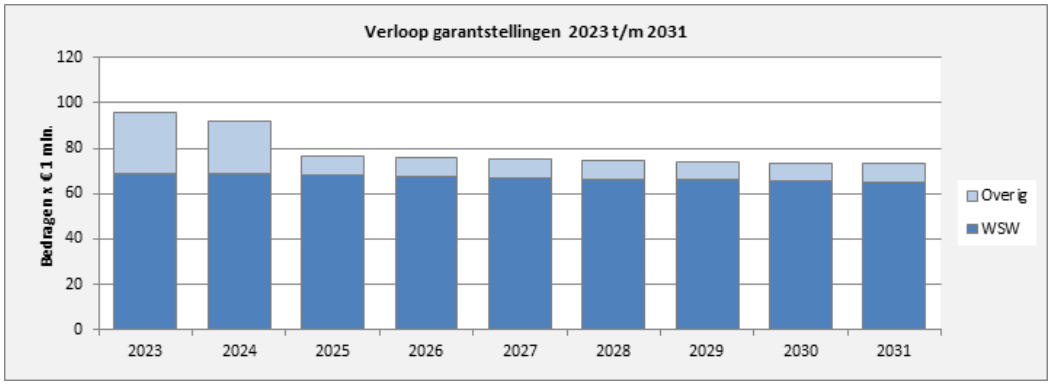

Paragraaf 5 Grondbeleid

5.1 Inleiding

In de huidige Nota Grondbeleid zijn de kaders gesteld waarbinnen de gemeente haar grondbeleid vormgeeft. Actief en behoedzaam zijn daarin de kernbegrippen. Dat betekent dat de gemeente enerzijds zelf ontwikkelt en anderzijds ruimte biedt aan zelfrealisatie door derden en deze faciliteert. Eigen grondposities blijven voor de gemeente van belang om sturing te kunnen geven aan de gewenste invulling van projecten en indien daar sprake van is ook te kunnen delen in de opbrengsten van ontwikkelingen. De baten en lasten van de gemeentelijke grondexploitaties worden verantwoord onder de programma's 2 en 3 (respectievelijk Bedrijvigheid & Bereikbaarheid en Woon- & Leefomgeving). Een nadere toelichting is opgenomen in de Meerjarenprognose Grondexploitaties 31 december 2022 (MPG).

Het projectmatige karakter van de grondexploitatie is duidelijk afwijkend ten opzichte van de rest van de gemeentelijke exploitatie. De baten en lasten worden geactiveerd en hebben als zodanig geen invloed op het resultaat in het betreffende jaar. Deze activering wordt zichtbaar op de balans van de gemeente onder 'voorraden'. Als complexen worden afgesloten dan worden de resultaten zichtbaar en verantwoord in de jaarrekening. Daarnaast is het mogelijk dat er tussentijds winstnemingen of verliezen worden genomen, voorafgaand aan het afsluiten van een project.

De huidige economische ontwikkelingen, hoge inflatie, rente verhogingen van de Europese Centrale Bank om de inflatie te beteugelen, grondstoftekorten en de stikstofproblematiek brengen onzekerheden met zich mee. In de kwartaalberichten van adviesbureau Metafoor (eerste en tweede kwartaal 2023) zijn verschillende ontwikkelingen en oorzaken daarvan geschetst die deze onzekerheden verder duiden.

Zo is te zien dat in de eerste helft van 2023 de prijzen voor woningen na een daling in het eerste kwartaal, weer een lichte stijging laten zien in het tweede kwartaal. Op jaarbasis blijft nog steeds een daling zichtbaar**.** Verder blijkt uit de kwartaalberichten dat de bouwkosten blijven stijgen. Met name in het eerste kwartaal stijgen de kosten aanzienlijk op kwartaalbasis, in het tweede kwartaal is een beperktere stijging zichtbaar.

De ontwikkelingen van de kosten en opbrengsten van woningen worden beïnvloed door verschillende oorzaken, waarbij tevens sprake is van onderlinge samenhang. Waar de stijging van de bouwkosten eerst met name veroorzaakt werd door stijgende materiaal- en energiekosten, is nu een forse stijging te zien in de arbeidskosten als gevolg van de loonstijgingen. Anderzijds zorgen deze loonstijgingen ook voor meer vraag naar woningen (hogere rente lasten zijn beter op te vangen) waardoor onder andere de prijzen van woningen stijgen. Verder blijft de stikstofproblematiek een oorzaak voor een beperkter aanbod (de schaarste van woningen is in het tweede kwartaal 2023 toegenomen). Deze schaarste stuwt enerzijds de woningprijzen verder op. Anderzijds zorgt het ook voor lagere materiaalkosten doordat de vraag naar materialen afneemt als gevolg van het stilvallen van projecten.

Deze ontwikkelingen zorgen ervoor dat de woningmarkt onzeker blijft en daarmee ook de gevolgen voor de huidige en toekomstige gemeentelijke grondposities.

De problematiek omtrent de stikstofdepositie blijft actueel. Vanaf 1 januari 2023 heeft de gemeente nog 12 lopende grondexploitaties. Een deel hiervan heeft betrekking op projecten met een onherroepelijke bestemming en/of die binnenkort worden afgesloten. Deze projecten worden niet geraakt door de stikstofuitspraak. Een ander deel ondervindt geen hinder van stikstof omdat Er geen sprake is van overschrijding van de zogenaamde kritische depositiewaarde, bijvoorbeeld door energieneutraal bouwen, de nabijheid van bestaande infrastructuur en/of voldoende afstand tot Natura 2000-gebieden). Het gaat hierbij veelal om woningbouwlocaties. Op dit moment zijn er twee locaties die wel hinder ondervinden van de stikstofproblematiek, te weten Harselaar-Zuid Fase 1B en 2 en, in mindere mate, de Verbindingsweg. Voor beide locaties lijken er oplossingen in zicht. Toch blijft de problematiek rondom de stikstofdepositie weerbarstig en deze is afhankelijk van landelijke en provinciale ontwikkelingen en gerechtelijke uitspraken. Dit kan zorgen dat in zicht zijnde oplossingen, plotseling in een ander daglicht komen te staan.

Het actieve maar behoedzame grondbeleid van de afgelopen jaren heeft de gemeente mogelijkheden verschaft om actief sturing te geven aan gewenste ruimtelijke ontwikkelingen. Voor de verlieslatende grondexploitaties is een verliesvoorziening gevormd. Indien een verlieslatend project wordt afgesloten zal een reeds getroffen verliesvoorziening vrijvallen ter dekking van het tekort. Door deze werkwijze gaat dit verlies niet ten koste van de overige activiteiten van de gemeente. Bijstelling vindt minimaal één keer per jaar, in ieder geval met de jaarverslaggeving, plaats. Met de totstandkoming van de MPG is sinds de jaarrekening van 2015 een verdere stap gezet in de optimale beheersing en aansturing van de nog steeds aanzienlijke grondportefeuille van de gemeente. De totale omvang van de grondportefeuille is de afgelopen jaren afgenomen. Dit beeld is in 2023 niet gewijzigd. De stand van de verliesvoorziening op 31 december 2022, zoals opgenomen in de MPG bij de jaarrekening 2022, bedraagt € 28,3 miljoen.

5.2 Beleid

Voor alle projecten waar de jaarverslaggeving melding van maakt, voert de gemeente een actief grondbeleid. In die gevallen is immers sprake van een door de gemeente te ontwikkelen eigen grondpositie. Een actief grondbeleid betekent kort gezegd, dat de gemeente de benodigde gronden verwerft, bouwrijp maakt en uitgeeft en na de bouw het gebied woonrijp maakt. Een actief grondbeleid maakt het eenvoudiger om vanuit de gemeentelijke overheid sturing te geven aan het realiseren van woningen, de categorisering van woningen en de wijze van exploiteren van terreinen en gebouwen.

Voortdurend wordt gemonitord of het aanbod voldoende aansluit bij de behoefte, waarbij uiteraard rekening wordt gehouden met woningtrends. De resultaten worden meegenomen in het woonbeleid van gemeente Barneveld en vertaald naar de prestatieafspraken met Woningstichting Barneveld en overeenkomsten met marktpartijen.

De komende periode blijft de inzet ook gericht op de huisvesting van kwetsbare groepen, starters en senioren met een accent op het realiseren van voldoende betaalbare huur- en koopwoningen, conform het landelijke beleid om tot en met 2030 twee derde van de nieuwbouw in de betaalbare sfeer te bouwen . Daarbij worden ook de demografische ontwikkelingen betrokken, alsook de spreiding over de 9 kernen. Jongeren en ouderen willen graag in de eigen omgeving kunnen blijven wonen. Woningbouw vindt primair plaats om te voorzien in de eigen woningbehoefte, maar daarnaast wordt ook een bijdrage geleverd om de druk op de landelijke woningmarkt wat te verlichten. Met de vastgestelde Woondeal, waarbij gemeente Barneveld voor de periode 2022 tot en met 2030, een nieuwbouwopgave van 5.380 woningen is overeengekomen (gemiddeld bijna 600 woningen per jaar), wil de gemeente binnen de regio Foodvalley haar steentje bijdragen. Daarnaast richten we ons, gelet op de blijvende dynamiek en de vraag van de markt, op de ontwikkeling van de bedrijventerreinen, namelijk Harselaar-Zuid Fase 1B en Verbindingsweg (woon-werk landschap).

Bij een faciliterend grondbeleid laat de gemeente de gewenste ruimtelijke ontwikkeling over aan de markt. Voor ontwikkellocaties waar de gemeente niet alle gronden in eigendom heeft, zoals Harselaar-Zuid, Thorbeckelaan-Noord, Bloemendal, Holzenbosch II en Verbindingsweg, is het van belang dat deze plangebieden integraal worden ontwikkeld teneinde een goede ruimtelijke ordening te borgen. Bovenstaande werkwijze geldt ook voor ontwikkellocaties waar de gemeente geen of nauwelijks een grondpositie heeft, zoals De Burgt III.

Per ontwikkellocatie is een masterplan (structuurvisie) opgesteld waarin de functies, het voorgenomen programma en hoofdstructuur van wegen, groen en water zijn vastgelegd. Deze planonderdelen hebben betrekking op het gehele, in de structuurvisie aangewezen gebied. Aanvragen van derden worden hierop getoetst.

De hoofdstructuur betreft zogenaamde bovenwijkse voorzieningen die in voorkomende gevallen door de gemeente worden voorgefinancierd. De daarmee samenhangende kosten en andere kosten die de gemeente maakt, worden naar rato verhaald op de betrokken ontwikkelaars van de deellocaties (en dus ook deels ten laste van de gemeente voor haar aandeel van de gronden). De instrumenten en geschetste systematiek zal, naar het zich laat aanzien, beperkt wijzigen onder de Omgevingswet, waarvan de inwerkingtreding is gepland voor 1 januari 2024.

Sinds 2015 wordt jaarlijks een Meerjarenprognose Grondexploitaties (MPG) opgesteld. Deze wordt tegelijk met de jaarverslaggeving aan de raad aangeboden. In de jaarrekening is onder de toelichting op de voorraden het jaarlijks overzicht grondexploitaties opgenomen. Dit sluit aan op de MPG. Daarin is een uitgebreid overzicht opgenomen van alle grondexploitaties, inclusief visualisaties, risico’s en een korte beschrijving van de projecten. De grondexploitaties zoals aangeboden bij de jaarrekening zijn voor de begroting 2024 ongewijzigd.

5.3 Financiële aspecten

Jaarlijks worden bij het opmaken van de jaarrekening en de MPG de definitieve resultaten van de grondexploitaties opgemaakt, verwerkt en vastgesteld. In de tussentijdse rapportages worden indien nodig de aangepaste, te verwachten resultaten opgenomen. In de onderstaande tabel zijn op basis van de laatste inzichten, zoals gerapporteerd in de MPG bij de jaarrekening 2022, de resultaten van de grondexploitaties op eindwaarde opgenomen. Indien een resultaat verlieslatend is, is er voor de betreffende grondexploitatie een verliesvoorziening opgenomen. Het voornemen is om in 2023 de volgende grondexploitaties af te sluiten:

- Harselaar-Centraal
- Tolnegenweg Oost
- Schoolterrein Hessenweg

Van de grondexploitatieprojecten met een voornemen om deze in 2023 af te sluiten zijn de grondexploitaties Harselaar-Centraal en Tolnegenweg-Oost verlieslatend, waardoor er een verliesvoorziening voor de projecten gevormd is van respectievelijk € 15.546.404 en € 704.175. Bij het afsluiten van de projecten zal de getroffen verliesvoorziening vrijvallen en worden ingezet om het negatief resultaat van de betreffende grondexploitaties te dekken. Indien deze projecten conform prognose (financieel en einddatum) worden afgesloten zal de totale verliesvoorziening van € 28.255.802 afnemen met € 16.250.579 naar € 12.005.223.

Van de grondexploitatieprojecten met een voornemen om deze in 2023 af te sluiten hebben de grondexploitaties Harselaar-Zuid Fase 1A en Schoolterrein Hessenweg een gezamenlijk positief resultaat van € 2.260.281 (voor individuele resultaten: zie bovenstaande tabel). Indien deze projecten conform prognose (financieel en einddatum) worden afgesloten komt het positieve resultaat ten gunste van het jaarrekeningresultaat.

Naast een resultaat uit projecten met een positief eindresultaat zijn er ook projecten met een positief resultaat op eindwaardedatum, waarbij tussentijds winst genomen dient te worden op basis van het BBV.

Voorafgaand aan of uiterlijk bij het aanbieden van de jaarrekening zal op basis van nacalculatie en de actuele boekwaarden (geboekte kosten en opbrengsten) het definitieve eindresultaat van deze projecten in een separaat raadsvoorstel of bij de jaarrekening worden aangeboden aan de raad. Hierbij zal ook een voorstel worden gedaan voor de resultaatbestemming.

bedragen x € 1.000

Verliesvoorziening	Plan fase	Resultaat op eindwaarde	Eindwaarde datum	Verlies-voorziening
Thorbeckelaan Zuid	2	- 1.120	31-12-2025	1.120
Harselaar - Centraal	2	- 15.546	31-12-2023	15.546
Harselaar-Zuid Fase 1A	2	2.181	31-12-2023	-
Thorbeckelaan Noord	2	- 811	31-12-2027	811
Tolnegenweg Oost	2	- 704	31-12-2023	704
Harselaar-Zuid Fase 1B en 2	2	5.791	31-12-2031	-
Schoolterrein Hessenweg	3	79	31-12-2023	-
Holzenbosch I	3	1.823	31-12-2024	-
Holzenbosch II	3	179	31-12-2028	-
Bloemendal	3	- 5.509	31-12-2032	5.509
Verbindingsweg	3	- 4.566	31-12-2026	4.566
Oostbroek	3	137	31-12-2027	-
Totaal verliesvoorziening				**28.256**

5.4 Risicomanagement

In het kader van risicomanagement is een gemeentebreed weerstandsvermogen bepaald, waar de grondexploitaties onderdeel van uitmaken. Dit is opgenomen in paragraaf 2.

Twee keer per jaar wordt aan de hand van een herziene risico-inventarisatie het benodigde weerstandsvermogen bepaald, waaronder met deze begroting. De risico’s in de grondexploitaties vormen onderdeel van deze periodieke inventarisatie.

Bovendien stelt de Meerjarenprognose Grondexploitaties (MPG) ons in staat om de grondportefeuille nog beter te sturen op zowel het niveau van de afzonderlijke complexen als op dat van de totale grondportefeuille.

5.5 Kaderstelling / beslispunten

Het grondbeleid is uitgewerkt in de Nota Grondbeleid. Dit beleid is door de raad op 14 december 2016 opnieuw vastgesteld en wordt normaal gesproken eens in de vier jaar herzien. Herziening vindt nu naar verwachting eind 2023 plaats, gelet op de nieuwe Omgevingsvisie en de mogelijke gevolgen daarvan voor het grondbeleid. Op 9 november 2016 heeft de raad de ‘Kaders procesgang grondexploitatie 2016’ vastgesteld. Hierin zijn de fasen van grondexploitatie beschreven alsmede het proces van vaststelling en hoe er geacteerd wordt bij een te verwachten onder- of overschrijding. Dit naar aanleiding van wijzigingen in het BBV, die ingegaan zijn per 2016.

Samenvattend zijn er twee beslispunten die het college machtigen tot uitgaven:

1. Voorbereidingskredieten (Kaders Procesgang grondexploitaties 2016)
Het college wordt door de raad gemandateerd om in het jaar 2024 voorbereidingskredieten in te stellen tot een maximum van € 500.000 per complex. Het gaat hierbij om complexen die op de nominatie staan om binnen korte tijd in exploitatie te worden genomen.

2. Strategische grondaankopen (Grondbeleid 2016)
Het college wordt door de raad gemachtigd om in het jaar 2024 grond aan te kopen tot een bedrag van maximaal € 5 miljoen ten behoeve van strategische verwervingen buiten de in de Structuurvisie aangewezen zoekgebieden voor woningbouw en bedrijventerreinen.

Een randvoorwaarde bij strategische verwervingen is dat er een zekere mate van strategisch belang is bij het aankopen van de gronden. Het strategisch belang dient achteraf expliciet aan de raad te worden verantwoord.

Overigens is het college op grond van de gemeentewet (artikel 160) bevoegd tot het doen van aankopen binnen de in de Structuurvisie aangewezen zoekgebieden voor woningbouw en bedrijventerreinen.

Paragraaf 6 Verbonden partijen

6.1 Inleiding

In deze paragraaf geven we inzicht in de relaties van de gemeente met derde rechtspersonen waarin bestuurlijke invloed wordt uitgeoefend én waarmee financiële belangen gemoeid zijn. Verbonden partijen dienen een publiek belang. De raad ziet erop toe dat de verbonden partijen bijdragen aan de doelstellingen uit de programma's.

Definities
Verbonden partij: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarbij de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft.
Bestuurlijk belang: zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Als geen sprake is van bestuurlijke zeggenschap, worden eventuele risico's in de paragraaf weerstandsvermogen beschreven.
Financieel belang: een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Als de financiële relatie uitsluitend bestaat uit inkomens- en/of vermogensoverdrachten (subsidies), is er geen sprake van een financieel belang. Deze relaties worden niet in deze paragraaf beschreven. Als daartoe vanuit de kaderstellende rol aanleiding is, worden deze relaties direct bij de programma's beschreven.
Als er sprake is van financiële risico's, dan worden deze in de paragraaf weerstandsvermogen beschreven.

Er zijn twee soorten verbonden partijen:
1. Publiekrechtelijk: de gemeenschappelijke regeling. Afhankelijk van de aard van samenwerking kan wel of geen rechtspersoon worden gecreëerd. Wordt er geen rechtspersoon gecreëerd dan bestaat de samenwerking vooral uit overleg. Wordt er wel een rechtspersoon in het leven geroepen, dan is er sprake van verlengd lokaal bestuur;
2. Privaatrechtelijk: rechtspersoon, zoals een vennootschap (bv, nv of cv), stichting of vereniging.

6.2 Beleid

De gemeente wil de beoogde doelen, zoals geformuleerd in de Kaderbrief en Programmabegroting, optimaal realiseren. In de meeste gevallen betekent dit dat de gemeente zelfstandig taken en resultaten kan realiseren. In een aantal gevallen is samenwerking met derden zinvol.

De gemeente kan een relatie met een verbonden partij aangaan, indien de voordelen van de samenwerking opwegen tegen de nadelen. Mogelijke voor- en nadelen van verbonden partijen staan beschreven in de nota Verbonden Partijen 2018.

De visie en kaders van verbonden partijen moeten geen harnas zijn, maar een werkbaar en helder instrument . De afweging van voor- en nadelen is tenslotte slechts beperkt in cijfers uit te drukken. De beoordeling en weging van factoren is iets wat bij elke verbonden partij opnieuw zorgvuldig dient te gebeuren. Voor het aangaan van een verbinding met een partij zijn kaders

geformuleerd in de nota Verbonden Partijen.

6.3 Verbonden partijen

Inzicht in verbonden partijen

Om het college en de raad te ondersteunen bij de besturing, rangschikken we onze verbonden partijen bij elke programmabegroting en jaarverslaggeving naar de volgende relevante criteria:

- zeggenschap: de mate waarin de gemeente Barneveld een reële of verwaarloosbare invloed heeft op de verbonden partij (het gaat hierbij niet zozeer om een hard percentage);
- beleidsintensiteit: de mate waarin sprake is van veel en/of veranderende beleidskaders.

Reële zeggenschap		**Beleidsintensiteit: Laag**	**Beleidsintensiteit: Hoog**
	Financieel belang/risico/kans: Laag	Parkeerservice Regio de Vallei OMVV	Regio Foodvalley
	Financieel belang/risico/kans: Hoog	GBO MTB OddV PPS De Burgt	VGGM
Verwaarloosbare zeggenschap		**Beleidsintensiteit: Laag**	**Beleidsintensiteit: Hoog**
	Financieel belang/risico/kans: Laag	Alliander BNG Bank Leisurelands Valleihopper Veluws Bosbrand Comité	
	Financieel belang/risico/kans: Hoog	SVn	

De gemeente Barneveld is per 2023 verbonden aan onderstaande organisaties, in volgorde van de vier programma’s.

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Realisatie van bovengemeentelijke en/of specialistische taken zoals opgedragen in de Wet veiligheidsregio’s en de Wet Publieke Gezondheid en zoals vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling en/of overdrachtsovereenkomst.
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens 2024	In de begroting 2024 zijn de volgende ontwikkelingen opgenomen: - Inflatie; - Loon- en prijscompensatie; - Versterking GGD; - Organisatieversterking.
Voor 2024 verwachte eigen en vreemd vermogen en begrote financiële resultaat	Begroot resultaat: nihil, de begroting is in evenwicht. Eigen vermogen: Algemene reserve €1,5 miljoen. Bestemmingsreserves €4,7 miljoen. Vreemd vermogen: Overlopende passiva €16 miljoen. Voorzieningen €4,8 miljoen.
Risico’s en weerstandsvermogen	Weerstandsvermogen in de vorm van algemene bedrijfsreserve is laag. Dat is een bewuste keuze. Bij problemen valt de gemeenschappelijke regeling terug op de deelnemers.
Programma	1. Participatie & Ondersteuning. 3. Woon- & Leefomgeving.
Doelstelling(en)	1.2 Sociale en vitale samenleving. 3.2 Aantrekkelijke leefomgeving.
Indicator(en)	3.2.1. Wet Veiligheidsregio’s en Besluit Veiligheidsregio’s.
Beslissingsbevoegd orgaan	College van B&W (gemeenteraad kan zienswijze indienen).
Overgedragen bevoegdheden	Geen.

Juridische vorm	Door college ingesteld openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (de medewerkers die de JGZ 0-4 jaar uitvoeren (consultatiebureau) en van Veilig Thuis zijn ondergebracht in een stichting.
Bestuurlijk belang	Portefeuillehouders Openbare orde & Veiligheid en Volksgezondheid zitten in het bestuur van de gemeenschappelijke regeling en het stichtingsbestuur.
Financieel belang	De bijdrage 2024 is begroot op €7,5 miljoen.
Contracteinde	Onze relatie met de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) is een verplichte op grond van de wet. De regeling wordt opgeheven wanneer ter vergadering van het algemeen bestuur blijkt dat colleges van ten minste twee derde van de deelnemende gemeenten tot opheffing hebben besloten.

Coöperatie Parkeerservice UA

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Ondersteuning bij het ontwikkelen, implementeren en uitvoeren van parkeerbeleid, zonder winstoogmerk; De deelnemende gemeenten (leden) zorgen samen voor inkoopkracht, schaalvoordeel en bundeling van kennis.
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens 2024	Uitvoering van het Parkeerbeleid met name van parkeerbeheer. 2024 staat wederom in het teken van de uitrol van activiteiten en maatregelen uit het Parkeerplan (betaalgemak straatautomaten en vooral cameraparkeren Torenplein centrum Barneveld). Parkeerservice zoekt nieuwe leden. Tevens is het uitbreiden van het pakket aan diensten bij bestaande leden een belangrijk speerpunt.
Voor 2024 verwachte eigen en vreemd vermogen en begrote financiële resultaat	EV 2022 bedroeg € 2.025 miljoen en VV € 5.505 miljoen. Uitgaande van het begrootte nihil resultaat zijn de standen in 2024. EV 2024 bedroeg € 2.025 miljoen en VV € 5.505 miljoen.
Risico's en weerstandsvermogen	Uitgangspunt is om kostendekkend te opereren. Er wordt gewerkt volgens een overeenkomst die jaarlijks wordt vastgesteld. Het lidmaatschap wordt daarmee jaarlijks verlengd. Voor opzegging geldt een opzegtermijn van één kalenderjaar.
Programma	2. Bedrijvigheid & Bereikbaarheid.
Doelstelling(en)	2.1 Aantrekkelijk ondernemingsklimaat (inclusief goede bereikbaarheid) en het bieden van parkeergelegenheid.
Indicator(en)	Niet van toepassing
Beslissingsbevoegd orgaan	College
Overgedragen bevoegdheden	Geen
Juridische vorm	Coöperatie met uitgesloten aansprakelijkheid. Deelname als lid van de coöperatie (alleen gemeenten kunnen lid worden; andere partijen kunnen producten afnemen).
Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder verkeer vertegenwoordigt de gemeente in de Algemene Ledenvergadering (ALV).
Financieel belang	De bijdrage voor het afsluiten van het raamcontract (beheer en onderhoud 'straatparkeerapparatuur', één Slagboomterrein, één Cameraparkeerterrein en nacalculatie geleverde diensten) en is conform opdracht gefactureerd. De overige (meer-)kosten zijn nog niet bekend ivm nacalculatie. Deze kosten komen voort uit herstelkosten van de apparatuur na storingen. Raamcontract per jaar in euro: 2021 = 226.000 2022 = 205.000 2023 = 209.000 2024 = 220.000
Contracteinde	Het lidmaatschap van de coöperatie wordt jaarlijks automatisch stilzwijgend verlengd met één jaar. De opzegtermijn bedraagt één jaar.

Centrumregeling Meten en Monitoren Afvalwaterketen

Visie, meerjarig kader en Doelstellingen	De doelstellingen zijn als volgt verwoord: 1. Het regulier aan gemeenten en waterschap verschaffen van op meet- en monitoringsgegevens gebaseerde informatie over en inzicht in hoe de gemeentelijke rioolstelsels, het systeem van de afvalwaterketen als geheel, het stedelijk oppervlaktewatersysteem en het grondwater functioneren. 2. Het in opdracht van een deelnemende gemeente of van het waterschap op basis van de verzamelde data uitbrengen van advies met betrekking tot de afvalwaterketen, het stedelijk oppervlaktewatersysteem en het grondwater. 3. Door de taken van gemeenten en waterschap te bundelen wordt de kwaliteit geborgd, wordt er bespaard op kosten en wordt de kwetsbaarheid bij de partners ten aanzien van de personele inzet verminderd. Ook wordt door deze aanpak de innovatie in de uitvoering van het beheer en onderhoud bevorderd. 4. Deze centrumregeling is gericht op meten, monitoren en daaraan verbonden advisering zoals omschreven in artikel 4 ten behoeve van de deelnemende gemeenten en het waterschap. 5. De samenwerking wordt zodanig ingericht dat zij garant staat voor continuïteit en duurzaamheid van de informatievoorziening met betrekking tot het functioneren van de gemeentelijke rioolstelsels, het systeem van de afvalwaterketen als geheel, het stedelijk oppervlaktewatersysteem en het grondwater. 6. De deelnemende gemeenten en het waterschap behouden hun eigen bestuurlijke structuur, bevoegdheden en verantwoordelijkheden, gericht op een goede invulling van hun zorgplicht met betrekking tot de inzameling en afvoer van afvalwater, het transport en de verwerking van afvalwater, het stedelijk oppervlaktewaterbeheer en het grondwaterbeheer.
Resultaten 2024	Uitwisseling van data en kennis ten behoeve van onze beheermaatregelen en projecten.
Voor 2024 verwachte eigen en vreemd vermogen en begrote financiële resultaat	Niet van toepassing
Risico’s en weerstandsvermogen	Geen
Programma	Programma 3 Woon- en Leefomgeving
Doelstelling(en)	3.2 Aantrekkelijke leefomgeving - onderdeel riolering & water
Indicator(en)	Niet van toepassing
Beslissingsbevoegd orgaan	College
Overgedragen bevoegdheden	Geen
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijk belang	Wethouder vertegenwoordigt gemeente
Financieel belang	De bijdrage voor 2022 bedroeg € 38.503
Contracteinde	31 december 2025 met een stilzwijgende verlenging met een periode van 5 jaar

Leisurelands

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Het op een maatschappelijk en economisch verantwoorde wijze aanbieden van een recreatief aanbod dat past bij de eisen en wensen van de recreant. Daarvoor zal het bestaande productaanbod kwantitatief en kwalitatief verder worden verbreed.

Ontwikkelingen en beleidsvoornemens 2024	Gewerkt wordt aan de verbetering en exploitatie van de verschillende terreinen. De recreatiebranche is de afgelopen jaren in beweging. De consument wordt veeleisender en investeringen in de sector staan onder druk. Recreatieterrein Zeumeren is de komende jaren een proeftuin voor Leisurelands als het gaat om de toepassing van alternatieve energie (zonnepanelen en biovergassingsinstallatie) op recreatieterreinen. Tevens zet Leisurelands in op een kwalitatieve verbetering van het recreatiegebied.
Voor 2024 verwachte eigen en vreemd vermogen en begrote financiële resultaat	De meeste actuele cijfers staan in de jaarrekening 2022. Het eigen vermogen per 01-01-2023 betreft €77 miljoen. In 2022 kwam het bedrijfsresultaat uit op een positief resultaat van €1,8 miljoen. Het resultaat voor belastingen is uitgekomen op een negatief resultaat van €2,2 miljoen.
Risico's en weerstandsvermogen	Niet van toepassing.
Programma	2. Bedrijvigheid & Bereikbaarheid.
Doelstelling(en)	2.1 Aantrekkelijk ondernemingsklimaat.
Indicator(en)	Geen.
Beslissingsbevoegd orgaan	Gemeenteraad.
Overgedragen bevoegdheden8901	College treedt namens raad op bij onder andere aandeelhoudersvergaderingen.
Juridische vorm	Besloten vennootschap.
Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder toerisme (economie) is gemandateerd om in de aandeelhoudersvergaderingen namens de gemeente Barneveld het woord te voeren en stemrecht uit te brengen op de door de gemeente Barneveld gehouden aandelen in het kapitaal van Leisurelands.
Financieel belang	Leisurelands beheert 19 recreatiegebieden in Gelderland (en één in Limburg), waaronder Zeumeren. De gemeente Barneveld is samen met nog 22 andere gemeenten aandeelhouder van Leisurelands. De gemeente Barneveld heeft op basis van haar inwoneraantal 4,6% van de aandelen in bezit. De gemeente Barneveld verstrekt aan Leisurelands geen subsidie en Leisurelands keert geen dividend uit over de aandelen.
Contracteinde	Als aandeelhouder is er geen sprake van een gespecialiseerde contractduur. Eind 2021 is de bestaande aandeelhoudersovereenkomst verlengd voor de periode van 2022-2026. In de overeenkomst is vastgelegd dat de aandelen niet niet vrij verhandelbaar zijn. Ze mogen alleen aan medeaandeelhouders te koop worden aangeboden.

Valleihopper

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	De Valleihopper verzorgt het geïndiceerd Wmo-vervoer voor de gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Veenendaal en Wageningen. Het vervoer wordt verzorgd in opdracht van de deelnemende gemeenten. De organisatie is ondergebracht in de Bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO) Valleihopper. Voor de drie Utrechtse gemeenten wordt in opdracht van de Provincie Utrecht nog het aanvullend openbaar vervoer verzorgd.
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens 2024	Regionaal vinden voorbereidingen plaats voor een gezamenlijke aanbesteding van het vervoer. De huidige overeenkomsten lopen af op 1 januari 2025. Eerder is genoemd dat er beheersmaatregelen worden ontwikkeld om het systeem toekomstbestendig te houden. Dit zal meegenomen worden in het aanbestedingstraject.
Voor 2024 verwachte eigen en vreemd vermogen en begrote financiële resultaat	BVO Valleihopper heeft geen winstoogmerk. Alle kosten worden ieder jaar gedekt door de bijdragen van de deelnemende gemeenten. Het financiële resultaat is daarmee nihil. De BVO heeft geen eigen vermogen en ook geen vreemd vermogen.
Risico's en weerstandsvermogen	Geen.
Programma	1. Participatie & Ondersteuning
Doelstelling(en)	Verzorgen van vervoer. Wmo-vervoer als vangnetvoorziening voor de acht gemeenten in de regio Foodvalley. En aanvullend openbaar vervoer voor drie Utrechtse gemeenten.

Indicator(en)	Geen.
Beslissingsbevoegd orgaan	College.
Overgedragen bevoegdheden	Geen.
Juridische vorm	Een door het college ingesteld openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging vanuit alle colleges in het bestuur van BVO Valleihopper.
Financieel belang	De bijdrage voor 2024 bedraagt € 445.673.
Contracteinde	Het samenwerkingsverband is aangegaan voor onbepaalde tijd. In de gemeenschappelijke regeling is voorzien in de mogelijkheid van uittreding. Daartoe moet het college een uittredingsplan opstellen. Onderdeel daarvan is dat de regio wordt gecompenseerd voor het nadeel dat de andere deelnemende gemeenten lijden door het uittreden van een lid. De raad van de uittredende gemeente moet het uittredingsplan goedkeuren.

Gemeente Barneveld Ontwikkeling

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Participeren in gebiedsontwikkelingen.
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens 2024	Instandhouding ten behoeve van ontwikkelingen in De Burgt.
Voor 2023 verwachte eigen en vreemd vermogen en begrote financiële resultaat	In het kader van De Burgt zijn afspraken in een voorovereenkomst gedefinieerd die door de raad bekrachtigd zijn.
Risico’s en weerstandsvermogen	Gemeente Barneveld Ontwikkeling (GBO) is 100% 'dochter' van de gemeente en dient slechts als hulpstructuur tot participatie. Voor de financiële risico's heeft de gemeente een voorziening getroffen die jaarlijks muteert op basis van de resultaten van GBO BV.
Programma	2. Bedrijvigheid & Bereikbaarheid. 3. Woon- & Leefomgeving.
Doelstelling(en)	Ontwikkelen woonwijk De Burgt.
Indicator(en)	Geen.
Beslissingsbevoegd orgaan	De aandeelhoudersrechten binnen GBO worden uitgeoefend door vertegenwoordigers van de gemeente Barneveld.
Overgedragen bevoegdheden	Geen. Het betreft participatie in een privaatrechtelijke context.
Juridische vorm	Besloten vennootschap waarbij alle aandelen berusten bij de gemeente.
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder en bestuurder.
Financieel belang	De gemeente heeft een geldlening uitstaan op GBO BV. Deze is grotendeels afgelost. Er staat nog voor € 0,4 miljoen uit. Daarnaast heeft de gemeente kosten voorgeschoten middels een rekening-courantverhouding met GBO BV. Deze vordering op GBO BV is momenteel € 2,1 miljoen. Over beide bedragen wordt een rente in rekening gebracht aan GBO BV. Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 90.000; hiervan is € 18.151 geplaatst en volgestort. Voor de financiële resultaten wordt binnen de gemeente een voorziening aangehouden die jaarlijks muteert met het vaststellen van de jaarrekening van GBO BV.
Contracteinde	Na afronding van de woonwijk De Burgt.

PPS De Burgt

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Ontwikkeling van nieuwbouwwijk De Burgt.

Ontwikkelingen en beleidsvoornemens 2023	Voorbereidingen treffen voor de ontvlechting van de cv/bv-structuur.
Voor 2023 verwachte eigen en vreemd vermogen en begrote financiële resultaat	In het kader van De Burgt zijn afspraken in een voorovereenkomst gedefinieerd die door de raad bekrachtigd zijn.
Risico's en weerstandsvermogen	De risico's worden beperkt ingeschat als gevolg van afspraken rondom De Burgt die door de raad bekrachtigd zijn.
Programma	3. Woon- & Leefomgeving.
Doelstelling(en)	3.1 Woningen (kwantitatief en kwalitatief).
Indicator(en)	3.1.1.Toename woningen in goedkope/middeldure/dure sector, percentage goedkope nieuwe woningen en percentage senioren voor senioren. 3.1.2 Toename woningvoorraad.
Beslissingsbevoegd orgaan	Vaststelling bestemmingsplan: raad. Zeggenschap in rechtspersonen: college via GBO BV.
Overgedragen bevoegdheden	Geen.
Juridische vorm	Besloten vennootschap / commanditaire vennootschap.
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder en bestuurder van de beherende vennoten.
Financieel belang	De gemeente heeft geen direct financieel belang. Het financiële belang (deelnemingen en verstrekte leningen) loopt via GBO BV. De financiële resultaten vertalen zich jaarlijks in de jaarrekening van GBO BV.
Contracteinde	Na afronding van woonwijk De Burgt of bij ontvlechting cv De Burgt.

Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Zorgen voor de verbetering van de kwaliteit van de volkshuisvesting en de gebouwde omgeving in brede zin. Doelstelling wordt nagestreefd door het verstrekken van leningen. De gemeente heeft via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) lopen: - garantstelling Woningstichting Barneveld; - VROM-starterslening; - duurzaamheidslening / stimuleringsregeling toekomstbestendig wonen.
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens 2024	Inzet zal zijn dat we de starterslening continueren, gezien de vraag vanuit de samenleving, met name gericht op starters die willen kopen. In 2023 heeft de raad gekozen voor de actuele NHG grens als maximaal aanschafbedrag. Hierdoor zijn er in 2023 veel aanvragen geweest. In de huidige regeling gaat het om maximaal 30 revolverende startersleningen per jaar. In een evaluatie van de regeling (in 2023) zal het advies mogelijk zijn dat dit aantal wellicht moet worden verhoogd (richting 45 leningen per jaar) vanwege de verruimde aanschafprijs in relatie tot het aantal aanvragen. De duurzaamheidslening / stimuleringsregeling toekomstbestendig wonen (verduurzaming, asbest, woningaanpassing) zal ook doorgaan in 2024. De garantstelling WsB loopt verder af vanwege het aflossingsschema, ons aandeel wordt hier dus steeds kleiner in.
Voor 2023 verwachte eigen en vreemd vermogen en begrote financiële resultaat	Eigen vermogen: € 62,8 miljoen. (2022) Vreemd vermogen: € 1603 miljoen (2022). Stand per 31-12-22, verwachting 2023 is nog niet bekend.

Risico’s en weerstandsvermogen	Op 31 december 2022 bedroeg het SVn-vermogen ruim 62,8 miljoen. Een deel daarvan reserveert SVn sinds 2014 voor het 10% eigen risico op verliezen bij NHG-hypotheken voor startersleningen. SVn neemt dit risico over van gemeenten, provincies en samenwerkingspartners en belast deze bij eventuele verliesdeclaraties niet door. De niet door NHG gegarandeerde verliesdeclaraties op de combinatielening (die samen met de starterslening wordt verstrekt) bekostigt SVn tijdens deze periode eveneens uit het SVn-vermogen. Ook SVn-plusleningen (€ 1,1 miljoen) en de eerste honderd verzilverleningen (€ 1,2 miljoen) financierden we uit het SVn-vermogen. Deze voldoen echter beide aan de voorwaarden van NHG. SVn betaalt de 10% eigen risico die NHG op de geldverstrekker verhaalt. Daarmee is de terugbetaling van de voorfinanciering van de gemeente gedekt.
Programma	3. Woon- & Leefomgeving.
Doelstelling(en)	3.1 Woningen (kwantitatief en kwalitatief); toegang koopwoningmarkt voor starters en verduurzaming woningvoorraad.
Indicator(en)	3.1.1. Toename woningen in goedkope sector, percentage goedkope nieuwe woningen.
Beslissingsbevoegd orgaan	Gemeenteraad.
Overgedragen bevoegdheden	Toetsing financiële gegevens bij aanvragen om starterslening en duurzaamheidslening / stimuleringsregeling toekomstbestendig wonen. Uitkeren van door gemeente toegewezen starterslening en duurzaamheidslening.
Juridische vorm	Stichting.
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap van gemeente.
Financieel belang	Het saldo van de uitstaande leningen (uitgaven minus inkomsten) was per 31 december 2022 € 4,889 miljoen voor 472 starters- en 326 duurzaamheidsleningen en 294 Toekomst Bestendig Wonen Leningen (TBWL).
Contracteinde	De overeenkomst is voor onbepaalde tijd. De opzegtermijn is één jaar, tenzij anders wordt overeengekomen.

Veluws Bosbrand Comité

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	De stichting is een samenwerking van 20 gemeenten op de Veluwe met als doelstelling het voorkomen en beperken van bos- en natuurbranden op de Veluwe.
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens 2024	Het voorkomen van bosbranden is al langere tijd vanwege de klimaatveranderingen een belangrijk aandachtspunt voor de brandweer.
Voor 2024 verwachte eigen en vreemd vermogen en begrote financiële resultaat	De Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) betaalt namens de aangesloten gemeenten een jaarlijkse bijdrage die gebaseerd is op de begroting.
Risico’s en weerstandsvermogen	Het risico bestaat dat de werkelijke activiteiten groter zijn dan begroot en er aan het einde van het jaar een afrekening plaatsvindt.
Programma	3. Woon- & Leefomgeving,
Doelstelling(en)	3.2 Aantrekkelijke leefomgeving.
Indicator(en)	Geen.
Beslissingsbevoegd orgaan	College.
Overgedragen bevoegdheden	Geen.
Juridische vorm	Stichtingsvorm vanuit overheidsbelang.
Bestuurlijk belang	Aansluiting via kanalen VGGM.
Financieel belang	De bijdrage in de exploitatielasten voor 2024 is opgenomen in de bijdrage van de VGGM.
Contracteinde	Er is geen contracteinde vastgesteld.

Regio de Vallei

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Regio de Vallei is een regionaal samenwerkingsverband tussen de gemeente Barneveld, Ede, Nijkerk, Scherpenzeel en Wageningen.Binnen Regio De Vallei vinden twee activiteiten plaats, namelijk contracthouderschap voor het aanlevercontract van huishoudelijk restafval en beleidsafstemming en gezamenlijke inkoop op hte gebied van GFT, PMD en huishoudelijk restafval.
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens 2024	Regio de Vallei heeft met de ARN een aanlevercontract voor onbepaalde tijd. Dit contract kan tussentijds worden opgezegd, wat inmiddels gebeurd is en eindigt per 1 april 2025. In 2024 zal een aanbesteding voor de verwerking van huishoudelijk afval worden doorlopen. Vanaf 2023 laat Regio De Vallei het huishoudelijk bioafval ook verwerken bij de ARN.
Voor 2024 verwachte eigen en vreemd vermogen en begrote financiële resultaat	De meest recente gegevens staan in de jaarrekening 2022. Het eigen vermogen per 01-01-2023 bedraagt €113.758. Begin 2023 is er sprake van een vreemd vermogen van €1.461. In 2022 is er een resultaat geboekt van €71.792.
Risico’s en weerstandsvermogen	De werkzaamheden van deze gemeenschappelijke regeling zijn beperkt. De reserve is voldoende om eventuele risico's op te vangen.
Programma	3. Woon- & Leefomgeving.
Doelstelling(en)	3.2 Aantrekkelijke leefomgeving.
Indicator(en)	Geen.
Beslissingsbevoegd orgaan	College.
Overgedragen bevoegdheden	Vaststelling bijdrage deelnemende gemeenten.
Juridische vorm	Door de raad ingesteld openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging door portefeuillehouder Groen en Openbare Ruimte in het bestuur Regio de Vallei.
Financieel belang	Bijdrage Barneveld in 2024 aan regio De Vallei is €10.186
Contracteinde	In de GR is voorzien in de mogelijkheid van uittreding. Daartoe moet het college een uittredingsplan opstellen en de regio moet worden gecompenseerd voor het nadeel dat de andere deelnemende gemeente lijden door het uittreden van een lid. De raad moet het uittredingsplan goedkeuren.

Omgevingsdienst de Vallei

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	De Omgevingsdienst de Vallei (OddV) voert voor de gemeente de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht uit met als doel een veilige, gezonde en duurzame fysieke leefomgeving.
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens 2024	Op 1 januari 2024 zullen naar verwachting de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking treden. Dit is een zeer ingrijpende stelselwijziging op het gebied van de fysieke leefomgeving, die ook voor de OddV wijzigingen in haar werkzaamheden en processen met zich mee zal brengen. Daarnaast staat de gemeente, naast de autonome stijgingen, voor een aantal grote maatschappelijke opgaven, zoals woningbouw, de stikstofproblematiek, verduurzaming en circulaire economie.
Voor 2024 verwachte eigen en vreemd vermogen en begrote financiële resultaat	Het geprognosticeerd eigen vermogen per 31 december 2024 is € 506.000 en het vreemd vermogen is € 764.000. Het begrote financiële resultaat bedraagt € 0.

Risico’s en weerstandsvermogen	Door de onder 'Ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2023' genoemde ontwikkelingen zijn de hoeveelheid door de gemeente af te nemen producten en diensten bij de OddV, alsmede de (leges)opbrengsten, momenteel nog moeilijk te kwantificeren. Het risico bestaat dat het geraamde budget voor de OddV voor 2024 (zoals weergegeven onder 'Financieel belang') daardoor ontoereikend kan blijken te zijn. Het weerstandsvermogen voor 2024 bedraagt € 341.000 en is onvoldoende om de risico's te dekken.
Programma	3. Woon- & Leefomgeving.
Doelstelling(en)	3.2 Aantrekkelijke leefomgeving.
Indicator(en)	Geen.
Beslissingsbevoegd orgaan	College.
Overgedragen bevoegdheden	De OddV voert de ingebrachte taken namens het college uit (mandaat).
Juridische vorm	Door het college ingesteld openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
Bestuurlijk belang	De vertegenwoordiging van het college in het bestuur van de gemeenschappelijke regeling wordt vervuld door de wethouder, wiens portefeuille onder andere Financiën, Bedrijfsvoering en Handhaving bevat.
Financieel belang	Bijdrage 2024 is € 4.791.372.
Contracteinde	In de Gemeenschappelijke Regeling OddV (GR) is opgenomen dat uittreding onder voorwaarden mogelijk is, op zijn vroegst 5 jaar na inwerkingtreding van de GR (2013).

Ontwikkelingsmaatschapppij VitaleVakantieparken (OMVV)

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Soms lopen lokale ontwikkelingen vast door complexe eigendomssituaties en/of problemen met de financiering. Als de markt het niet oplost en voor gemeenten het publiekrechtelijke spoor doodloopt, kan stevig ingrijpen nodig zijn. De elf Veluwse gemeenten en de provincie Gelderland, verenigd in het programma Vitale Vakantieparken, hebben daarvoor gezamenlijk de besloten vennootschap (bv) OMVV opgericht. In overleg met de betrokken gemeente kan de OMVV een rol spelen bij het aankopen en/of (tijdelijk) beheren van parken.
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens 2024	De OMVV is een besloten vennootschap (bv) met een ontwikkeltaak en financiële mogelijkheden. De ontwikkeltaak richt zich op het uitvoeren van projecten, bijvoorbeeld het aankopen, tijdelijk beheren of verkopen van een park of het investeren in kwaliteitsverbetering. Tot de financiële mogelijkheden behoren garanties, leningen en bijdragen die worden verstrekt om projecten mogelijk te maken. De OMVV stelt alleen geld en inzet voor een project beschikbaar als een substantieel deel lokaal wordt gecofinancierd. De raad van commissarissen stelt het jaarplan vast, op moment van schrijven is dit nog niet gebeurd.
Voor 2024 verwachte eigen en vreemd vermogen en begrote financiële resultaat	Verwacht vermogen en financieel resultaat voor 2024 zijn nog niet bekend.
Programma	2. Bedrijvigheid & Bereikbaarheid. 3. Woon- & Leefomgeving.
Doelstelling(en)	2.1 Aantrekkelijk ondernemingsklimaat.
Indicator(en)	Is nog in ontwikkeling.
Beslissingsbevoegd orgaan	Er is een raad van commissarissen en een aandeelhoudersvergadering. De gemeente is aandeelhouder.
Overgedragen bevoegdheden	Geen.
Juridische vorm	Bv.
Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder financiën is gemandateerd om de gemeente in de aandeelhoudersvergadering te vertegenwoordigen.
Financieel belang	€ 2.959 aan aandelen. Dat is 6,58% van de aandelen.
Contracteinde	Niet van toepassing.

Muziektheater Barneveld

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Het beschikbaar stellen van vastgoed om openbaar toegankelijke culturele voorstellingen en evenementen mogelijk te maken.
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens 2024	In 2023 wordt de governance onderzocht. Een eventuele uitwerking volgt in 2024.
Voor 2024 verwachte eigen en vreemd vermogen en begrote financiële resultaat	MTB BV heeft per 31 december 2022 een eigen vermogenspositie van circa € 4,8 miljoen en bestaat uit het geplaatste aandelenkapitaal en loopt af naar mate het gebouw afgeschreven wordt. MTB BV heeft geen langlopende schulden. Het verwachte resultaat 2023, inclusief afschrijvingen, is -€ 82.967.
Risico's en weerstandsvermogen	MTB BV heeft één huurder, te weten Schaffelaartheater BV. De mate waarin de huurder zijn huur kan betalen is een risico. MTB BV beschikt over een buffer die bedoeld is voor onderhoud van het vastgoed en zo nodig voor liquiditeitssteun aan de huurder.
Programma	3. Woon- & Leefomgeving.
Doelstelling(en)	3.3 Adequate voorzieningen.
Indicator(en)	Geen.
Beslissingsbevoegd orgaan	College.
Overgedragen bevoegdheden	Het onderhoud van het vastgoed en de doorbetaling van subsidie aan Schaffelaartheater BV en toezicht op Schaffelaartheater zijn overgedragen aan MTB BV.
Juridische vorm	Besloten vennootschap.
Bestuurlijk belang	College van B&W is samen met Stichting Fonds 1845 eigenaar van het theatergebouw. Beide maken deel uit van de Algemene vergadering van aandeelhouders MTB BV.
Financieel belang	Deelneming in geplaatst maatschappelijk kapitaal van € 6,1 miljoen. Het aandeel van de gemeente is 78,25%. De exploitatie van het Muziektheater is in handen van MTB BV. De theaterproductie is in handen van Schaffelaartheater BV.
Contracteinde	Als aandeelhouder is er geen sprake van een gespecificeerde contractduur. Het aandelenkapitaal zou vervreemd kunnen worden. In dat geval dienen de aandelen eerst aan de medeaandeelhouders te worden aangeboden.

Regio FoodValley

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Een regio vormen die de belangen en ontwikkelingskansen van het gebied in relatie tot de Strategische Agenda Foodvalley 2020-2025 krachtig onder de aandacht kan brengen van belangrijke spelers op diverse terreinen
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens 2024	De regio bevindt zich in een doorontwikkeling, waarbij de aandacht van het Rijk en de provincie groter wordt en daarmee nieuwe mogelijkheden ontstaan om de ambities waar te maken. Het bestuur heeft de rol en positie van de regio in relatie tot de triple-helix-partners herijkt. De Economic Board is begin 2021 van start gegaan. Gezamenlijk is in 2020 de Strategische Agenda Foodvalley 2020-2025 opgesteld. De Strategische Agenda biedt het kader waarbinnen de overheid met onderwijsinstellingen en ondernemers komende jaren samenwerkt aan gemeenschappelijke doelen en ambities. Naast het halen van de doelstellingen van de huidige strategische agenda zal het jaar 2024 in het teken staan van de totstandkoming van een nieuwe Strategische Agenda 2026-2030.
Voor 2024 verwachte eigen en vreemd vermogen en begrote financiële resultaat	Eigen vermogen: €5.908.894. Vreemd vermogen: nihil resultaat: nihil
Risico's en weerstandsvermogen	De regio beschikt over een toereikende algemene reserve om eventueel risico's op te vangen.
Programma	4. Samenwerken, Dienstverlenen & Besturen.
Doelstelling(en)	4.1 Bestuur.
Indicator(en)	Geen.

Beslissingsbevoegd orgaan	College.
Overgedragen bevoegdheden	Geen.
Juridische vorm	Door college ingesteld openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging door portefeuillehouder Regionale Samenwerking/Ruimte Ordening/Wonen in het bestuur van regio Foodvalley.
Financieel belang	De bijdrage in 2024 bedraagt € 303.455 (bijdrage regiokantoor), voor het mobiliteitsfonds €64.509 en voor de programma's €388.276. Totaal € 756.240
Contracteinde	Het samenwerkingsverband is aangegaan voor onbepaalde tijd. In de GR is voorzien in de mogelijkheid van uittreding. Daartoe moet het college een uittredingsplan opstellen en de regio moet worden gecompenseerd voor het nadeel dat de andere deelnemende gemeenten lijden door het uittreden van een lid. De raad moet het uittredingsplan goedkeuren.

BNG Bank

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Lage tarieven, dividend en overige bancaire faciliteiten.
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens 2024	Met financiering het ondersteunen van klanten om hun duurzaamheidsdoelstellingen te realiseren. Het rapporteren over de klimaatimpact van de financieringen en het formuleren van actieplannen die bijdragen aan een vermindering van de uitstoot van CO_2 is een strategisch speerpunt. Daarnaast het proactief inspelen op klantbehoeftes en optimale klantbediening door verdere digitalisering van processen.
Voor 2024 verwachte eigen en vreemd vermogen en begrote financiële resultaat	Over het eerste halfjaar van 2023 is een renteresultaat gerealiseerd van € 269 miljoen en een nettowinst van € 141 miljoen. De voornaamste oorzaak voor de lagere nettowinst (eerste halfjaar 2022: € 206 miljoen) is een lager gerealiseerd resultaat financiële transacties op grond van de liquiditeitsportefeuille.
Risico’s en weerstandsvermogen	De kapitaalpositie van BNG Bank blijft onveranderd sterk. De Common Equity Tier 1-ratio en de leverage ratio bedroegen eind juni 2023 respectievelijk 38,5% en 8,9%. Dit is ruim boven de minima zoals die door de toezichthouder zijn vastgesteld. Opnieuw is een groot deel van de financieringen aangetrokken in de vorm van ESG-obligaties. In het eerste halfjaar van 2023 is de omvang van deze duurzame obligaties gestegen van EUR 3,5 miljard naar EUR 4,2 miljard.
Programma	4. 4. Samenwerken, Dienstverlenen & Besturen.
Doelstelling(en)	4.3 Algemene dekkingsmiddelen.
Indicator(en)	Niet van toepassing.
Beslissingsbevoegd orgaan	College van B&W.
Overgedragen bevoegdheden	Niet van toepassing.
Juridische vorm	Naamloze vennootschap.
Bestuurlijk belang	Stemrecht door college.
Financieel belang	24.570 aandelen van een totaal van 55.690.720 aandelen, in casu 0,04%.
Contracteinde	Als aandeelhouder is er geen sprake van een gespecificeerde contractduur. Onder voorwaarden zou het aandelenbezit vervreemd kunnen worden.

Alliander

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Zorgen voor een betrouwbaar en bestendig netwerk ten behoeve van transport energie.

Ontwikkelingen en beleidsvoornemens 2024	Naast het uitbreiden en verzwaren van ons net, richten we ons op het optimaal benutten van de huidige capaciteit. In verschillende gebieden starten we bijvoorbeeld met pilots voor het slim opladen van elektrische auto's, waardoor minder ruimte op het elektriciteitsnet nodig is. Ook kijken we naar andere energiesystemen zoals opslag- en waterstofinstallaties.
Voor 2024 verwachte eigen en vreemd vermogen en begrote financiële resultaat	Het nettoresultaat is in het eerste halfjaar van 2023 uitgekomen op € 109 miljoen en is daarmee € 2 miljoen hoger dan vorig jaar (2022: € 107 miljoen). De bedrijfsopbrengsten over de eerste zes maanden zijn met € 275 miljoen gestegen naar € 1.370 miljoen (2022: € 1.095 miljoen). De totale bedrijfskosten komen uit op € 1.185 miljoen en zijn daarmee het afgelopen halfjaar met € 258 miljoen opgelopen ten opzichte van dezelfde periode in 2022 (€ 927 miljoen). Dit komt met name door hogere kosten voor netverliezen als gevolg van de stijgende energieprijzen. Ook door stijgende inkoopkosten bij TenneT liepen de bedrijfskosten op. Het bedrijfsresultaat in de eerste helft van 2023 komt uit op € 185 miljoen (2022: € 168 miljoen).
Risico's en weerstandsvermogen	Solvabiliteit per 30 juni 2023: 46,9%. Doelstelling ultimo 2023 is minimaal 30%.
Programma	4. Samenwerken, Dienstverlenen & Besturen.
Doelstelling(en)	Niet van toepassing.
Indicator(en)	Niet van toepassing.
Beslissingsbevoegd orgaan	Raad.
Overgedragen bevoegdheden	College treedt namens raad op bij onder andere aandeelhoudersvergaderingen.
Juridische vorm	NV.
Bestuurlijk belang	Ja, via aandeelhouderschap.
Financieel belang	557.962 aandelen in bezit. Het te verwachten dividend over 2023 is nog onbekend.
Contracteinde	Als aandeelhouder is er geen sprake van een gespecificeerde contractduur. Onder voorwaarden zou het aandelenbezit vervreemd kunnen worden.

Paragraaf 7 Bedrijfsvoering

Inleiding
De organisatie is en blijft in beweging, ook naar 2024 toe. Er liggen mooie en tegelijk ook grote opgaven, de 'reguliere' werkzaamheden en dienstverlening gaan ook volop door en dat betekent dat het nodige gevraagd wordt van alle medewerkers.
Dit vraagt een toenemend bewustzijn dat de beschikbare capaciteit een belangrijke factor is in het maken van keuzes in alle opgaven en ambities.
Daarom zetten we ons ook in 2024 in om de capaciteit zo maximaal mogelijk te houden. Dit betekent dat we extra inspanning plegen op binden & boeien, het opleiden en begeleiden van medewerkers. En sturen we zoveel mogelijk op duurzame inzetbaarheid (o.a. behouden relatief lage verzuim) en het invullen van vacatures.De landelijke trend laat zien dat er veel doorstroming is, Barneveld wijkt daarin niet af van het gemiddelde.
In de huidige arbeidsmarkt moeten we om die reden extra inspanningen blijven leveren op werving en selectie om de juiste mensen te kunnen vinden. Dat lukt ons dankzij de extra inspanningen met grote regelmaat nog goed en deels gaat dat in specifieke vakgebieden moeizamer.

In deze paragraaf gaan we kort in op de volgende aspecten:
- organisatieontwikkeling;
- digitalisering en informatievoorziening;
- financiële strategie en in control zijn;
- Wet open overheid (Woo).

Organisatieontwikkeling
Het programma Barneveld Groeit! ondersteunt de meerjarige ontwikkeling en transitie van de organisatie. In 2024 gaan we met het programma en daarmee de organisatieontwikkeling een volgende fase in: van denken naar doen. Dat betekent dat we onderdelen meer concreet maken en ons richten op de implementatie. Een aantal belangrijke onderdelen daarvan voor 2024 zijn:
- Het in 2023 gestarte ontwikkeltraject voor teamleiders en CT wordt in 2024 voortgezet en door vertaald naar een aanpak met alle medewerkers. Zodat er naast de organisatie aanpassingen uit 2023 aandacht is voor de verdere ontwikkeling van samenwerking,

integraal werken en de daarbij behorende competenties, vaardigheden en gedrag. Het kunnen binden & boeien van medewerkers is hierbij ook belangrijk uitgangspunt.
- Daarnaast worden vanuit het versterken van het strategisch vermogen de tien programma's die zijn geformuleerd als uitwerking van de vijf bestuurlijke opgaven – waar dat nog niet gebeurd was – voorzien van een (geaccordeerde) bestuursopdracht. En in verschillende stappen ingericht en van plan- naar implementatie fase gebracht.
- In 2023 hebben er drie pilots portfoliomanagement plaatsgevonden, als onderzoek naar een instrument om keuzes maken en prioriteiten stellen te faciliteren. Deze pilots worden geëvalueerd en aan de hand daarvan wordt besloten of dit instrument in 2024 breder wordt ingezet.
- Voor het verder brengen van de 'basis op orde' en daarmee het versterken van de interne dienstverlening wordt vanuit de roadmap 2023 een verdere ontwikkeling gemaakt door aan de hand van (interne) klantgesprekken de prioriteiten te bepalen, een nieuwe roadmap 2024 op te stellen en net als in 2023 concrete onderwerpen op te pakken en verder te ontwikkelen.

Deze uitvoering, implementatie en borging van veelal nieuwe manieren van werken vraagt ook volgend jaar aandacht, capaciteit en prioriteit van alle teams in de organisatie.
Het absorptievermogen van de organisatie is daarbij een belangrijk aandachtpunt. De uitrol van de programma's en de bij behorende programmatische wijze van werken is voor de organisatie relatief nieuw. Deze manier van werken, het werken vanuit de meer vakinhoudelijke lijnactiviteiten combineren met vakoverstijgende programma's, vraagt een verdere ontwikkeling in de organisatie.
Ook hier is een realistische planning noodzakelijk. "De winkel is in verbouwing, maar de verkoop moet wel goed doorgaan".
We hebben ook capaciteit en aandacht nodig voor de 'reguliere' werkzaamheden en dienstverlening aan onze klanten.

Digitalisering en informatievoorziening

Belangrijke ontwikkelingen I-domein
- Steeds snellere en dieper ingrijpende ontwikkelingen in de digitalisering vragen erom zorg te dragen voor veiligheid en een ethisch verantwoorde omgang met digitale aspecten. Belangrijke ontwikkelingen zijn de verdergaande digitalisering en automatisering van administratieve processen en het aanbieden van online diensten voor burgers en bedrijven, het steeds vaker nemen van beslissingen op basis van kwalitatief goede data. Daarnaast zullen, gezien de groeiende hoeveelheid gevoelige gegevens die de gemeente beheert, cybersecurity en gegevensprivacy een topprioriteit blijven.
- In 2024 wordt, in lijn met ons Cloudbeleid, verder gewerkt aan een nieuwe ICT-infrastructuur op basis van de Microsoft Azure Cloud. Deze infrastructuur biedt een toekomstvast, robuust, flexibel en schaalbaar platform voor onze informatievoorzienings-toepassingen.
- We gaan door met het implementeren van Zaakgericht Werken, om daarmee onze externe dienstverlening en bedrijfsvoering te verbeteren en een bijdrage te leveren aan het op orde brengen van de informatiehuishouding.
- Team Archief start met een doorontwikkeling van het team en haar processen. De rol van het team gaat verschuiven van een uitvoerende rol, waar de nadruk op registreren en archiveren lag, naar een adviserende en controlerende positie.
- In 2024 starten we met een langjarig traject van vervanging van een groot deel van onze kernsystemen.
- Digital Decade is een Europees programma dat als gids moet dienen voor de digitale transformatie van de Europese Unie in 2030. Aan de basis hiervan ligt veel wet- en regelgeving die – volgens de huidige planning - uiterlijk eind 2026 geïmplementeerd moet zijn. Deze ontwikkelingen hebben een effect op de gemeentelijk uitvoering en organisatie. Daarom moet integraal gekeken worden naar de digitale infrastructuur, beleidsdomeinen en organisatie. Goede interbestuurlijke afstemming is daarvoor randvoorwaardelijk.

Doorontwikkeling I-visie
De in 2024 af te ronden I-Visie geeft ons voor de komende jaren richting en stelt kaders aan de doorontwikkeling van de informatievoorziening. Aan de hand van de I-Visie kunnen we weloverwogen beslissingen nemen over de inzet van onze beperkte middelen. Zodanig dat de kansen en meerwaarde die digitalisering biedt optimaal bijdragen aan de Barneveldse opgaven.

I-Governance
Een toekomstbestendige, robuuste en resistente informatievoorziening is essentieel in al onze processen. Komend jaar versterken we daarom onze 'I-Governance': Een helder stelsel van afspraken met betrekking tot de rollen, functies, verantwoordelijkheden (eigenaarschap, opdrachtgeverschap), sturing en borging van kennis en kunde op het gebied van de informatievoorziening. Onderdeel daarvan is het portfoliomanagementproces, waarbinnen vraag, beschikbaarheid (van capaciteit en financiële middelen) en prioritering worden afgestemd.

Digitaal en datagedreven (samen)werken
Nu we in hoog tempo gewend zijn aan werken op wisselende plaatsen en tijden, vraagt de doorontwikkeling van het digitaal samenwerken onze aandacht. Dit omvat onder andere de verdere implementatie van de Microsoft 365-omgeving en het leggen van de juiste verbindingen met de inrichting van bijvoorbeeld het zaaksysteem, het goed op orde krijgen van de digitale archivering en de aansluiting op dienstverleningsprocessen. Daarbij is het ontwikkelen van de digitale vaardigheden van alle medewerkers van de gemeente een belangrijke voorwaarde.

De activiteiten die we nu al uitvoeren op het gebied van datagedreven werken zullen we meer structureel verankeren binnen onze organisatie. Het datateam hanteert een gestandaardiseerde aanpak, waardoor het makkelijk toegankelijk en herkenbaar is voor de gehele organisatie. In dit kader zetten we vanaf 2024 stappen om de samenwerking tussen business en datateam te verdiepen, met speciale aandacht voor het definiëren van data-eigenaarschap.

Daarnaast blijft onze ambitie onverminderd gericht op het verder uitdiepen van datagedreven werken. Waarbij we hands-on werken aan specifieke datavraagstukken en tegelijkertijd onze collega's inspireren en trainen om deze datagedreven aanpak te omarmen en verder uit te bouwen.

We willen managers en leidinggevenden voorzien van geaggregeerde en geïntegreerde managementinformatie om hen te helpen bij het nemen van beslissingen en het beheren en sturen van de organisatie. Om te komen tot goed gedefinieerde managementinformatie zullen we de vaardigheden om de informatiebehoeften te kunnen definiëren, zowel aan de vraag- als aanbodzijde., verder ontwikkelen. We pakken dit traject gestructureerd aan, waarbij we starten met een gedegen plan van aanpak.

Financieel beleid en in control zijn

Financiële strategie
In de afgelopen periode is ingezet op het meer en meer inzetten op realistisch begroten, zowel op de korte (tactisch) als op de lange termijn (strategisch). Dit is een proces dat zeker nog niet klaar is en ook geborgd moet worden in het financiële beleid. In 2024 zal worden geïnvesteerd in het uitwerken en borgen van de ingezette koers op dit gebied. Hierbij zullen de p&c cyclus en de kaderstellende verordeningen en nota's onderwerp zijn.

Privacy
Het onderwerp privacy blijft in ontwikkeling en ook in de komende jaren blijft dit een belangrijk onderwerp. In 2023 is er flink gewerkt aan het opvolgen van de maatregelen uit de externe audit voor de Wet politiegegevens. Eind 2023 vindt er een hercontrole plaats, maar ook in 2024 zullen er nog stappen op dit gebied moeten worden gezet. In 2023 heeft er daarnaast een inhaalslag van DPIA’s (Data Protection Impact Assessments) in het sociaal domein plaatsgevonden. Hierbij zijn privacyrisico’s in het sociaal domein in beeld gebracht. In 2024 wordt voornamelijk toezicht gehouden op het naleven van de maatregelen uit deze DPIA’s. Onderwerpen als AI (Artificial Intelligence) en algoritmes zijn tegenwoordig ook aan de orde van de dag en hier vinden snelle ontwikkelingen in plaats. Denk bijvoorbeeld aan ChatGPT. In 2024 wordt ook een Europese AI-verordening verwacht. Ook voor de gemeente Barneveld zal dit gevolgen hebben, zo moet er bijvoorbeeld een algoritmeregister moeten komen en zal er beleid moeten worden geschreven.

Informatiebeveiliging
Waar wij de afgelopen jaren sterk hebben ingezet op preventie, komt in 2024 meer nadruk te liggen op detectie en respons. Wij vergroten onze detectie- en responsecapaciteit door inzet van geautomatiseerde detectiemiddelen en een extern Security Operations Center (SOC).
Daarnaast worden nieuwe noodprotocollen en werkinstructies opgesteld voor de strategische, tactische en operationele lagen van onze organisatie. De werking van deze noodprotocollen wordt getest door middel van oefeningen op bestuurlijk en ambtelijk niveau.
Op het gebied van compliancy zien wij voor 2024 en verder een verhoging van de activiteiten die wij uitvoeren. Vooral op het gebied van audits en verantwoording naar de diverse stelselhouders. Zij vragen een steeds hogere mate van bewijsbaarheid. Dat leidt weer tot hogere eisen aan de kwaliteit van het vastleggen en verslagleggen rond wijzigingen en incidenten in de infrastructuur. Verder komt er wetgeving die de invoering van de Europese NIS2-richtlijn regelt. Dit zal er toe leiden dan wij over een veel groter deel van onze IT- en IoT-infrastructuur verantwoording moeten afleggen.

Wet open overheid (Woo)
Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (hierna: Woo) in werking getreden. Deze wet beschrijft naast de passieve openbaarmaking ook actieve openbaarmaking. De Woo bevat drie pijlers. De eerste pijler is het behandelen van Woo-verzoeken, de zogenaamde passieve openbaarmaking.

Sinds de inwerkingtreding van de Woo op 1 mei 2022 is een stijging van het aantal Woo-verzoeken merkbaar. We verwachten dat deze stijging ook in 2024 zal doorzetten.

De andere twee pijlers van de Woo, het actief openbaar maken van bepaalde informatiecategorieën en het op orde brengen van de informatiehuishouding, dienen uiterlijk 1 mei 2027 respectievelijk 1 mei 2030 te zijn afgerond. Dit wordt projectmatig opgepakt. We hebben in 2023, o.b.v. een nulmeting van onze informatiehuishouding en een impactanalyse van de Woo een implementatieplan opgesteld. De uitvoering hiervan is in de 2e helft van 2023 gestart en vindt in 2024 verder plaats zodat we steeds verder stappen maken in het op orde brengen van de informatiehuishouding en de actieve openbaarmaking in een aantal informatiecategorieën.

Overheadberekening

Conform de vereisten in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is in onderstaande tabel weergegeven welke overheadkosten gemaakt worden binnen de organisatie. Daarnaast staat weergegeven hoe deze kosten zich verhouden tot het totaal aan lasten in de begroting (13,9%) en het percentage van de totale salariskosten in de begroting (72,5%). De overheadkosten blijven nagenoeg gelijk aan de begroting 2023, de totale overheadkosten zijn in 2024 geraamd op €25,3 miljoen.

bedragen x € 1.000

Overhead	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Organisatiekosten			
Directie, management (inclusief ondersteuning)	- 10.324	- 8.065	- 7.966
Personeel & Organisatie	- 1.622	- 2.430	- 2.545
Informatie & Automatisering	- 4.941	- 6.714	- 6.980
Financieel economische dienstverlening	- 2.239	- 2.054	- 2.284
Huisvesting	- 1.417	- 1.270	- 1.389
Facilitaire diensten	- 2.051	- 1.892	- 2.130
Overige organisatiekosten	- 2.334	- 3.948	- 3.762
Totaal Organisatiekosten	**- 24.929**	**- 26.372**	**- 27.055**
Toerekening overhead			
Doorbelaste kosten naar grondexploitaties	437	679	1.001
Doorbelaste kosten naar investeringsprojecten	465	410	769
Totaal Toerekening overhead	**902**	**1.089**	**1.770**
Totaal overheadkosten	**- 24.027**	**- 25.284**	**- 25.285**
Begrotingstotaal	185.217	189.702	180.705
Overhead in % van het begrotingstotaal	**13,0%**	**13,3%**	**14,0%**
Totale salariskosten begroting (excl. taakveld overhead)	- 24.582	- 31.319	- 34.892
Overhead in % van totale salariskosten (excl. taakveld overhead)	**97,7%**	**80,7%**	**72,5%**

Paragraaf 8 Rechtmatigheid

Vanaf boekjaar 2023 is een rechtmatigheidsverantwoording onderdeel van de jaarrekening. Een rechtmatigheidsverantwoording geeft antwoord op de vraag of de gelden binnen de vooraf gestelde kaders zijn uitgegeven. Door het opnemen in de jaarrekening verklaart het College zelf al dan niet rechtmatig te hebben gehandeld en zo niet wat ze hieraan gaan doen.
In 2022 zijn voorbereidende stappen gezet om deze verantwoording over 2023 te kunnen afleggen. Het College heeft onderzocht welke vereisten de rechtmatigheidsverantwoording met zich meebrengt. Als gevolg hiervan is de financiële verordening aangepast, waarbij de rechtmatigheidsverantwoording die door het College wordt afgegeven is verwerkt. Door de Raad is een verantwoordingsgrens vastgelegd in de financiële verordening. Ook heeft de Raad het normenkader vastgesteld (voorheen werd dit door de auditcommissie gedaan). In 2023 zijn interne controles uitgevoerd en zijn bevindingen aan het College gerapporteerd. Het doel van deze interne controle is informatie te verzamelen die de rechtmatigheidsverantwoording ondersteunt.

In 2024 zal een doorontwikkeling plaatsvinden van de inrichting van de administratieve organisatie en interne controle, zodat de rechtmatigheidsverantwoording steeds meer (aan de voorkant) is verankerd binnen de operationele processen van de organisatie (three lines of defence). Daarnaast zal opvolging worden gegeven aan de bevindingen die zijn opgenomen in de paragraaf rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening 2023.
Ook zullen in 2024 interne controles en rapportages aan het College plaatsvinden ter onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording over 2024, die zal worden opgenomen in

de jaarrekening 2024.

Bijlagen

Bijlage 1. Reserves en voorzieningen

Overzicht reserves

bedragen x € 1.000

Reserves*	Saldo 1-1-2024	Stortin-gen	Onttrek-kingen	Saldo 31-12-2024
Algemene reserve				
Reserve Algemene reserve**	35.244	4.452	- 7.647	32.049
Totaal Algemene reserve	**35.244**	**4.452**	**- 7.647**	**32.049**
Bestemmings reserve (bestedingsfunctie)				
Reserve Bovenformatieven	743	375	- 222	896
Reserve Co-financiering Food Valley	40	-	-	40
Reserve Rondweg Voorthuizen	241	-	-	241
Reserve Sociaal Domein	301	-	- 129	172
Reserve Verkeersmaatregelen	945	-	- 100	845
Reserve bovenwijks	10.439	-	-	10.439
Reserve Ontw platteland	970	50	-	1.020
Uitvoering TOZO	63	-	- 63	-
Reserve onderhoud schoolgebouwen	- 0	-	-	- 0
Reserve Armoede Impuls	-	-	-	-
Reserve opvang en ondersteuning nieuwkomer in brede zin	3.380	-	-	3.380
Totaal Bestemmings reserve (bestedingsfunctie)	**17.123**	**425**	**- 514**	**17.033**
Bestemmings reserve (inkomensfunctie)				
Reserve Stamkapitaal (voorheen Nuon reserve)	34.755	-	-	34.755
Totaal Bestemmings reserve (inkomensfunctie)	**34.755**	**-**	**-**	**34.755**
Bestemmings reserve (lasten activa)				
Bestemmingsreserve Flying Bikes	1.764	-	- 38	1.726
Reserve Kapitaallasten	12.357	-	- 726	11.631
Totaal Bestemmings reserve (lasten activa)	**14.121**	**-**	**- 764**	**13.358**
Totaal	**101.243**	**4.877**	**- 8.925**	**97.195**

**Stand ultimo 2023 gebaseerd op nieuwe inschatting september 2023*
***Hierin is de onttrekking van het begrote resultaat 2024 nog niet verwerkt*

Overzicht voorzieningen

bedragen x € 1.000

Voorzieningen*	Saldo 1-1-2024	Stortin-gen	Onttrek-kingen	Saldo 31-12-2024
Voorzieningen (egalisatie lasten)				
Voorziening Groot onderhoud wegen	6.355	3.564	- 3.404	6.515
Voorziening Onderhoud gemeentelijke gebouwen	2.261	1.438	- 2.634	1.065
Totaal Voorzieningen (egalisatie lasten)	**8.616**	**5.002**	**- 6.038**	**7.580**
Voorzieningen (verplichting risicos)				
Voorziening De Burgt	-	-	-	-
Voorziening WAO	200	120	-	320
Voorziening liquidatie Permar	31	-	-	31
Voorziening pensioenen B&W	303	-	-	303
Voorziening Verlofsparen	9	-	-	9
Voorziening Wachtgeld gewezen Wethouders	429	-	-	429
Totaal Voorzieningen (verplichting risicos)	**974**	**120**	**-**	**1.094**
Voorzieningen (egalisatie lasten heffingen)				
Voorziening Afvalstoffenheffing	2.531	437	- 394	2.574
Egalisatievoorziening riolering GRP	2.745	427	- 127	3.046
Totaal Voorzieningen (egalisatie lasten heffingen)	**5.276**	**864**	**- 521**	**5.620**
Totaal	**14.866**	**5.986**	**- 6.559**	**14.294**

**Stand gebaseerd op nieuwe inschatting september 2023*

Verloop reserves

bedragen x € 1.000

Reserves*	Begroting Ultimo 2023	Begroting Ultimo 2024	MJR Ultimo 2025	MJR Ultimo 2026	MJR Ultimo 2027
Algemene reserve					
Reserve Algemene reserve	35.244	32.049	30.580	29.652	29.588
Totaal Algemene reserve	**35.244**	**32.049**	**30.580**	**29.652**	**29.588**
Bestemmings reserve (bestedingsfunctie)					
Reserve Bovenformatieven	743	896	1.049	1.202	1.354
Reserve Co-financiering Food Valley	40	40	40	40	40
Reserve Rondweg Voorthuizen	241	241	241	241	241
Reserve Sociaal Domein	301	172	172	172	172
Reserve Verkeersmaatregelen	945	845	745	645	545
Reserve bovenwijks	10.439	10.439	10.439	10.439	10.439
Reserve Ontw platteland	970	1.020	1.070	1.120	1.170
Uitvoering TOZO	63	-	-	-	-
Reserve Armoede Impuls	-	-	-	-	-
Reserve opvang en ondersteuning nieuwkomer in brede zin	3.380	3.380	3.380	3.380	3.380
Totaal Bestemmings reserve (bestedingsfunctie)	**17.123**	**17.033**	**17.136**	**17.239**	**17.342**
Bestemmings reserve (inkomensfunctie)					
Reserve Stamkapitaal	34.755	34.755	34.755	34.755	34.755
Totaal Bestemmings reserve (inkomensfunctie)	**34.755**	**34.755**	**34.755**	**34.755**	**34.755**
Bestemmings reserve (lasten activa)					
Bestemmingsreserve Flying Bikes	1.764	1.726	1.688	1.651	1.613
Reserve Kapitaallasten	12.357	11.631	10.905	10.179	9.453
Totaal Bestemmings reserve (lasten activa)	**14.121**	**13.358**	**12.594**	**11.830**	**11.066**
Totaal	**101.243**	**97.195**	**95.066**	**93.476**	**92.752**

**Stand ultimo 2023 gebaseerd op nieuwe inschatting september 2023*

Verloop voorzieningen

bedragen x € 1.000

Voorzieningen*	Begroting Ultimo 2023	Begroting Ultimo 2024	MJR Ultimo 2025	MJR Ultimo 2026	MJR Ultimo 2027
Voorzieningen (egalisatie lasten)					
Voorziening Groot onderhoud wegen	6.355	6.515	6.647	5.874	5.176
Voorziening Onderhoud gemeentelijke gebouwen	2.261	1.065	258	881	167
Totaal Voorzieningen (egalisatie lasten)	**8.616**	**7.580**	**6.905**	**6.755**	**5.343**
Voorzieningen (verplichting risicos)					
Voorziening De Burgt	-	-	-	-	-
Voorziening WAO	200	320	440	560	680
Voorziening liquidatie Permar	31	31	31	31	31
Voorziening pensioenen B&W	303	303	303	303	303
Voorziening Verlofsparen	9	9	9	9	9
Voorziening Wachtgeld gewezen Wethouders	429	429	429	429	429
Totaal Voorzieningen (verplichting risicos)	**974**	**1.094**	**1.214**	**1.334**	**1.454**
Voorzieningen (egalisatie lasten heffingen)					
Voorziening Afvalstoffenheffing	2.531	2.574	2.605	2.617	2.630
Egalisatievoorziening riolering GRP	2.745	3.046	3.661	4.234	4.806
Totaal Voorzieningen (egalisatie lasten heffingen)	**5.276**	**5.620**	**6.266**	**6.851**	**7.436**
Totaal	**14.866**	**14.294**	**14.384**	**14.939**	**14.232**

**Stand gebaseerd op nieuwe inschatting in september 2023*

Bijlage 2.a. Beleidstoevoegingen 2024-2027

Structurele beleidstoevoegingen

bedragen x € 1.000

Beleidstoevoegingen Structureel	Meerjarenraming structureel				
	Jaar	2024	2025	2026	2027
1. Participatie en ondersteuning		**- 287**	**- 287**	**- 287**	**- 287**
Mantelzorg-waardering	2024	- 60	- 60	- 60	- 60
Uitbreiding formatie team onderwijs - extra formatie leerplicht	2024	- 85	- 85	- 85	- 85
Uitbreiden formatie registratie en handhaving wet kinderopvang	2024	- 45	- 45	- 45	- 45
Uitbreiden formatie medewerker servicepunt sociaal domein	2024	- 17	- 17	- 17	- 17
Opgroeien in een Kansrijke Omgeving - aanpak middelgebruik	2024	- 80	- 80	- 80	- 80
Brede SPUK-Regeling voor sport, bewegen, gezondheidsbev. etc.	2024	- 541	- 541	- 541	- 541
Dekking Brede SPUK-regeling Rijk	2024	*541*	*541*	*541*	*541*
Proeftuin Jeugdbescherming 2024 en verder	2024	- 112	- 112	- 112	- 112

Dekking Proeftuin Jeugdbescherming 2024 en verder	2024	*112*	*112*	*112*	*112*
2. Bedrijvigheid en bereikbaarheid		**- 200**	**- 200**	**- 200**	**- 200**
Uitvoering GVVP Maatregelenpakket	2024	- 200	- 200	- 200	- 200
3. Woon- en leefomgeving		**- 303**	**- 303**	**- 303**	**- 303**
Uitbreiding van de formatie vergunningverleners	2024	- 55	- 55	- 55	- 55
Uitbreiding boa's handhavingscapaciteit	2024	- 125	- 125	- 125	- 125
Uitbreiding boa's handhavingscapaciteit - motie raad	2024	- 63	- 63	- 63	- 63
Toezichthouder groen aanleg Civiel	2024	- 60	- 60	- 60	- 60
Uitbreiding Team Reiniging	2024	- 114	- 114	- 114	- 114
Dekking uitbreiding Team Reiniging afvalstoffenheffing	*2024*	*114*	*114*	*114*	*114*
4. Samenwerken, dienstverlenen en besturen		**- 851**	**- 859**	**- 859**	**- 859**
Strategisch kabinetsadviseur	2024	- 100	- 100	- 100	- 100
Professionaliseren facilitaire dienstverlening	2024	- 96	- 96	- 96	- 96
Ondersteuning organisatie - Kwaliteitssysteem informatiebeheer	2024	-	- 8	- 8	- 8
Concerncontrol 2024 - 213a doelmatigheidsonderzoeken	2024	- 40	- 40	- 40	- 40
Adviseur Werving & Selectie	2024	- 80	- 80	- 80	- 80
Inrichten programmatisch werken en concernstrategie	2024	- 500	- 500	- 500	- 500
Modernisering en verdere ontwikkeling communicatiemiddelen	2024	- 35	- 35	- 35	- 35
Totaal structurele beleidstoevoegingen		**- 1.641**	**- 1.649**	**- 1.649**	**- 1.649**

Incidentele beleidstoevoegingen

bedragen x € 1.000

Beleidstoevoegingen Incidenteel	Meerjarenraming incidenteel				
	Jaar	2024	2025	2026	2027
1. Participatie en ondersteuning		**- 96**	**- 96**	**- 96**	**-**
Uitbreiding Veiligheidsthema's Zorg en Veiligheid, Digitale Veiligheid en Middelen gebruik	2024	- 96	- 96	- 96	-
2. Bedrijvigheid en bereikbaarheid		**- 324**	**- 138**	**37**	**100**
Barneveld tomorrow	2024	- 35	- 35	- 35	-
Poultry expertise Center	2024	- 28	- 28	- 28	-
Haalbaarheid reclamebelasting Harselaar	2024	- 50	-	-	-
Inhuur projectleider snelwegaansluiting Barneveld Noord	2024	- 100	- 100	-	-
Regio Foodvalley - strategische slagkracht	2024	- 75	- 75	-	-
Regio Foodvalley - budget programma's	2024	- 36	-	-	-
Opstellen GVVP 2025-2027	2024	- 100	-	-	-
Dekking GVVP Maatregelenpakket door reserve	*2024*	*100*	*100*	*100*	*100*
3. Woon- en leefomgeving		**- 330**	**- 180**	**- 605**	**- 475**
Tijdelijke huisvesting onderwijs	2024	- 330	- 180	- 605	- 475
4. Samenwerken, dienstverlenen en besturen		**- 1.409**	**- 672**	**- 64**	**- 29**
Ondersteuning eigen organisatie - Adviseur interne communicatie	2024	- 96	-	-	-
Personele bezetting 1 contractmanager en 1 contractbeheer	2024	- 171	-	-	-
Beschikbaar stellen formatie digitaliseren post	2024	- 35	- 35	- 35	-
Kern van de Zaak - Afronden project in 2024	2024	- 210	-	-	-
Kern van de Zaak - Ondersteuning doorontwikkeling en adoptie	2024	-	- 75	-	-
Aanbesteding & vervanging P&C tooling	2024	- 120	-	-	-
Doorontwikkeling en transitie team DIV	2024	- 158	- 158	-	-
Digitaliseren onderdelen fysiek archief	2024	- 245	- 75	-	-
Ondersteuning eigen organisatie - Kwaliteitssysteem informatiebeh.	2024	- 15	-	-	-
Modernisering communicatiemiddelen	2024	- 30	-	-	-
Personele bezetting secretariële ondersteuning	2024	- 29	- 29	- 29	- 29
Motie: intensivering lobby activiteiten	2024	- 100	- 100	-	-
Inrichten programmatisch werken en concernstrategie	2024	- 200	- 200	-	-
Totaal incidentele beleidstoevoegingen		**- 2.159**	**- 1.086**	**- 728**	**- 404**

Bijlage 2.b. Uitvoeringsplan 2024

Inhoud uitvoeringsplan

In het uitvoeringsplan 2024 zijn de nieuwe investeringen opgenomen waarmee we in 2024 starten. Een groot gedeelte van deze investeringen wordt in de jaren 2025 en 2026 afgerond. Sinds 2022 werken we in Barneveld met de systematiek van het Meerjarig Investering Plan (MIP), waarbij we alle (geplande en gewenste) investeringen voor de komende 10 jaar in een overzicht bij elkaar brengen. Het werken met een MIP en uitvoeringsagenda is een ontwikkeltraject waarbij we steeds meer vooraf integraal kijken wat noodzakelijk en mogelijk is. Met het uitvoeringsplan 2024 hebben we een volgende grote stap gezet. In dit uitvoeringsplan is, naast financiën ook de beschikbare capaciteit bepalend geweest. Welke nieuwe investeringen kan de organisatie aan op basis van capaciteit, rekening houdende dat er ook al veel is opgestart (onderhanden werk) of

gepland (Uitvoeringsplan 2023). Dit is een complex proces omdat hiervoor integrale planning en afstemmingen nodig zijn, niet alleen vanuit het MIP maar ook bijvoorbeeld vanuit de woningbouwopgave. Daarnaast is het investeringsplafond verder vertaald in de structurele kapitaallasten. Of de investeringen financieel haalbaar zijn is afhankelijk of de kapitaallasten gedekt kunnen worden in de begroting.

Bij de kadernota 2024 is besloten het investeringsplafond in stand te houden. Het uitvoeringsplan 2024 zorgt voor een verdere invulling van het investeringsplafond.

Toelichting tabel uitvoeringsplan

De investeringen waarmee in 2024 gestart wordt zijn opgenomen in het uitvoeringsplan 2024. Een aantal investeringen worden in 2025 en 2026 afgerond. Op het moment van afronding worden voor deze investeringen de kapitaallasten gestart.

1. Voor de reeds eerder opgenomen investeringen in het meerjarenperspectief worden de kapitaallasten buiten het investeringsplafond opgenomen (deze investeringen worden apart in het MIP opgenomen ten behoeve van de volledigheid en inzicht);
2. Investeringen ten behoeve van begraven, riolering en afvalinzameling met als dekking de heffing en/of egalisatievoorziening blijven buiten het investeringsplafond (deze investeringen worden apart in het MIP opgenomen ten behoeve van de volledigheid en inzicht);
3. De investeringen onder het plafond en de nieuwe investeringen onder plafond passen geheel onder het investeringsplafond;
4. In de laatste kolom is bij elk project aangegeven of deze nog worden voorgelegd aan de raad ter besluitvorming.

bedragen x € 1.000

Totaaloverzicht uitvoeringsplan 2024	Totale investering	Invulling uitvoeringsplan			Kapitaallasten	
		2024	2025	2026	2025	volledig
I. Eerder opgenomen in meerjarenperspectief	**20.887**	**16.876**	**4.010**	**-**	**675**	**821**
I.A. Onderwijshuisvesting	21.995	16.876	5.119	-	675	865
Dekking (huurinkomsten)	- 1.108	-	- 1.108	-	-	- 44
II. Investeringen riolering, afvalinzameling en begraven	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
II.A. Riolering	4.003	1.003	3.000	-	62	178
II.B. Afvalinzameling	1.360	860	500	-	91	121
II.C. Begraven	3.824	35	3.789	-	5	186
Dekking (leges)	- 9.187	- 1.898	- 7.289	-	- 159	- 485
III. Investeringen onder plafond	**14.000**	**5.897**	**7.771**	**332**	**654**	**958**
III.A. Integraal fysiek domein	5.053	2.221	2.831	-	255	361
III.B. Bedrijfsmiddelenlijst	1.155	1.155	-	-	255	247
III.C. Onderwijshuisvesting	13.120	8.223	4.010	886	441	626
Dekking (huurinkomsten)	- 6.928	- 6.374	-	- 554	- 365	- 379
III.D. Sport, biodiversiteit en vergroening	1.600	671	929	-	68	103
III.E Vastgoed	1.774	1.774	-	-	115	113
Dekking (lagere energiekosten)	- 1.774	- 1.774	-	-	- 115	- 113
IV. Nieuwe investeringen - onder plafond	**4.550**	**240**	**740**	**3.570**	**14**	**196**
IV.A. Integraal fysiek domein	4.005	-	435	3.570	-	171
IV.B. Bedrijfsmiddelenlijst	120	120	-	-	14	13
IV.D. Sport, biodiversiteit en vergroening	305	-	305	-	-	12
IV. E Vastgoed	2.434	303	-	2.131	12	119
Dekking (lagere energie-/huurkosten)	- 2.314	- 183	-	- 2.131	- 12	- 119
Totaal uitvoeringsplan 2024	**39.436**	**23.013**	**12.521**	**3.902**	**1.343**	**1.976**

Samenvatting overzicht Investeringen onder plafond	Totale investering	Invulling uitvoeringsplan		
		2024	2025	2026
III. Investeringen onder plafond	14.000	5.897	7.771	332
IV. Nieuwe investeringen - onder plafond	4.550	240	740	3.570
Netto investeringen onder plafond	**18.550**	**6.137**	**8.511**	**3.902**
Investeringsplafond voor 2024 - 2026	43.100	13.100	11.900	18.100
Verschil ten opzichte van het plafond	**24.550**	**6.963**	**3.389**	**14.198**
Bruto investeringen	60.748	33.242	20.918	6.588

bedragen x € 1.000

Cluster A: Integraal fysiek domein	Kern	Omschrijving inclusief prioriteit en urgentie	Prio	Jaar van realisatie		Totaal investering	Voor aanwending een separaat raadsvoorstel
				Start	Afronding		
Centrumvisie Voorthuizen	Voorthuizen	Centrumvisie Voorthuizen voorbereidingskrediet		2024	2025	435	Nee
Rebellaan, Weth. - Mr. Troelstralaan: sobere 30 km/uur inrichting		Rebellaan, Weth. - Mr. Troelstralaan: sobere 30 km/uur inrichting		2024	2024	618	Ja
Wolweg (N800): integrale aanpak		30 km/uur inrichting icm afkoppelen hemelwater en rioolvervanging en verbeteren groenstructuur.		2024	2024	990	Ja
Rooseveltstraat: integrale aanpak		30 km/uur inrichting icm afkoppelen hemelwater en rioolvervanging en verbeteren groenstructuur en opheffen onderhoudsachterstand rijbaan.		2024	2024	531	Ja
Apeldoornsestraat buiten de kom (bubeko): vervangen of LVO rijbaan icm verkeerskundige opgaven		Vervangen of LVO rijbaan (variantenstudie loopt) icm verkeerskundige aanpassingen aan weginrichting.		2024	2024	1.000	Ja
Kampstraat: bijdrage aan bomenplan ivm het gecombineerd afkoppelen van hemelwater.		Afkoppelen hemelwater en aanpassen weginrichting icm bomenplan		2024	2024	100	Nee
Roelenengweg, bijdrage wegen t.b.v. vervangen trottoirs binnen integrale aanpak project.		Bijdrage aan project om trottoirs te kunnen vervangen.		2024	2024	50	Nee
ABRI's vervangen (ca. 6 stuks)		ABRI's vervangen (ca. 6 stuks)		2024	2024	50	Nee
Lunterseweg: herplant bomen		Aanplant bomen op een geschikte locatie nabij de Lunterseweg. Deze locatie is geschikt voor het, zonder ingrijpende aanpassingen (bijv. groeiplaatsverbetering) bomen aan te planten ter compensatie van de gekapte bomen langs de Luntersweg waar herplant niet mogelijk is.		2024	2024	20	Nee
Dr. Albert Schweitzerlaan: vervangen vlonder/vissteiger		Vervangen vlonder/vissteiger		2024	2024	49	Nee
Barnseweg: vervangen skatebaan - voorbereidingskrediet		Vervangen skatebaan		2024	2024	45	Nee
Speelvoorzieningen: renovatie - voorbereiding		Renovatie verouderde speelvoorzieningen		2024	2024	19	Nee
Rubenstraat: vervangen en verbreden fietspad		Vervangen en verbreden fietspad (als onderdeel van fietsroute Barneveld - Putten).		2024	2024	120	Nee
Puurveenseweg-De Spil: herinrichting		Puurveenseweg-De Spil: herinrichting		2024	2024	100	Nee
Zuidrand Veller: aanplant bomen (vanuit Uitvoeringsplan 2023 PRIO 2)		Aanplant circa 80 bomen aan de zuidrand van woonwijk Veller. Deze locatie is geschikt voor het, zonder ingrijpende aanpassingen (bijv. groeiplaatsverbetering) bomen aan te planten die op locaties zijn gekapt waar herplant niet mogelijk is.		2024	2024	94	Nee
Eendrachtsstraat: aanleg twee bushaltes		Eendrachtsstraat: aanleg twee bushaltes		2024	2024	75	Nee
Scherpenzeelseweg-Plantagelaan: vervanging VRI235		Scherpenzeelseweg-Plantagelaan: vervanging VRI235		2024	2024	35	Nee
Brugveenseweg: LVO en aanleg bermbeton (Uitvoeringsplan 2023 PRIO 2)		Levensduurverlengend Onderhoud (LVO) asfalt rijbaan en aanleg bermbeton.		2024	2024	466	Nee
Dronkelaaseweg: LVO en aanleg bermbeton (Uitvoeringsplan 2023 PRIO 2)		Levensduurverlengend Onderhoud (LVO) asfalt rijbaan en aanleg bermbeton.		2024	2024	692	Ja
Grondbank - Grondaankoop en realisatie grondbank		Grondbank - Grondaankoop en realisatie grondbank		2024	2026	3.570	Ja
Totaal cluster A: Integraal fysiek domein						**9.058**	

bedragen x € 1.000

Cluster B: Bedrijfsmiddelenlijst	Kern	Omschrijving inclusief prioriteit en urgentie	Prio	Jaar van realisatie		Totaal investering	Voor aanwending een separaat raadsvoorstel
				Start	Afronding		

Vervanging diverse bedrijfsmiddelen (voertuigen en machines)		De diverse voertuigen zijn financieel en technisch afgeschreven.	1	2024	2024	705	Nee, bestaat uit diverse kleinere bedragen voor voertuigen
Bedrijfsmiddelen I&A 2024		Dit bedrag wordt aangewend voor vervanging van werkplekmiddelen en alle netwerkvoorzieningen.	1	2024	2024	450	Nee
Herinrichting raadszaal audio visueel		Aanpassing geluidsapparatuur in raadzaal.	1	2024	2024	120	Nee
Totaal cluster B: Bedrijfsmiddelenlijst						**1.275**	

bedragen x € 1.000

Cluster C: Onderwijshuisvesting	Kern	Omschrijving inclusief prioriteit en urgentie	Prio	Jaar van realisatie		Totaal investering	Voor aanwending een separaat raadsvoorstel
				Start	Afronding		
donnerschool de glind uitbreiding 1e inrichting	De Glind	Donnerschool - 1e inrichting 1e inrichting schoollokalen, is een wettelijke taak van gemeente		2024	2024	33	Nee
IKC Juliana uitbreiding	Barneveld	IKC Juliana - uitbreiding Betreft de afbetaling van de door de school voorgefinancierde kosten. Bedrag is gebaseerd op leerlingaantallen		2024	2024	1.126	Nee
IKC Juliana uitbreiding kinderopvang te dekken uit huur	Barneveld	IKC Juliana - uitbreiding Bij nieuwbouw van een school wordt tevens ruimte voor kinderopvang gebouwd. De exploitatielasten worden gedekt uit de huurinkomsten		2024	2024	248	Nee
JFC vernieuwbouw	Barneveld	JFC school - nieuwbouw Vernieuwbouw van de JFC school		2024	2024	15.600	Nee, is reeds besloten
de bron barneveld kinderopvang te dekken uit huur	Barneveld	Nieuwbouw De Bron. Bij nieuwbouw van een school wordt tevens ruimte voor kinderopvang gebouwd. De exploitatielasten worden gedekt uit de huurinkomsten		2024	2024	554	Nee
de bron barneveld waterberging biodiversiteit passend onderwijs	Barneveld	Nieuwbouw De Bron. Het aanleggen van een waterberging en te nemen van biodiversiteitsmaatregelen		2024	2024	183	Nee
anker en zaaier nieuwbouw kinderopvang te dekken uit huur	Zwartebroek / Terschuur	Nieuwbouw Het Anker en De Zaaier. Bij nieuwbouw van een school wordt tevens ruimte voor kinderopvang gebouwd. De exploitatielasten worden gedekt uit de huurinkomsten		2024	2026	554	Nee
anker en zaaier waterberging biodiversiteit passend onderwijs	Zwartebroek / Terschuur	Nieuwbouw Het Anker en De Zaaier. Het aanleggen van een waterberging en te nemen van biodiversiteitsmaatregelen		2024	2026	332	Nee
prins bernhardschool vervangende nieuwbouw	Garderen	Nieuwbouw Prins Bernhardschool. De bestaande school die dateert van 1956/1988.		2024	2025	4.160	Ja
prins bernhardschool vervangende nieuwbouw kinderopvang te dekken uit huur	Garderen	Prins Bernhardschool - nieuwbouw Bij nieuwbouw van een school wordt tevens ruimte voor kinderopvang gebouwd. De exploitatielasten worden gedekt uit de huurinkomsten		2024	2025	554	Nee
dislocatie bloemendal bouw school	Barneveld	Nieuwbouw school Bloemendal In de wijk Bloemendal dient een school gebouwd te worden		2024	2025	4.010	Ja
dislocatie bloemendal kinderopvang te dekken uit huur	Barneveld	Nieuwbouw school Bloemendal Bij nieuwbouw van een school wordt tevens ruimte voor kinderopvang gebouwd. De exploitatielasten worden gedekt uit de huurinkomsten		2024	2025	554	Nee
Rehoboth OZ uitbreiding	Barneveld	Rehoboth OZ - uitbreiding Uitbreiding van de school op basis van prognose leerlingenaantallen		2024	2024	451	Nee
VLC uitbreiding	Barneveld	Van Lodesteijn College (VLC) uitbreiding (voorbereidingskrediet en krediet voor grondkosten)		2024	2024	5.400	Ja

Vat onderwijs	Algemeen	VAT onderwijs Betreft de interne uren/kosten m.b.t. voorbereiding en toezicht projecten onderwijshuisvesting		2024	2024	171	Nee
Wheemschool uitbreiding	Voorthuizen	Wheemschool - uitbreiding Raad heeft ingestemd met het versneld afbetalen van de voorfinanciering door de school.		2024	2024	612	Nee
wheemschool uitbreiding kleuterspeellokaal	Voorthuizen	Wheemschool - uitbreiding De uitbreiding van de school met een kleuterspeellokaal		2024	2024	501	Nee
Amalia/ ariane uitbreiding 1e inrichting	Barneveld	Amalia school en Ariane school - 1e inrichting 1e inrichting schoollokalen, is een wettelijke taak van gemeente		2024	2024	69	Nee
Totaal cluster C: Onderwijshuisvesting						**35.115**	

bedragen x € 1.000

Cluster D: Sport, biodiversiteit, vergroening en overig	Kern	Omschrijving inclusief prioriteit en urgentie	Prio	Jaar van realisatie		Totaal investering	Voor aanwending een separaat raadsvoorstel
				Start	Afronding		
Aanleg van een skeelerbaan + VAT	Voorthuizen	Skeelerbaan - VAT vorig jaar niet meegenomen)		2024	2025	67	Nee
Aanschaf materiaal biodiversiteit		Aanschaf materiaal biodiversiteit		2024	2024	125	Nee
Herinrichting terrein Manege De Veluweruiters	Voorthuizen	Herinrichting terrein/parkeerplaatsen Manege De Veluweruiters		2024	2024	63	Nee
Bouw /boulodome/hal en aanleg speelvelden	Barneveld	Jeu de boule - nieuwbouw Bouw van een overdekte jeu de boules baan en speelvelden		2024	2025	305	Nee
Veluwse Boys Renovatie kleedkamers en natuurgrasvelden Veluwse Boys	Garderen	Veluwse Boys Renovatie kleedkamers en natuurgrasvelden Veluwse Boys		2024	2025	863	Ja
Revival/Korfbal: 2024: Renovatie/uitbreiding kunstgras (veld 1 + 2)	Terschuur	Revival/Korfbal: 2024: Renovatie/uitbreiding kunstgras (veld 1 + 2)		2024	2024	483	Nee
Totaal cluster D: Sport, biodiversiteit, vergroening en overig						**1.905**	

bedragen x € 1.000

Cluster E: Vastgoed	Kern	Omschrijving inclusief prioriteit en urgentie	Prio	Jaar van realisatie		Totaal investering	Voor aanwending een separaat raadsvoorstel
				Start	Afronding		
Fase 1 verduurzaming gemeentelijke vastgoed		In 2022 heeft Raad krediet beschikbaar gesteld voor verduurzaming diverse gebouwen in de periode 2022-2026. Dekking uit MJOP en besparing op energiekosten.		2024	2024	1.774	Nee, is reeds een raadsvoorstel voor geweest
Fase 2 verduurzaming gemeentelijk vastgoed		Fase 2 verduurzaming gemeentelijk vastgoed		2024	2024	183	Nee
Renovatie trouwzaal en ontvangstruimte gemeentehuis	Barneveld, Terschuur en Kootwijk	Na ruim 20 jaar is het noodzakelijk dat de uitstraling van deze representatieve ruimtes die jaarlijks voor meer dan 100 huwelijken worden gebruikt, weer wordt op niveau wordt gebracht. Het gaat met name om meubilair, verlichting, schilderwerk, gordijnen.		2024	2024	120	Nee
Brandweerpost Zwartebroek ivm mogelijke nieuwbouw brandweerpost Zwartebroek	Zwartebroek	Brandweerpost Zwartebroek ivm mogelijke nieuwbouw brandweerpost Zwartebroek		2024	2026	2.131	Ja
Totaal cluster E: Vastgoed						**4.208**	

bedragen x € 1.000

Cluster F: Riolering	Kern	Omschrijving inclusief prioriteit en urgentie	Prio	Jaar van realisatie		Totaal investering	Voor aanwending een separaat raadsvoorstel
				Start	Afronding		

Stimuleringsregeling hemelwater		Subsidie opvangen hemelwater		2024	2024	43	Nee
Voorthuizen (SSW)	Voorthuizen	Roelenengweg en Molenweg		2024	2025	1.500	Ja
Vervangen vrijvervalriolering		Wolweg vervanging riolering+ calamiteit Nijkerkerweg ontvangstvoorziening		2024	2025	650	Ja
Gemalen		Vervangen en renovatie van (hoofd)gemalen		2024	2024	450	Nee
Drukriolering		Renovatie strengen drukriolering		2024	2024	450	Nee
Klimaatmaatregelen fysieke projecten		Diverse projecten uit overzicht Fysiek domein		2024	2025	850	Nee, loopt via de projecten van fysiek domein
Drukriolering en gemalen servicewagen		Drukriolering en gemalen servicewagen		2024	2024	60	Nee
Totaal cluster F: Riolering						**4.003**	

bedragen x € 1.000

Cluster G: Afvalinzameling	Kern	Omschrijving inclusief prioriteit en urgentie	Prio	Jaar van realisatie		Totaal investering	Voor aanwending een separaat raadsvoorstel
				Start	Afronding		
Vervanging bedrijfsmiddelen		Vervanging bedrijfsmiddelen		2024	2024	360	Nee
Afvalscheiding GFT+e bij hoogbouw		Plaatsen OG's voor GFT+e pilot inzameling		2024	2024	175	Nee
Vervangingskrediet oude kliko's en semi ondergrondse inzamelvoorzieningen		Vervangingskrediet oude kliko's en semi ondergrondse inzamelvoorzieningen		2024	2024	325	Nee
Vernieuwbouw Milieustraat Otelaar		Vernieuwbouw Milieustraat Otelaar		2024	2025	500	Ja
Totaal cluster G: Afvalinzameling						**1.360**	

bedragen x € 1.000

Cluster H: Begraven	Kern	Omschrijving inclusief prioriteit en urgentie	Prio	Jaar van realisatie		Totaal investering	Voor aanwending een separaat raadsvoorstel
				Start	Afronding		
Project Diepenbosch		Uitbreiding van begraafplaats en renovatie		2024	2025	3.669	Ja
Uitbreiding begraafplaats Kootwijk	Kootwijk	Nieuwe graven bijna op, kleine uitbreiding		2024	2025	120	Nee
Vervanging bedrijfsmiddel		Vervanging bedrijfsmiddel		2024	2024	35	Nee
Totaal cluster H: Begraven						**3.824**	

Bijlage 3. Berekening EMU-saldo

EMU saldo

bedragen x € 1.000

Berekening EMU-saldo via exploitatie en balans (volgens EMU-enquête)			Begroting 2023	Begroting 2024	MJR 2025	MJR 2026	MJR 2027
1.	(+)	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	- 7.045	- 7.945	- 730	- 8.815	- 9.622
2.	(-)	Mutatie (im)materiële vaste activa	180	25.725	13.951	7.126	- 438
3.	(+)	Mutatie voorzieningen	762	- 572	90	555	- 707
4.	(-)	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	12.942	- 2.913	- 18.740	8.780	- 3.278
5.	(-)	Boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	-	-	-	-	-
Berekend EMU-saldo			**- 19.405**	**- 31.329**	**4.149**	**- 24.166**	**- 6.613**

Bijlage 4. Overzicht programma's en taakvelden

Taakvelden per programma

bedragen x € 1.000

Taakvelden	Begroting 2024		
	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten			
1. Participatie en ondersteuning	**- 66.641**	**12.615**	**- 54.026**
1.1 Zelfredzame inwoners	- 11.309	2.549	- 8.760
4.2 Onderwijshuisvesting	- 29	29	- 0
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	- 5.225	2.490	- 2.735

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 3.539	10	- 3.529
6.3 Inkomensregelingen	- 551		- 551
6.5 Arbeidsparticipatie	- 1.965	20	- 1.945
1.2 Sociale en vitale samenleving	- 9.317	888	- 8.429
5.1 Sportbeleid en activering	- 138		- 138
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 4.649	4	- 4.646
7.1 Volksgezondheid	- 4.530	885	- 3.645
1.3 Gemeentelijk vangnet	- 46.014	9.177	- 36.837
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	- 18		- 18
6.3 Inkomensregelingen	- 12.039	7.962	- 4.077
6.4 WSW en beschut werk	- 3.666	385	- 3.281
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	- 2.094	80	- 2.013
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	- 3.100		- 3.100
6.71b Begeleiding (WMO)	- 750	250	- 500
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	- 3.813		- 3.813
6.72a Jeugdhulp begeleiding	- 2.781		- 2.781
6.72b Jeugdhulp behandeling	- 2.258		- 2.258
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	- 1.741		- 1.741
6.73a Pleegzorg	- 656		- 656
6.73b Gezinsgericht	- 1.184		- 1.184
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	- 1.725		- 1.725
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	- 8.024		- 8.024
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	- 415		- 415
6.74c Gesloten plaatsing	- 108		- 108
6.81a Beschermd wonen (WMO)	- 500	500	-
6.82a Jeugdbescherming	- 1.066		- 1.066
6.82b Jeugdreclassering	- 75		- 75
2. Bedrijvigheid en bereikbaarheid	**- 6.584**	**925**	**- 5.660**
2.1 Aantrekkelijk ondernemingsklimaat	- 2.091		- 2.091
3.1 Economische ontwikkeling	- 358		- 358
3.4 Economische promotie	- 1.733		- 1.733
2.2 Uitbreidings- en vestigingsmogelijkheden	- 123	40	- 82
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	- 81	36	- 45
3.4 Economische promotie	- 42	4	- 38
2.3 Bereikbaarheid	- 4.371	885	- 3.487
0.63 Parkeerbelasting		871	871
1.2 Openbare orde en veiligheid	- 51		- 51
2.1 Verkeer en vervoer	- 3.814	8	- 3.806
2.2 Parkeren	- 507	6	- 501
3. Woon- en leefomgeving	**- 67.289**	**25.561**	**- 41.728**
3.1 Woningen (kwantitatief en kwalitatief)	- 2.170		- 2.170
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 10		- 10
8.1 Ruimte en leefomgeving	- 1.807		- 1.807
8.3 Wonen en bouwen	- 353		- 353
3.2 Aantrekkelijke leefomgeving	- 42.960	20.095	- 22.865
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	- 4.561	25	- 4.536
1.2 Openbare orde en veiligheid	- 2.543	98	- 2.445
2.1 Verkeer en vervoer	- 8.120	36	- 8.084
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	- 376	376	-
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	- 4.850	15	- 4.835
7.2 Riolering	- 4.386	5.857	1.471
7.3 Afval	- 5.689	7.874	2.185
7.4 Milieubeheer	- 2.626	1.030	- 1.596
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	- 1.303	1.172	- 131
8.1 Ruimte en leefomgeving	- 2.670	1.347	- 1.324
8.3 Wonen en bouwen	- 5.835	2.266	- 3.569
3.3 Adequate voorzieningen	- 22.160	5.466	- 16.694
0.2 Burgerzaken	- 1.673	1.029	- 644
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden		77	77
2.1 Verkeer en vervoer	- 36		- 36
4.1 Openbaar basisonderwijs	- 830		- 830
4.2 Onderwijshuisvesting	- 5.871	281	- 5.590
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	- 41		- 41
5.2 Sportaccommodaties	- 9.285	2.833	- 6.453
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	- 1.528	107	- 1.420
5.4 Musea	- 1.192	107	- 1.085
5.5 Cultureel erfgoed	- 256	65	- 191
5.6 Media	- 1.177	140	- 1.037
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	- 689		- 689
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	419	827	1.246
4. Bestuur en interne dienstverlening	**- 35.314**	**128.783**	**93.469**
4.1 Bestuur	- 3.401	244	- 3.157
0.1 Bestuur	- 3.401	244	- 3.157
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 0		- 0

4.2 Interne dienstverlening	- 31.172	1.569	- 29.603
0.1 Bestuur	- 974		- 974
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	- 2.032	864	- 1.168
0.4 Overhead	- 27.200	283	- 26.916
0.8 Overige baten en lasten	- 229		- 229
1.2 Openbare orde en veiligheid	- 726	422	- 304
8.1 Ruimte en leefomgeving	- 12		- 12
4.3 Algemene dekkingsmiddelen	- 741	126.970	126.229
0.4 Overhead	1.631		1.631
0.5 Treasury	- 284	843	559
0.61 OZB woningen		8.738	8.738
0.62 OZB niet-woningen		7.442	7.442
3.4 Economische promotie		2.006	2.006
8.3 Wonen en bouwen	- 5	5	- 0
Saldo van baten en lasten	**- 175.828**	**167.884**	**- 7.945**
Mutatie reserves			
4. Bestuur en interne dienstverlening	**- 4.877**	**8.925**	**4.048**
4.4 Resultaatbepaling	- 4.877	8.925	4.048
0.10 Mutaties reserves	- 4.877	8.925	4.048
Mutatie reserves	**- 4.877**	**8.925**	**4.048**
Resultaat	**- 180.705**	**176.809**	**- 3.896**

Bijlage 5. Kerngegevens & indicatoren

Overzicht kerngegevens

Kerngegevens	Werkelijk 2022	Raming 2023	Raming 2024
1. Participatie en ondersteuning			
Unieke ontvangers vangnetvoorziening Participatiewet			
• IOAW	19	17	16
• IOAZ	4	10	3
• Participatiewet	543	540	560
• Beschut werk nieuw	10	19	14
• Loonkostensubsidie	73	119	194
• *Totaal*	*649*	*705*	*787*
Unieke ontvangers vangnetvoorziening Jeugd	1.654	1.700	1.700
Unieke ontvangers vangnetvoorziening WMO	2.809	2.675	2.950
Leerlingen in het voortgezet onderwijs	4.745	4.833	4.877
3. Woon- en leefomgeving			
• Gebruikte hoeveelheid energie (kwh)	2.961.822	2.729.343	2.729.343
• Oppervlakte (ha)	17.586	17.586	17.856
• Aantal woonruimten	25.652	26.202	26.752
• Oppervlakte verharde wegen (miljoen m2)	4,1	4,1	4,1
• Lengte vrij verval riolering (km)	405	405	405
4. Samen werken, dienst verlenen en besturen			
Aantal inwoners per 1-1	60.584	61.650	63.490
• 0 - 14 jaar	13.026	13.285	13.660
• 15 - 29 jaar	11.883	11.935	12.270
• 30 - 64 jaar	25.450	25.865	26.420
• 65 jaar en ouder	10.225	10.565	11.140

Indicatoren

Vanaf deze bijlage nemen wij een directe link op naar het portaal 'waar staat je gemeente'. Met behulp van deze link kunt u de vaste set aan indicatoren raadplegen.

Dashboard BBV - waarstaatjegemeente.nl

Bijlage 6. Incidentele baten en lasten

bedragen x € 1.000

	Incidentele baten en lasten	Begroting 2024	MJR 2025	MJR 2026	MJR 2027
Incidentele lasten					
	Incidentele beleidstoevoegingen PB 2023	- 6.824	- 1.808	- 733	- 222
P1	Uitbreiding Veiligheidsthema's Zorg en Veiligheid, Digitale Veiligheid en Middelen gebruik	- 96	- 96	- 96	
P2	Barneveld tomorrow	- 35	- 35	- 35	-
P2	Poultry expertise Center	- 28	- 28	- 28	-
P2	Haalbaarheid reclamebelasting Harselaar	- 50	-	-	-
P2	Inhuur projectleider snelwegaansluiting Barneveld Noord	- 100	- 100	-	-
P2	Dekking Reserve Verkeersmaatregelen GVVP	*100*	*100*	*100*	*100*
P2	Regio Foodvalley - strategische slagkracht	- 75	- 75	-	-
P2	Regio Foodvalley - budget programma's	- 36	-	-	-
P2	Opstellen GVVP 2025-2027	- 100	-	-	-
P3	Tijdelijke huisvesting onderwijs	- 330	- 180	- 605	- 475
P4	Ondersteuning eigen organisatie - Adviseur interne communicatie	- 96	-	-	-
P4	Personele bezetting 1 contractmanager en 1 contractbeheer	- 171	-	-	-
P4	Beschikbaar stellen formatie digitaliseren post	- 35	- 35	- 35	-
P4	Kern van de Zaak - Langer aanhouden project	- 210	-	-	-
P4	Kern van de Zaak - Ondersteuning doorontwikkeling en adoptie	-	- 75	-	-
P4	Aanbesteding & vervanging P&C tooling	- 120	-	-	-
P4	Doorontwikkeling en transitie team DIV	- 158	- 158	-	-
P4	Digitaliseren onderdelen fysiek archief	- 245	- 75	-	-
P4	Ondersteuning eigen organisatie - Kwaliteitssysteem informatiebeh.	- 15	-	-	-
P4	Modernisering communicatiemiddelen	- 30	-	-	-
P4	Personele bezetting 0,4 fte secretariële ondersteuning CT	- 29	- 29	- 29	- 29
P4	Motie: intensivering lobby activiteiten	- 100	- 100	-	-
P4	Inrichten programmatisch werken en concernstrategie	- 200	- 200	-	-
P4	Programma waardevol landelijk gebied (KN24)	- 1.305	- 1.305	- 765	-
	Gemeenschappelijke regelingen	- 459	- 59	-	-
	1e Tussenrapportage 2023	- 259			
	Vrijval lasten inzake proces ruimte zoeken in de begroting	616	501	20	-
Totaal incidentele lasten		**- 10.390**	**- 3.757**	**- 2.206**	**- 626**
Incidentele baten					
P4	Algemene Uitkering (Meicirculaire '22) - stand KN23	4.078	5.989	-	-
P4	Correctie AU compensatie ravijnjaar structureel	- 2.655	- 2.655	-	-
P4	Algemene Uitkering (Meicirculaire '23)	144	147	-	218
Totaal incidentele baten		**1.567**	**3.481**	**-**	**218**
Incidentele toevoegingen reserves					
P4	Reserve bovenformatieven	- 375	- 375	- 375	- 375
P4	Algemene Reserve	- 4.225	- 1.444	- 385	-
P4	Algemene Reserve - mutatie PB24	- 172	-	-	-
Totaal incidentele toevoegingen reserves		**- 4.772**	**- 1.819**	**- 760**	**- 375**
Incidentele onttrekkingen reserves					
P4	Algemene reserve	6.071	1.544	485	-
P5	Algemene reserve - mutatie PB24	172	-	-	-
P4	Algemene reserve - ontrrekking progr. waardevol gebied	1.305	1.305	765	-
P4	Reserve Bovenformatieven	222	222	222	222
Totaal incidentele onttrekkingen reserves		**7.770**	**3.071**	**1.472**	**222**
Totaal incidentele baten en lasten		**- 5.825**	**976**	**- 1.494**	**- 561**